Noord- en Oost-Gelderland

Aan: de raden van de gemeenten die deelnemen in GGD Noord- en Oost-Gelderland

verzonden per e-mail

Kenmerk: JB/mdv/24-dir 031
Datum: 26 augustus 2024
Behandeld door: T. Nijland
E-mail:
Telefoonnummer:
Onderwerp: Reactie DB GGD op zienswijzen raden op concept-programmabegroting 2025

Geachte raden,

Op 5 april 2024 stuurden wij u de concept-programmabegroting 2025 van de GGD met de mogelijkheid om tot 2 juli jl. een zienswijze hierop in te dienen. Hierbij ontvangt u ons oordeel over de ontvangen zienswijzen van de gemeenteraden op de concept-programmabegroting 2025 en de conclusies die wij daaraan verbinden. Dit is voorgeschreven in artikel 35, lid 4, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Zienswijzen en reacties dagelijks bestuur
Bij deze brief treft u de adviesnota aan die wij op 12 september 2024 voorleggen aan het algemeen bestuur (bijlage 1). In deze adviesnotitie gaan wij op hoofdlijnen in op deze zienswijzen. In bijlage 2 beschrijven wij de ontvangen zienswijzen en de onze reactie hierop. De ontvangen zienswijzen vindt u in bijlage 3.

Instemming met begroting, maar zorgen over 2026
Gemeenten geven aan dat zij instemmen met de inwonerbijdrage voor 2025 die op basis van de indexering is berekend. Er is daarmee draagvlak voor de Programmabegroting 2025.

Gemeenten vragen echter wel voor de jaren daarna, met het oog op het ‘ravijnjaar’ 2026, om mogelijke bezuinigingen, aanpassing van het indexpercentage en/of aanpassing van de weerstandscapaciteit. Met deze signalen gaan wij aan de slag. Wij doen dit in het kader van een bredere verkenning naar aanleiding van de financiële druk bij gemeenten, de toekomstbestendigheid van de GGD-organisatie en de gesprekken met de VNOG over sterke publieke dienstverlening in de regio en meer samenwerking tussen Veiligheidsregio en GGD.

Het aanpassen van de indexeringssystematiek vinden wij echter niet de juiste route om een kostenbesparing te realiseren. De huidige methodiek zorgt dat de GGD aan haar verplichtingen (vooral naar het personeel) kan voldoen zonder dat dit ten koste gaat van de dienstverlening aan de gemeenten. Voor een kostenbesparing moeten we met de gemeenten in overleg over de taken van de GGD.

Planning- en controlcyclus, indicatoren, basis- en plustaken en raadsadviescommissie
Verdere opmerkingen van de raden hebben vooral een inhoudelijk karakter of betreffen het verzoek om inzicht in de kostenopbouw van bepaalde taken. De belangrijkste opmerkingen gaan over:
- Doorontwikkeling P&C-cyclus en het opnemen van indicatoren.
- IZA/GALA: wat is basis en wat is plus?

- Uitwerken raadsadviescommissie.

Onze reactie is in lijn met bestaand beleid. Een aantal onderwerpen wordt al opgepakt, zoals de doorontwikkeling van de planning- en controlcyclus en het benoemen van indicatoren.
In het algemeen bestuur van de GGD van 11 juli jl. is een presentatie gegeven over de GGD-taken voor nieuwkomers. Afgesproken is dat wij de raden daarover nog nader informeren. Daarnaast zijn in het algemeen bestuur van 1 juli jl. notities over het weerstandsvermogen en GGD NOG Robuust besproken.

Wij werken graag mee aan het instellen van een raadsadviescommissie. De eerste verantwoordelijkheid hiervoor ligt echter bij de raden en de raadsgriffiers. Wij willen hierin samen optrekken met de Veiligheidsregio en zoeken een doelmatige en praktische oplossing.

Voor meer informatie over onze reactie op de zienswijzen verwijzen wij u naar bijlage 2 van deze brief.

Voorstel aan algemeen bestuur GGD: programmabegroting vaststellen
Op basis van de ontvangen zienswijzen zien wij geen aanleiding tot het aanpassen van de concept-programmabegroting 2025. Deze concept-programmabegroting 2025, die ter vaststelling aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd, doen wij u hierbij nogmaals toekomen (bijlage 4).
Het algemeen bestuur van de GGD beslist op 12 september 2024 over de vaststelling van de programmabegroting 2025.

Nadere informatie
Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met:
- R. Schwebke, concerncontroller
- T. Nijland, directiesecretaris

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de colleges van B&W.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur,

drs. J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

Bijlagen:
1. Adviesnota algemeen bestuur GGD NOG Programmabegroting 2025
2. Zienswijzen op de concept-programmabegroting 2025 per onderwerp en reactie dagelijks bestuur.
3. Overzicht ontvangen zienswijzen van de raden op de concept-programmabegroting 2025.
4. Concept-programmabegroting 2025.

Noord- en Oost-Gelderland

Algemeen bestuur

Agendapunt:	5
Overlegdatum:	12 september 2024
Portefeuillehouder:	G.I. Timmer

Adviesnota

Onderwerp

Programmabegroting 2025

Voorstel

1. kennis te nemen van de zienswijzen van de gemeenten op de concept-programmabegroting 2025 en de reactie van het dagelijks bestuur op deze zienswijzen;
2. de Programmabegroting 2025 vast te stellen.

Inleiding

De concept-Programmabegroting 2025 hebben wij na bespreking in uw algemeen bestuur op 4 april 2024 aan de gemeenteraden gezonden (bijlage 3). De raden konden tot 2 juli 2024 een zienswijze indienen. De GGD is in enkele raadsbijeenkomsten geweest voor een toelichting en heeft input geleverd voor verscheidene raadsvragen.

De ontvangen zienswijzen treft u aan in bijlage 2. Uit de reacties van de raden blijkt een redelijke mate van eensgezindheid tussen de gemeenten over de zienswijzen op de concept-Programma-begroting 2025. Om die reden hebben wij, in tegenstelling tot voorgaande jaren, onze reactie op de zienswijzen per onderwerp weergegeven en niet per gemeente (zie bijlage 1). Per onderwerp geven wij wel aan welke gemeenten dezelfde of vrijwel dezelfde zienswijze hebben ingediend.
Wij hebben de raden van de gemeenten geïnformeerd over ons oordeel over de zienswijzen en de conclusies die wij daaraan verbinden, zoals verwoord in bijlage 1. Dit is voorgeschreven in artikel 35, lid 4, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Beoogd effect

Vaststelling van de Programmabegroting 2025.

Argumenten

1.1 Gemeenten stemmen in met de berekende inwonerbijdrage.
Er is draagvlak voor de Programmabegroting 2025. Gemeenten geven aan dat zij instemmen met de inwonerbijdrage voor 2025 die op basis van de indexering is berekend.

1.2 Wij gaan aan de slag met het zoeken naar mogelijkheden voor kostenbesparingen bij gemeenten.
Gemeenten vragen echter wel voor de jaren daarna, met het oog op het ‘ravijnjaar’ 2026, om mogelijke bezuinigingen, aanpassing van het indexpercentage en/of aanpassing van de weerstands-capaciteit. Met deze signalen gaan wij aan de slag. Wij doen dit in het kader van een bredere verkenning naar aanleiding van de financiële druk bij gemeenten, de toekomstbestendigheid van de GGD-organisatie en de gesprekken met de VNOG over sterke publieke dienstverlening in de regio en meer samenwerking tussen Veiligheidsregio en GGD.

Het aanpassen van de indexeringssystematiek vinden wij niet de juiste route om een kosten-besparing te realiseren. De huidige methodiek zorgt dat de GGD aan haar verplichtingen (vooral naar het personeel) kan voldoen, zonder dat dit ten koste gaat van de dienstverlening aan de gemeenten. Voor een kostenbesparing is overleg met de gemeenten over de taken van de GGD nodig.

1.3 De overige reacties zijn vooral inhoudelijk en de beantwoording is in lijn met het bestaand beleid.
Verdere opmerkingen van de raden hebben vooral een inhoudelijk karakter of betreffen het verzoek om inzicht in de kostenopbouw van bepaalde taken. De belangrijkste opmerkingen gaan over:
- doorontwikkeling P&C-cyclus en het opnemen van indicatoren.
- IZA/GALA: wat is basis en wat is plus?
- uitwerken raadsadviescommissie.

In onze reacties geven wij hierop een antwoord/toelichting. Deze beantwoording is in lijn met bestaand beleid. Een aantal onderwerpen wordt al opgepakt, zoals de doorontwikkeling van de planning- en controlcyclus, het benoemen van indicatoren en informatie over nieuwkomers. Hierbij wijzen wij ook op de presentatie over de GGD-taken voor nieuwkomers (waarover wij zoals toegezegd de raden nog nader informeren), een notitie over het weerstandsvermogen en een notitie over GGD NOG Robuust, die aan de orde zijn gekomen in het algemeen bestuur van 11 juli jl.
Over het instellen van een raadsadviescommissie merken wij op, dat wij hieraan graag meewerken; de eerste verantwoordelijkheid hiervoor ligt echter bij de raden en de raadsgriffiers. Wij willen hierin samen optrekken met de Veiligheidsregio en zoeken een doelmatige en praktische oplossing.

2.1 Het algemeen bestuur besluit over de vaststelling van de Programmabegroting.
Het algemeen bestuur heeft het budgetrecht en bepaalt de financiële kaders voor de GGD.

Kanttekeningen

1.1 De diverse zienswijzen van de raden leiden niet tot aanpassing van de Programmabegroting.
In een aantal gevallen betreffen de zienswijzen onderwerpen die al worden opgepakt door de GGD, samen met de gemeenten, of die al besproken worden in het algemeen bestuur. Deze onderwerpen krijgen vaak nog een vervolg, waarbij wij uw algemeen bestuur betrekken.
Verschillende zienswijzen hebben ook betrekking op de programmabegroting 2026, waarvoor u in uw vergadering van 20 november 2024 de uitgangspunten bespreekt.
De zienswijzen leiden daarom niet tot aanpassing van de programmabegroting 2025.

Financiën

- De afspraken rondom de indexering leiden tot een indexeringspercentage van 7,48%.
- Met de middelen ten behoeve van HR21 is voor 2025 in totaal een bedrag van € 235.977 gemoeid.
- Vorenstaande resulteert in een inwonerbijdrage Publieke Gezondheid van € 10,646 en een inwonerbijdrage Jeugdgezondheid van € 11,762.

Vervolg

- De vastgestelde Programmabegroting wordt toegezonden aan gedeputeerde staten van Gelderland.
- De vastgestelde programmabegroting is het kader voor de productenraming die het dagelijks bestuur dit najaar vaststelt.

Communicatie

Zoals gebruikelijk bij AB-vergaderingen. Verder zenden wij de Programmabegroting 2025 aan de gemeenten en stellen wij deze beschikbaar op de website van de GGD.

Warnsveld, 10 juli 2024
Het dagelijks bestuur,

J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

A.J. Prins,
voorzitter

Bijlagen

1. Overzicht zienswijzen op de concept-programmabegroting 2025 per onderwerp en reactie dagelijks bestuur.
2. Ontvangen zienswijzen van de raden op de concept-programmabegroting 2025.
3. Concept-Programmabegroting 2025.

Zienswijzen concept-programmabegroting 2025 per onderwerp en reactie dagelijks bestuur

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Hoogte inwonerbijdrage Ingestemd wordt met de verhoging van de inwonerbijdrage voor 2025. Tegelijkertijd geven gemeenten aan dat in 2026 de uitkering vanuit het gemeentefonds fors lager is. Op basis van de huidige (financiële) situatie dient de GGD hiermee alvast rekening te gaan houden en een proactieve houding in te nemen voor het realiseren van kostenbesparingen. Bijvoorbeeld door aanpassing van de indexeringssystematiek. ***(Raden van: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk, Zutphen)***	In 2021 heeft een takendiscussie geleid tot het programma GGD NOG Robuust. In dat programma zijn inspanningen gepleegd om de meerkosten op het terrein van de bedrijfsvoering nadrukkelijk te beperken. Geconstateerd is dat de GGD de kleinste zelfstandige GGD van Nederland is en versterking nodig heeft om niet door de ondergrens te zakken. Een korting op de beschikbare middelen zal gevolgen hebben voor de dienstverlening van de GGD aan de gemeenten en hun inwoners. Tegelijkertijd erkennen wij de ontwikkelingen rondom het gemeentefonds. Wij gaan daarom aan de slag met het zoeken naar mogelijkheden voor kostenbesparingen bij gemeenten. Dit doen wij in het kader van een bredere verkenning naar aanleiding van de financiële druk bij gemeenten, de toekomstbestendigheid van de GGD-organisatie en de gesprekken met de VNOG over sterke publieke dienstverlening in de regio en meer samenwerking tussen Veiligheidsregio en GGD.
Aanpassen indexpercentage Het voorstel is om de indexeringssystematiek aan te passen. Een lagere indexatie betekent dat de GGD waarschijnlijk keuzes dient te gaan maken in haar dienstverlening. De suggestie is om bijvoorbeeld de programma's 'NOG Fitter en Vitaler' en de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) 'SLIMMER' niet meer aan te bieden. Beide programma's zijn geen wettelijke verplichting en ook uit te voeren door marktpartijen. ***(Raden van: Apeldoorn (eerste alinea), Oude IJsselstreek)***	Het uitgangspunt bij indexeren is dat de index in relatie staat tot de werkelijke ontwikkeling van de kosten. Het algemeen bestuur heeft in zijn vergadering van 21 november 2019 de indexeringssystematiek vastgesteld. Het aanpassen van de indexeringssystematiek is niet de juiste route om een kostenbesparing te realiseren. De huidige methodiek zorgt ervoor dat de GGD aan haar verplichtingen (vooral naar het personeel) kan voldoen zonder dat dit ten koste gaat van de dienstverlening aan de gemeenten. Voor een kostenbesparing gaan we met de gemeenten in overleg over de taken van de GGD. Een lagere indexatie houdt feitelijk een bezuiniging in. Het uitgangspunt is dat een eventuele bezuinigingsopdracht gebaseerd is op een discussie over de inhoud en omvang van het takenpakket van de GGD.

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	Plustaken dragen bij aan de robuustheid van de GGD-organisatie. Plustaken zijn kostendekkend en geven dekking voor overheadkosten.
Doorontwikkeling P&C cyclus Er is behoefte aan verdere concretisering van de speerpunten. De raden vragen de GGD om de planning en control (P&C) cyclus door te blijven ontwikkelen, met een doorvertaling van de Bestuursagenda aan de hand van SMART geformuleerde doelstellingen en passende indicatoren. Het in gesprek blijven over het risicomanagement (o.a. de weerstandscapaciteit) is onderdeel hiervan. Dit is nodig om als raad de kaderstellende en controlerende rol op een goede wijze toe te passen. De raden zien dit resultaat graag terug in de volgende Uitgangspuntennota / Programmabegroting (2026). Aanvullend vraagt de raad van Elburg inzicht in de werkagenda met de rol van de GGD voor de Noord-Veluwe en het overzicht van thema's die zijn blijven liggen. Daarbij ontvangt de raad ook graag een planning voor het vervolg. ***(Raden van: Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk, Zutphen)***	Rond de zomer 2024 is duidelijk geworden welke thema's uit de Bestuursagenda zijn opgepakt, met name in het kader van de IZA/GALA, en welke zijn blijven liggen. Daarmee gaan wij in overleg met de gemeenten. Zoals eerder gemeld, willen wij de begin 2024 gepubliceerde Producten- en dienstencatalogus (PDC) van de GGD verder ontwikkelen. Daaraan willen wij – mede met het oog op de uitvoering van onderdelen van de Bestuursagenda – indicatoren toevoegen die een goed beeld geven van de inzet van de GGD. In de programmabegroting, het jaarverslag en de bestuursrapportage kan dan vervolgens een selectie van die indicatoren meegegeven worden. Een en ander doen wij in nauw overleg met de gemeenten. Wij vinden het belangrijk dat helder wordt aan welke informatie gemeenten behoefte hebben en dat wij inspelen op die behoefte. Gemeenten houden wij op de hoogte van de thema's en de planning. Over de weerstandscapaciteit merken wij op, dat wij deze ieder jaar evalueren. In juni 2024 hebben wij dit ook voorgelegd aan de financiële auditcommissie van het algemeen bestuur en in juli 2024 is dit besproken in het algemeen bestuur.
Dienstverlening bij GALA en IZA De raden willen meer duidelijkheid over welke taken de GGD voor het GALA en IZA vanuit de inwonerbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken of extra opdrachten. Ook dit ziet de raad graag terug in de volgende Uitgangspuntennota/ Programmabegroting (2026). De raad van Voorst vraagt om een helder inzicht in de kostenverdeling in hun regio per gemeente voor IZA, GALA en standaard beleidstaken.	De inzet van de GGD voor de uitvoering van IZA en GALA is in geen basistaak voor de GGD. Opdrachten die de GGD van de gemeenten in dit kader ontvangt zijn plusopdrachten. De gemeenten betalen daarom in principe alleen voor de onderdelen waarvoor zij gebruik maken. De inzet van de relatiemanagers wordt voor een deel uit de inwonerbijdrage bekostigd. Dat geldt ook voor de inzet van de DPG en strategisch adviseur bij de verschillende netwerken (bv. Thematafel Gezondste regio, Gezond Veluwe)

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
(Raden van: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk)	waarin het IZA regioplan van de betreffende regio tot stand komt en uitvoering krijgt.
Uitwerken raadsadviescommissie De raden benadrukken het belangrijk te vinden dat de GGD proactief het instellen van een raadsadviescommissie oppakt. (***Raden van: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Montferland, Nunspeet, Oude IJsselstreek, Putten, Winterswijk)***	Wij willen in september 2024 met het algemeen bestuur van de GGD de praktische uitwerking van de gewijzigde GR bespreken, waaronder de vraag van de raden voor het instellen van een raadsadviescommissie. Van de 22 gemeenten hebben zich er inmiddels 17 uitgesproken vóór een raadsadviescommissie voor de GGD. Wij werken hieraan graag mee, maar de eerste verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de raden en de raadsgriffiers. Wij willen hierin samen optrekken met de Veiligheidsregio en zoeken een doelmatige en praktische oplossing. Wij gaan graag het gesprek met gemeenten hierover aan.
Concretisering zorg voor 'nieuwkomers' Uit de begroting is onvoldoende op te maken op welke wijze de middelen in 2025 voor de invulling en inrichting van de zorg voor 'nieuwkomers' (extra) worden ingezet. Raden verzoeken de GGD om dit concreter op te nemen in de Programmabegroting 2025 (en dit anders op te nemen als risico). Daarnaast blijft onduidelijk wat er precies onder de inwonerbijdrage valt en wat onder plusproducten als het gaat om de inzet van GGD NOG rondom 'nieuwkomers'. De raad ziet graag dat de GGD hier in de toekomst meer inzicht in biedt. ***(Raden van: Epe, Heerde)***	De GGD brengt de taken en de verschillende financiële stromen voor de GGD rond nieuwkomers in beeld. Hierbij wijzen wij ook op de presentatie over de GGD-taken voor nieuwkomers in de AB-vergadering van 11 juli 2024. Daarbij hebben wij toegezegd dat wij de raden nog nader informeren. Onder nieuwkomers vallen statushouders, asielzoeker en ontheemden (bijv. Oekraïners). Statushouders zijn reguliere inwoners van de gemeenten; de taken die de GGD verricht voor statushouders, zoals Jeugdgezondheid, het Rijksvaccinatieprogramma en gezondheids-voorlichting, vallen onder de inwonerbijdrage. De inzet van de GGD voor asielzoekers vindt plaats in opdracht van en wordt betaald door het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA). De activiteiten van de GGD voor Oekraïners wordt vergoed via de VNOG. Vorenstaande nemen wij op in de begroting 2025.

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
(Meer)kosten voor forensische geneeskunde In de concept-Programmabegroting zijn de (meer)kosten voor forensische geneeskunde niet inzichtelijk. Door de gemeenteraad is specifiek gevraagd om dit in de begroting 2025 van de GGD NOG inzichtelijk te maken. Hoewel in de vergadering van het algemeen bestuur van 25 april 2024 is aangegeven, dat er op drie onderdelen binnen de forensische geneeskunde onzekerheden zijn, waardoor dit niet inzichtelijk gemaakt kan worden, vraagt de raad de (meer)kosten voor forensische geneeskunde concreter en inzichtelijker op te nemen in de Programmabegroting 2025 (en anders op te nemen als risico). ***(Raad van: Heerde)***	Bij de forensische geneeskunde bestaat er rond de lijkschouw in opdracht van de gemeente op zichzelf geen onzekerheid. Over forensisch medisch onderzoek (in opdracht van politie en justitie) loopt op landelijk niveau overleg, waar langzamerhand meer duidelijkheid ontstaat. Voor de medische arrestantenzorg heeft GGD NOG samen met de 4 andere GGD'en in Oost-Nederland ingeschreven op de aanbesteding van de medische arrestantenzorg door de politie. De rijksoverheid ziet dit (helaas) als een markttaak. De politie streeft ernaar de gunningsbeslissing op 1 augustus 2024 bekend te maken. De uitkomst van de gunning is van invloed op de mogelijke meerkosten voor forensische geneeskunde. Zodra hier duidelijkheid over is, maken we dit inzichtelijk.
Resultaten robuustheid GGD De raad verzoekt de GGD aan te geven wat de resultaten zijn van de inzet op meer robuustheid. ***(Raad van: Voorst)***	In de vergadering van 28 februari 2024 en van 11 juli 2024 hebben wij het algemeen bestuur hierover geïnformeerd. De bevindingen zijn toen kort samengevat: • De samenwerking met de VNOG is in 2022 verder aangehaald door gezamenlijke crisisvoorbereiding, deelaanstellingen, communicatie en gezamenlijke raadsevents. Deze samenwerking is in 2023 gecontinueerd. • GGD NOG participeert volledig in het HSC vanaf 1 januari 2024. Hiermee borgt de GGD kwaliteit en is de bedrijfsvoering minder kwetsbaar geworden. • Vrijwel alle middelen uit GGD NOG zijn inmiddels aangewend en de (positieve) effecten daarvan zijn zichtbaar geworden in 2023. • Tegelijkertijd is de dynamiek in publieke gezondheidszorg nog steeds aanzienlijk. De ambities en verwachtingen zijn toegenomen, onder andere vanwege de akkoorden IZA en GALA. Er zijn veel meer kansen dan voorheen om het werkveld publieke gezondheid te versterken. Ook de onzekerheid over looptijd en financiering is toegenomen. Met elkaar in gesprek blijven, en in partnerschap afspraken maken zijn daarom ook in 2024 van groot belang.

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Verschuiving van onderzoek en advies naar gezondheidsbevordering en voorlichting De raden zien graag in de basisdienstverlening vanuit de inwonerbijdrage een verschuiving, waarbij meer wordt ingezet op gezondheidsbevordering en voorlichtingscampagnes gericht op inwoners en minder op (bovenwettelijk) onderzoek en advies. Het (bovenwettelijk) onderzoek en advies kan dan als plusproduct worden aangeboden. ***(Raden van: Hattem, Lochem, Zutphen)***	De GGD ondersteunt gemeenten vraaggericht bij het vormgeven van het gemeentelijk gezondheidsbeleid, waaronder de uitwerking van de IZA- en GALA-plannen en van de nieuwe Bestuursagenda. Onderzoek is een belangrijke taak van de GGD. Hiermee krijgen we inzicht in de effecten van onze acties en inzicht in welke acties er nodig zijn. Dit geeft input voor gezondheidsbevorde-ring en voorlichtingscampagnes Het doen van onderzoek, het adviseren over beleidsthema's en het geven van voorlichting daarover, horen bij elkaar c.q. versterken elkaar. Wij gaan graag met gemeenten in gesprek over het achterliggende doel van deze zienswijze. Wanneer de gezamenlijke gemeenten daarin een verschuiving wensen, gaan wij uiteraard verder in gesprek met gemeenten om gezamenlijk te kunnen bepalen hoe we hier een vervolg aan geven.
Delen van kennis en expertise met inwoners De raad vraagt de GGD om de in de afgelopen jaren ingezette kennis en expertise ook rechtstreeks met de inwoners in de regio te delen ter bevordering van een gezonde leefstijl. ***(Raad van: Apeldoorn)***	Uiteraard deelt de GGD de kennis en expertise op de verschillende taakgebieden met de inwoners uit de regio. Met de gemeenten willen wij graag in gesprek wat het achterliggende doel van dit verzoek is, om gezamenlijk te kunnen bepalen hoe we hier een vervolg aan geven.
GGD Robuust genoeg? De raad benoemt dat de verschillende ontwikkelingen die de GGD beschrijft, nu en in het komende jaar veel inzet van de GGD vragen. De raad van Apeldoorn vraagt zich af of de GGD robuust genoeg is om deze inzet te kunnen doen of dat dit extra investering vraagt. ***(Raad van: Apeldoorn)***	Er komen inderdaad veel ontwikkelingen op de GGD af. In de afgelopen jaren is geïnvesteerd in de robuustheid van de GGD. Deze noodzakelijk robuustheid is gebaseerd op de situatie in 2021. Met de ontwikkelingen in de afgelopen 3 jaar op onder het gebied van informatieveiligheid, infectieziekten, demografie etc. zien wij nieuwe uitdagingen op ons afkomen.

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Missen zienswijze rondom subregionale samenwerking De raad mist hun zienswijze op de Uitgangspuntennota over het belang van subregionale samenwerking. ***(Raad van: Elburg)***	In de zienswijze heeft de raad van Elburg gerefereerd aan eerdere zienswijzen waarin dit verwoord was. Wij hebben verzuimd dit mee te nemen in de opsomming. Het is ons bekend dat ook Elburg subregionale samenwerking en het inspelen op de vraag van gemeenten bepleit. Onze reactie daarop hebben wij verwoord bij de gemeenten die wel in deze opsomming stonden.
Correctie indexpercentage De raad vindt dat het de GGD had gesierd als deze de gemaakte fout bij de indexering (bij het opstellen van de uitgangspuntennotitie) binnen de eigen begroting had opgelost, zodat deze niet had geleid tot een hogere inwonerbijdrage. De raad hoort graag wat de overwegingen daarbij zijn geweest. ***(Raad van: Elburg)***	Wij hechten aan een correcte uitvoering van de gemaakte afspraken over de indexering. Om die reden hebben wij het indexeringspercentage gecorrigeerd.
Financiële middelen nieuwe huisvesting De raad verzoekt geen (financiële) middelen voor nieuwe huisvesting op te nemen in de begroting 2025 en verder. ***(Raad van: Winterswijk)***	Wij hebben geen plannen om (financiële) middelen voor nieuwe huisvesting op te nemen in de begroting 2025 en verder.
Voldoende budget om vaccinatiegraad op peil te houden De gemeenteraad van Heerde onderkent het belang van voldoende vaccinatiegraad in de gemeente. Daarom ziet de raad graag dat de vaccinatiegraad op peil gehouden wordt. Indien hiervoor niet voldoende budget is opgenomen vraagt de raad om verhoging van het budget voor het vaccinatieprogramma. ***(Raad van: Heerde)***	Ook wij onderkennen het belang van een hoge vaccinatiegraad. In juni 2024 heeft de GGD de gemeenten geïnformeerd over de inspanningen die de GGD levert voor het mogelijk verhogen van de vaccinatiegraad en over aanvullende mogelijkheden. In de AB-vergadering van 12 september 2024 wordt dit ook besproken. Over de aanvullende mogelijkheden, waarvoor extra financiering nodig is, gaat de GGD graag in overleg met de gemeenten.

11 JUL 2024

Gemeente Aalten

Postbus 119
7120 AC Aalten

T 0543 49 33 33
E gemeente@aalten.nl

www.aalten.nl

GGD Noord- en Oost-Gelderland
t.a.v. Mevr. Drs. J.J. Baardman
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Aalten	:	4 juli 2024
Verzonden	:	09 JUL 2024
Zaaknummer	:	Z/24/153505
Bijlage(n)	:	1
Uw kenmerk	:	
Telefoonnummer	:	
Beh. ambtenaar	:	
Onderwerp	:	Zienswijze

Geachte mevrouw Baardman,

Hierbij sturen we onze zienswijze op de Concept Programmabegroting 2025.

1. Eenmalig instemmen met de verhoging inwonerbijdrage 2025. Keuzes maken met het oog op een sluitende begroting gemeenten 2026.
In de zienswijze is opgenomen dat we voor 2025 instemmen met de verhoging van de inwonerbijdrage, maar dat in 2026 de uitkering vanuit het gemeentefonds fors lager wordt. Met het oog op een sluitende begroting zal de gemeente Aalten gedwongen worden keuzes te maken en daarom vragen we de GGD hierin mee te denken/mee te bewegen.

2. Doorontwikkelen P&C cyclus GGD NOG
Er ontbreekt een concretisering van de speerpunten (via onder andere indicatoren) in de Programmabegroting 2025. Er is echter wel behoefte aan verdere concretisering komend jaar (2026). Daarnaast zijn de vier hoofdthema's van de Bestuursagenda te weinig uitgewerkt in de speerpunten van de programma's. Het verzoek aan de GGD NOG is om de planning en control (p&c) cyclus in 2025 door te ontwikkelen. In de volgende Programmabegroting (2026) zien wij het resultaat graag tegemoet.

3. Dienstverlening bij GALA en IZA
De GGD NOG geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). De GGD NOG heeft van oudsher ook een wettelijke taak voor de advisering over Publieke Gezondheid. Deze taak voert de GGD NOG uit vanuit de inwonerbijdrage. Dit roept vragen op welke taken de GGD NOG voor het GALA en IZA vanuit de inwonerbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken. Er is behoefte aan meer duidelijkheid hierover.

4. Risico's en weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit en risico's zijn in november 2018 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Tijden zijn veranderd door onder andere de uitbraak van de Covid pandemie, de verdere digitalisering en de arbeidsmarktontwikkelingen. Het is wenselijk om het gesprek opnieuw te voeren over de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit.

5. Uitwerken raadsadviescommissie
Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de nog vast te stellen nieuwe GR van de GGD NOG is er de mogelijkheid om een raadadviescommissie in te stellen. De kaderstellende en controlerende rol van de raden neemt toe als raden aan de voorkant van de P&C cyclus meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie. Het verzoek aan de GGD NOG is om de mogelijkheid van een raadsadviescommissie verder uit te gaan werken

Neem contact op als u vragen hebt
Nog vragen? Neem dan contact met ons op via het algemene telefoonnummer (0543) - 49 33 33. Of stuur een e-mail: gemeente@aalten.nl

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten

Drs. A.J.M. Gildhuis
Secretaris/Algemeen Directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester

Raadsvoorstel

Voorstel tot
1. indienen van een zienswijze op de Concept Programmabegroting 2025 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland
2. kennisname van de voorlopige jaarstukken 2023 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland

AAN DE RAAD

Samenvatting
De GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) heeft het voorlopig jaarverslag 2023 en de concept programmabegroting 2025 opgeleverd. Uw raad heeft de mogelijkheid om kennis te nemen van het jaarverslag 2023. Samen met de andere Achterhoekse gemeenten wordt voorgesteld om een zienswijze in te dienen op de Concept Programmabegroting 2025.

Inleiding
GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten, die de gezondheid van alle inwoners bewaakt, beschermt en bevordert. Alle deelnemende gemeenten aan deze gemeenschappelijke regeling nemen de basisproducten van de GGD af die betrekking hebben op de Publieke gezondheid. Deze taken liggen vast en worden omschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Met uitzondering van de gemeente Apeldoorn nemen de overige 21 gemeenten ook de taken bij de GGD af die betrekking hebben op de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 4-18 jaar. De gemeenten bekostigen de basisproducten op basis van bijdragen per inwoner aan de GGD voor de publieke gezondheidszorg en voor de JGZ. Daarnaast biedt de GGD aan diverse partijen op contractbasis andere producten aan.

Het algemeen bestuur van de GGD NOG heeft op 4 april jl. de Jaarstukken 2023 vastgesteld en aan de deelnemende gemeenten gestuurd. Het algemeen bestuur heeft eveneens ingestemd met de Concept Programmabegroting 2025 en de eerste en tweede begrotingswijziging 2025.

Delegatiebesluit en wijziging GR-Regeling

U, als raad kan op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen een zienswijze op de Concept Programmabegroting 2025 indienen. De termijn hiervoor bedraagt 12 weken en eindigt op 2 juli 2024. Ondanks het nog geldende Delegatiebesluit uit 2008, brengt het college de raad in positie, in lijn met de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) om te besluiten wel of geen zienswijze in te dienen.

Zienswijze
Samen met de andere Achterhoekse gemeenten wordt voorgesteld om een zienswijze in te dienen op de Concept Programmabegroting 2025. De zienswijze bevat de volgende punten:

1. Eenmalig instemmen met de verhoging inwonerbijdrage 2025. Keuzes maken met het oog op een sluitende begroting gemeenten 2026;
2. Doorontwikkeling P&C cyclus GGD NOG;
3. Dienstverlening bij GALA en IZA;
4. Risico's en weerstandscapaciteit;
5. Uitwerken raadsadviescommissie.

De voorgestelde zienswijze is te vinden in de bijlage. Het indienen van zienswijzen kan leiden tot aanpassingen van het kader voor de begroting. Dit zal gebeuren als de zienswijzen kunnen rekenen op een meerderheid van stemmen in het AB. Wanneer een gemeente geen zienswijze indient, betekent dit dat de gemeente instemt met het voorstel.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving
De gemeente is volgens de Wet publieke gezondheid verplicht om een Gemeenschappelijk gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel
1.1 In te stemmen met Concept Programmabegroting 2025
De indexering bedraagt, conform de afgesproken indexeringssystematiek 7,48%. De extra kosten voor 2025 ad € 235.977 zijn in de begroting opgenomen.
De inhoud van de Concept Programmabegroting is in lijn met de Uitgangspuntennota 2025. De tot nu toe ontvangen zienswijzen ondersteunen over het algemeen de inhoud van de Uitgangspuntennota en geven geen aanleiding tot wijzigingen. We stemmen in met de verdere procedure tot vaststelling van de Programmabegroting 2025 na behandeling van de zienswijze.

1.2 Vaststellen begroting vanaf 1 Juli 2024 raadsbevoegdheid
De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is in juli 2022 gewijzigd. Volgens deze wet moet de gemeenschappelijke regeling GGD Noord Oost Gelderland (GGD NOG) uiterlijk 1 juli 2024 hierop worden bijgewerkt en vastgesteld door de raad. In de lijn van deze gewijzigde regeling leggen we het voorstel aan de raad voor om in te stemmen met de begroting en de zienswijze in te dienen.

2.1 Eenmalig instemmen met de verhoging inwonerbijdrage 2025. Keuzes maken met het oog op een sluitende begroting gemeenten 2026.
In de zienswijze is opgenomen dat we voor 2025 instemmen met de verhoging van de inwonerbijdrage, maar dat in 2026 de uitkering vanuit het gemeentefonds fors lager wordt. Met het oog op een sluitende begroting zal de gemeente Aalten gedwongen worden keuzes te maken en daarom vragen we de GGD hierin mee te denken/mee te bewegen.

2.2 Doorontwikkelen P&C cyclus GGD NOG
Er ontbreekt een concretisering van de speerpunten in de Programmabegroting 2025. Er is echter wel behoefte aan verdere concretisering komend jaar (2026). Daarnaast zijn de vier hoofdthema's van de Bestuursagenda te weinig uitgewerkt in de speerpunten van de programma's. Het verzoek aan de GGD NOG is om de planning en control (p&c) cyclus in 2025 door te ontwikkelen. In de volgende Programmabegroting (2026) zien wij het resultaat graag tegemoet.

2.3 Dienstverlening bij GALA en IZA
De GGD NOG geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). De GGD NOG heeft van oudsher ook een wettelijke taak voor de advisering over Publieke Gezondheid. Deze taak voert de GGD NOG uit vanuit de inwonerbijdrage. Dit roept vragen op welke taken de GGD NOG voor het GALA en IZA vanuit de inwonerbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken. Er is behoefte aan meer duidelijkheid hierover.

2.4. Risico's en weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit en risico's zijn in november 2018 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Tijden zijn veranderd door onder andere de uitbraak van de Covid pandemie, de verdere digitalisering en de arbeidsmarktontwikkelingen. Het is wenselijk om het gesprek opnieuw te voeren over de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit.

2.5. Uitwerken raadsadviescommissie
Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de nog vast te stellen nieuwe GR van de GGD NOG is er de mogelijkheid om een raadadviescommissie in te stellen. De kaderstellende en controlerende rol van de raden neemt toe als raden aan de voorkant van de P&C cyclus meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie. Het verzoek aan de GGD NOG is om de mogelijkheid van een raadsadviescommissie verder uit te gaan werken

Kanttekeningen

2.1 We stemmen in met de Programmabegroting 2025 en dienen een zienswijze in op de Programmabegroting 2025.
De punten die aangegeven worden in de zienswijze zijn niet blokkerend voor het instemmen met de Programmabegroting 2025.

2.2 Resultaat van het indienen zienswijze is afhankelijk van het aantal gemeenten dat achter de strekking van de inhoud van de zienswijze staat.
Het indienen van zienswijzen kan leiden tot een aanpassing van het kader voor de begroting en uitwerking van de andere inhoudelijke punten. Dit zal gebeuren indien de zienswijzen kunnen rekenen op een meerderheid van stemmen in het AB. Wanneer een gemeente geen zienswijze indient, betekent dit dat de gemeente instemt met het voorstel.

Alternatieve beleidskeuzes

U kunt besluiten om geen zienswijze in te dienen. Dan informeren wij de GGD NOG daarover.

Financiële consequenties
In onze huidige meerjarenbegroting is voor de inwonerbijdrage GGD NOG 2025 een budget opgenomen van € 579.390 voor de structurele bijdrage aan de GGD en € 8.735 incidenteel voor 2025 voor GGD Robuust.
In de Concept Programmabegroting 2025 is uitgegaan van een (gewogen) index van 7,48%. De 7,48% is in lijn met de afgesproken indexeringssystematiek (cf. besluit AB november 2019).
Daarnaast is rekening gehouden met de extra kosten voor HR21 ad € 235.977 (€ 43.635 voor verpleegkundigen en € 192.342 voor overige functies).
Inclusief de incidentele bijdrage GGD Robuust (geldt voor de jaren 2023 t/m 2025) komt de totale inwonerbijdrage 2025 voor Aalten uit op € 620.664 (2024: € 572.442). Deze bijdrage is gebaseerd op een inwoneraantal van 27.308 (peildatum 31-12-2023).

Participatie en Communicatie
Het DB van de GGD NOG wordt na besluitvorming in de gemeenteraad geïnformeerd over het besluit van de gemeente Aalten.

Vervolgstappen inclusief tijdspad
Op 10 juli 2024 zal het Dagelijks Bestuur van de GGD de reacties op zienswijzen vaststellen, en stuurt deze naar de raden.
Het Dagelijks Bestuur stuurt de Concept Programmabegroting 2025 aan het AB met voorstel deze vast te stellen. Op 12 september 2024 vindt de vaststelling van de Programmabegroting 2025 plaats door het Algemeen Bestuur van de GGD NOG.

Bijlagen

1. Jaarstukken GGD NOG 2023 (openbaar);
2. Concept Programmabegroting 2025 GGD NOG (openbaar);

Aalten, 14 mei 2024

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester

De raad van de gemeente Aalten

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 mei 2024;

gelet op het bepaalde in De wet publieke gezondheid en de Wgr;

B E S L U I T

1. kennis te nemen van de voorlopige jaarstukken 2023 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland
2. samen met de andere Achterhoekse gemeenten een zienswijze in te dienen op de Concept Programmabegroting 2025; de zienswijze bevat de volgende punten:
   - eenmalig instemmen met de verhoging inwonerbijdrage 2025; keuzes maken met het oog op een sluitende begroting gemeenten 2026;
   - doorontwikkeling P&C cyclus GGD NOG;
   - dienstverlening bij GALA en IZA;
   - risico's en weerstandscapaciteit;
   - uitwerken raadsadviescommissie.

AALTEN, 2 juli 2024

De Raad voornoemd,

De Griffier | De Voorzitter

M.A.J.B. Fiering | mr. A.B. Stapelkamp

11 JUL 2024

Gemeente Apeldoorn

Postadres
Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn
Bezoekadres
Marktplein 1
www.apeldoorn.nl
KvK 08223882

T 14 055
Doorkiesnummer

E-mailadres

Zaaknummer: 5008013

Het Dagelijks Bestuur van de GGD NOG
Postbus 3
7200 AA Zutphen

Datum: 5 juli 2024
Ons kenmerk: 5008013
Uw brief d.d.: 15 april 2024

Betreft: Concept-Programmabegroting 2025 GGD NOG

Geacht Bestuur,

Op 5 april 2024 heeft u ons de Concept-Programmabegroting 2025 gestuurd voor de GGD NOG met de uitnodiging om hierop voor 2 juli 2024 een zienswijze te sturen. De gemeenteraad van Apeldoorn heeft de Programmabegroting voor 2025 besproken en komt tot de volgende zienswijze.

Inhoudelijk:

De vier gezondheidsdoelen van de Bestuursagenda (1. Vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen, 2. Mentale gezondheid, 3. Gezonde leefstijl en 4. Gezonde fysieke en sociale leefomgeving) zijn te weinig uitgewerkt in de speerpunten van de programma's. Het verzoek aan de GGD NOG is om de gezondheidsdoelen uit te werken in de speerpunten van de programma's zodat ze terugkomen in de planning (programmabegroting) en de terugkoppeling (jaarstukken) van de komende jaren. Zodat de gemeente een goed beeld heeft van de inzet van de GGD op deze doelen.

We zien dat de GGD NOG de afgelopen jaren veel heeft ingezet op kennis en expertise, hetgeen we als gemeente Apeldoorn erg waarderen. We zouden de GGD NOG willen verzoeken om deze kennis en expertise ook rechtstreeks met de inwoners in de regio te delen ter bevordering van een gezonde leefstijl.

Behandeld door:
Bijlage(n):

Als u reageert datum en kenmerk van deze brief vermelden

Financieel:

We constateren dat de afgelopen jaren de inwonersbijdrage substantieel is toegenomen. De indexering gebruikt door de GGD NOG is hoger dan die van de gemeente Apeldoorn. Uit de jaarrekening blijkt dat dit jaar niet alle indexering nodig is geweest. Wij vragen u daarom in 2025 opnieuw te beoordelen of de indexeringssystematiek, zoals vastgesteld in het AB van 21 november 2019, nog passend is.

De Uitgangspuntennota en Programmabegroting 2025 beschrijven verschillende ontwikkelingen die nu en in het komende jaar veel inzet van de GGD NOG vragen. Is de GGD NOG robuust genoeg om deze inzet te kunnen doen of vraagt dit extra investering?

Het algemeen bestuur heeft op 22 november 2018 de op dat moment de belangrijkste risico's voor de GGD in het kader van het risicomanagement vastgesteld. Een risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) blijft niet altijd actueel. Het advies is om de RI&E regelmatig door te nemen en kritisch te kijken of er aanpassingen nodig zijn naar de huidige (maatschappelijke) ontwikkelingen. Wij verzoeken u daarom in 2024 wederom de belangrijkste risico's te actualiseren voor de bepaling van het juiste weerstandsvermogen.

Verder kunnen wij instemmen met zowel de inhoudelijke als financiële voorgestelde lijn voor de Programmabegroting 2025

de gemeenteraad van Apeldoorn,

S.M. Stam
Raadsgriffier

Digitaal ondertekend door Marit Stam
op 08-07-2024

A.J.M. Heerts
Voorzitter

Digitaal ondertekend door ton heerts
op 08-07-2024

Raadsvoorstel

gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	907458
Raadsvergadering	:	4 juni 2024
Onderwerp	:	Concept-Programmabegroting 2025 GGD NOG
Collegevergadering	:	14 mei 2024
Portefeuillehouder	:	Wethouder W.A. Wormgoor
Steller	:	Team Sociale basis

Te nemen besluit

1. Kennisnemen van het Jaarverslag en de Jaarrekening 2023 van de GGD Noord- en Oost Gelderland;
2. Instemmen met de concept Programmabegroting 2025 van de GGD Noord- en Oost Gelderland met inachtneming van de volgende zienswijze:
   - instemmen met de verhoging van de inwonersbijdrage van 2025 met de aankondiging dat de GGD NOG alvast rekening houdt met een mogelijke bezuinigingsopdracht in 2026;
   - het verzoek aan de GGD NOG om de Planning en Control (P&C) in 2025 door te ontwikkelen;
   - het verzoek aan de GGD NOG om inzichtelijk te maken welke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) - en Integraal Zorg Akkoord (IZA) - taken zij op basis van de inwonersbijdrage uitvoeren en voor welke taken zijn eventueel extra kosten vragen;
   - het verzoek aan de GGD NOG om het gesprek te voeren over de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit;
   - het verzoek aan de GGD NOG om de mogelijkheid van een raadsadviescommissie verder uit te werken.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

De GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten die de gezondheid van alle inwoners bewaakt, beschermt en bevordert. Alle deelnemende gemeenten aan deze gemeenschappelijke regeling nemen de basisproducten van de GGD af die betrekking hebben op de publieke gezondheid. Deze taken liggen vast en worden omschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Met uitzondering van de gemeente Apeldoorn nemen de overige 21 gemeenten ook de taken af die betrekking hebben op de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 4 -18 jaar. De gemeenten bekostigen de basisproducten op basis van bijdragen per inwoner aan de GGD voor de publieke gezondheidszorg en voor de jeugdgezondheidszorg. Daarnaast biedt de GGD aan diverse partijen op contractbasis andere (maatwerk)producten aan.

De procedure ten aanzien van de programmabegroting 2025 van de GGD NOG is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR). Op grond van deze procedure kan de raad binnen 12 weken een zienswijze bij de GGD NOG kenbaar maken.
Samen met de andere 7 Achterhoekse gemeenten wordt voorgesteld om een zienswijze in te dienen op de Concept Programmabegroting 2025. De zienswijze is benoemd in de te nemen besluiten onder punt nummer 2.

Met een vastgestelde Programmabegroting kan de GGD de taken uitvoeren voor onze gemeente die wij in het kader van de Wet publieke gezondheid moeten uitvoeren.

In te vullen door Griffie:

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

Argumentatie

1.1 De Jaarstukken 2023 zijn ter informatie toegezonden.

In het jaarverslag over 2023 legt de GGD NOG als dagelijks bestuur verantwoording af over de realisering van het programmaplan uit de Programmabegroting 2023 en de uitvoering van de reguliere werkzaamheden in 2023. Het algemeen bestuur heeft deze begroting op 7 juli 2022 vastgesteld en geactualiseerd met een zestal begrotingswijzigingen, waarvan de 6e begrotingswijziging op 30 november 2023 is vastgesteld.

1.2 Met het beschikbaar stellen van de financiële middelen kan de GGD NOG onze taken op het gebied van de publieke gezondheid uitvoeren.

De gemeente heeft taken op het gebied van publieke gezondheid die zij verplicht is uit te voeren. Deze taken zijn ondergebracht bij de GGD NOG. Met het beschikbaar stellen van de financiële middelen kan de GGD NOG deze taken in 2025 uitvoeren. Daarnaast kan zij haar wettelijke taken uitvoeren.

2.1 De indexeringssystematiek is door het Algemeen Bestuur vastgesteld.

In het AB van november 2019 zijn afspraken gemaakt over de nieuwe indexeringssystematiek. Deze afspraken zijn toegepast. Het indexeringspercentage bedraagt 7,48%. Dit is 0,23% meer dan in de Uitgangspuntennota stond, aangezien abusievelijk van een onjuiste tabel was uitgegaan. De 7,48% is in lijn met eerder vermelde afspraken.

Geadviseerd wordt in te stemmen met de verhoging van de inwonersbijdrage voor 2025 en daarbij de kanttekening, zoals aangegeven in de zienwijze, mee te geven. Hiermee geeft de gemeente Berkelland onder andere aan dat in 2026 rekening wordt gehouden met een fors lagere uitkering van het gemeentefonds en vraagt de GGD hier alvast rekening mee te houden.

2.2 De GGD NOG wordt verzocht om de planning en control (p&c) cyclus in 2025 door te ontwikkelen.

De GGD NOG benoemt in de Programmabegroting de speerpunten in de verschillende programma's voor 2025. Echter zijn de speerpunten abstract weergegeven. Er is behoefte aan verdere concretisering van de speerpunten. Daarnaast komen de vier hoofdthema's (Vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen, Mentale gezondheid, Gezonde leefstijl en Gezonde fysieke en sociale leefomgeving) uit de Bestuursagenda nog minimaal terug in de speerpunten. Het verzoek aan de GGD NOG is om de P&C cyclus in 2025 door te ontwikkelen en het resultaat hiervan weer te geven in de Programmabegroting 2026.

2.3 De GGD NOG wordt verzocht inzicht te geven in welke taken zij vanuit welke verantwoordelijkheid invullen.

De GGD NOG geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). De GGD NOG heeft van oudsher ook een wettelijke taak voor de advisering over Publieke Gezondheid. Deze taak voert de GGD NOG uit vanuit de inwonersbijdrage. Verzocht wordt inzicht te geven in welke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) - en Integraal Zorg Akkoord (IZA) - taken zij op basis van de inwonersbijdrage uitvoeren en voor welke taken zijn eventueel extra kosten vragen.

2.4 Vanwege diverse ontwikkelingen is het wenselijk de weerstandscapaciteit en risico's opnieuw in kaart te brengen

De weerstandscapaciteit en risico's zijn in november 2018 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Tijden zijn veranderd door onder andere de uitbraak van de Covid pandemie, de verdere digitalisering en de arbeidsmarktontwikkelingen. Het is wenselijk om het gesprek opnieuw te voeren over de risico's en benodigde weerstandscapaciteit.

2.5 Uitwerken raadadviescommissie

Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is er de mogelijkheid om een raadadviescommissie in te stellen. De kaderstellende en controlerende rol van de raden neemt toe als raden aan de voorkant van de P&C cyclus meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie. Het verzoek aan de GGD NOG is om de mogelijkheid van een raadsadviescommissie verder uit te gaan werken.

Kanttekeningen en risico's

1.1 We stemmen in met de Programmabegroting 2025 en dienen een zienswijze in op de Programmabegroting 2025.

De punten die aangegeven worden in de zienswijze zijn niet blokkerend voor het instemmen met de Programmabegroting 2025.

1.2 Er is door de accountant nog geen goedkeurende controleverklaring verstrekt.

De accountant is voornemens voor deze Jaarstukken een goedkeurende controleverklaring te verstrekken Op dit moment is echter nog sprake van verschil tussen de wetgeving voor decentrale overheden en de geldende accountantsnormen. Hierdoor is voor de accountant niet duidelijk welke verklaring moet worden afgegeven en heeft daarom de controleverklaring nog niet getekend. In bijlage 2a. is de toelichting van de accountant toegevoegd.

1.3 Er is sprake van een positief resultaat van de jaarrekening 2023 mede door de hogere inwonersbijdrage.

Het positief resultaat wordt mede veroorzaakt doordat de extra inwonerbijdrage door de hogere indexering niet volledig is besteed. Het saldo daarvan is € 289.000. In het voorstel destijds is besloten dat het restant wat niet besteed is, terugvloeit naar de gemeenten. In de resultaatbestemming wordt nu maar € 200.000 uitgekeerd aan de gemeenten. Dat is niet conform afspraak. De GGD zet de resterende € 89.000 in voor de hogere kosten die voortkomen uit de implementatie van de resultaten van het GGD functiewaarderingssysteem HR 21, met als doel dat in 2025 daar geen extra kosten voor hoeven worden gerekend.

Financiën

Begroting GGD 2025:

Op basis van de overeengekomen indexeringssystematiek is de indexering voor de inwonerbijdrage bepaald op 7,48%. De indexering leidt tot een inwonerbijdrage van € 10,646 per inwoner voor Publieke Gezondheid en € 11,762 per inwoner voor Jeugdgezondheid voor 2025.
De bijdrage Publieke Gezondheid voor Berkelland bedraagt € 467.678 en voor Jeugdgezondheid € 516.679. De totale inwonerbijdrage voor Berkelland is voor 2025 € 984.357. Deze bedragen worden verwerkt bij het opstellen van de gemeentelijke programmabegroting 2025-2028.

Naast de structurele inwonerbijdrage, is er ook een incidentele bijdrage voor GGD NOG Robuust. Voor 2025 is deze bijdrage voor Berkelland € 14.050. Deze bijdrage vervalt na 2026.

De totale structurele inwonerbijdrage van Berkelland is totaal € 984.357 voor 2025. Dit is een stijging van € 80.459 ten opzichte van 2024.

Inwonerbijdrage GGD NOG 2024-2025						
Jaar	Inwoners	Publieke gezondheid	Jeugdgezondheid	Totale inwonerbijdrage	GGD NOG Robuust	Totaal
2025	43.928	€ 467.678	€ 516.679	€ 984.357	€ 14.050	€ 998.408
2024	44.037	€ 422.168	€ 481.730	€ 903.898	€ 21.204	€ 925.102

Jaarrekening 2023

De jaarstukken 2023 zijn ter informatie toegezonden. De jaarrekening 2023 sluit af met een positief resultaat van € 910.000. Dit resultaat wordt veroorzaakt door de hogere renteopbrengst, het niet volledig hoeven in te zetten van de indexatie en lagere lasten door het niet kunnen inhalen van de achterstanden bij de bedrijfsvoering. Aan het algemeen bestuur is voorgesteld om:

- € 19.000 toe te voegen aan de algemene reserve waarmee de weerstandscapaciteit 100% is;
- € 261.000 toe te voegen aan de reserve NOG robuust om achterstanden bij bedrijfsvoering in te halen;

- € 430.000 toe te voegen aan de reserve personele lasten om de kosten als gevolg van de invoering van functiewaarderingssysteem HR21 op te vangen en om in 2024 de ziektevervanging op te vangen;
- € 200.000 uit te betalen aan de deelnemende gemeenten.

De € 200.000 die naar de gemeente wordt uitbetaald is een deel van de extra inwonerbijdrage die de gemeente beschikbaar heeft gesteld om de hogere indexering bij de GGD op te vangen (september 2022).

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
Niet van toepassing

Duurzaamheid
Niet van toepassing

Communicatie
De zienswijze wordt aan de GGD gezonden.

Initiatief, participatie en rol gemeente
Het betreft de uitvoering van de Wet publieke gezondheid en de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Planning en evaluatie
N.v.t.

Alternatieven
Instemmen met de concept begroting 2025, zonder het indienen van een zienswijze.
Hierdoor wordt er geen aandacht gevraagd voor de benoemde punten in de zienswijze.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. J. Jonker drs. J.H.A. van Oostrum

Raadsvergadering : 4 juni 2024

De raad van de gemeente Berkeland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 mei 2024

b e s l u i t:

1. Kennisnemen van het Jaarverslag en de Jaarrekening 2023 van de GGD Noord- en Oost Gelderland;
2. Instemmen met de concept Programmabegroting 2025 van de GGD Noord- en Oost Gelderland met inachtneming van de volgende zienswijze:

- instemmen met de verhoging van de inwonersbijdrage van 2025 met de aankondiging dat de GGD NOG alvast rekening houdt met een mogelijke bezuinigingsopdracht in 2026;
- het verzoek aan de GGD NOG om de Planning en Control (P&C) in 2025 door te ontwikkelen;
- het verzoek aan de GGD NOG om inzichtelijk te maken welke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) - en Integraal Zorg Akkoord (IZA) - taken zij op basis van de inwonersbijdrage uitvoeren en voor welke taken zijn eventueel extra kosten vragen;
- het verzoek aan de GGD NOG om het gesprek te voeren over de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit;
- het verzoek aan de GGD NOG om de mogelijkheid van een raadsadviescommissie verder uit te werken.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 4 juni 2024

de griffier, de voorzitter

drs. J.A. Satijn drs. J.H.A. van Oostrum

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Concept-Programmabegroting 2025 GGD NOG

n.v.t.

gemeente Bronckhorst

25 JUN 2024

verzenddatum 20 JUNI 2024
datum 17 april 2024
uw brief van 13 juni 2024
uw kenmerk
ons kenmerk Z138682/UIT24-139743
onderwerp Zienswijze

GGD Noord- en Oost Gelderland
t.a.v. Mevr. drs.J.J. Baardman
Postbus 3
7200 AA Zutphen

Geachte mevrouw drs J.J. Baardman,

Hierbij sturen we onze zienswijze op de Concept Programmabegroting 2025.

1. **Eenmalig instemmen met de verhoging inwonerbijdrage 2025. Keuzes maken met het oog op een sluitende begroting gemeenten 2026.**
In de zienswijze is opgenomen dat we voor 2025 instemmen met de verhoging van de inwonerbijdrage, maar dat in 2026 de uitkering vanuit het gemeentefonds fors lager wordt. Met het oog op een sluitende begroting zal de gemeente Bronckhorst gedwongen worden keuzes te maken.
We dragen de GGD NOG daarom op een financieel scenario voor te bereiden voor de jaren 2026- 2028 dat bijdraagt aan kostenbesparingen voor de deelnemende gemeenten.

2. **Doorontwikkelen P&C cyclus GGD NOG**
Er ontbreekt een concretisering van de speerpunten (via onder andere indicatoren) in de Programmabegroting 2025. Er is echter wel behoefte aan verdere concretisering komend jaar (2026). Daarnaast zijn de vier hoofdthema's van de Bestuursagenda te weinig uitgewerkt in de speerpunten van de programma's. Het verzoek aan de GGD NOG is om de planning en control (p&c) cyclus in 2025 door te ontwikkelen. In de volgende Programmabegroting (2026) zien wij het resultaat graag tegemoet.

3. **Dienstverlening bij GALA en IZA**
De GGD NOG geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). De GGD NOG heeft van oudsher ook een wettelijke taak voor de advisering over Publieke Gezondheid. Deze taak voert de GGD NOG uit vanuit de inwonerbijdrage. Dit roept vragen op welke taken de GGD NOG voor het GALA en IZA vanuit de inwonerbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken. Er is behoefte aan meer duidelijkheid hierover.

Postbus 200
7255 ZJ Hengelo (Gld)
Telefoon (0575) 75 02 50

Elderinkweg 2
7255 KA Hengelo (Gld)

e-mail
info@bronckhorst.nl
www.bronckhorst.nl

bankrekeningnummer
NL81 BNGH 0285 1044 97
BTW-NL 8136.47.290.B.01

4. **Risico's en weerstandscapaciteit**
De weerstandscapaciteit en risico's zijn in november 2018 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Tijden zijn veranderd door onder andere de uitbraak van de Covid pandemie, de verdere digitalisering en de arbeidsmarktontwikkelingen. Het is wenselijk om het gesprek opnieuw te voeren over de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit.

5. **Uitwerken raadsadviescommissie**
Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de nog vast te stellen nieuwe GR van de GGD NOG is er de mogelijkheid om een raadadviescommissie in te stellen. De kaderstellende en controlerende rol van de raden neemt toe als raden aan de voorkant van de P&C cyclus meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie. Het verzoek aan de GGD NOG is om de mogelijkheid van een raadsadviescommissie verder uit te gaan werken

Meer informatie?
Graag gaan we met u in gesprek over deze zienswijze. Voor meer informatie kunt u ook contact met ons opnemen via e-mail: info@bronckhorst.nl of tel. (0575) 75 02 50.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Bronckhorst,

De griffier,	de voorzitter,
M. Veenbergen	M.A.J. van der Tas

Gemeente Brummen

GGD Noord- en Oost-Gelderland
Rijksstraatweg 65
7231 AC Warnsveld

17 JUL 2024

Brummen : 16 juli 2024
Ons kenmerk : Z099912/D434273
Uw kenmerk :
Onderwerp : Concept programmabegroting GGD NOG 2025

Verzonden d.d.: 16 JUL 2024

Geacht bestuur,

U heeft uw concept programmabegroting met ons gedeeld om hierop een zienswijze in te dienen. Hierbij gaf u aan dat de raad tot 2 juli 2024 de tijd heeft om een zienswijze in te dienen.

Onze raad heeft tijdens de raadsvergadering van 27 juni 2024 de programmabegroting besproken. Middels deze brief stellen wij u op de hoogte van het raadsbesluit

De raad heeft besloten de volgende zienswijze in te dienen. Wij verzoeken u om in de programmabegroting 2025 mee te nemen:

1. ***Dat de beleidsindicatoren in het najaar van 2024 zijn vastgelegd en gedeeld met gemeenten, voorafgaand aan het jaar 2025 waar de programmabegroting over gaat.***

U geeft aan dat de huidige beleidsindicatoren niet meer voldoende aansluiten bij de bestuursagenda 2023-2027, en dat u volgend jaar met nieuwe indicatoren zal komen. De raad onderstreept het belang van deze beleidsindicatoren. Deze maken het inzichtelijk voor de gemeenteraad welke werkzaamheden de GGD uitvoert en de voortgang hierop. Daarom vraagt de raad aan de GGD om de nieuwe beleidsindicatoren tijdig vóór het begin van 2025 met de raad wordt gedeeld.

2. ***Dat de GGD inzichtelijk maakt hoe zij vanaf 2026 de kosten gaan beperken om tegemoet te komen aan de financiële situatie van gemeenten.***

Hoewel de GGD in hun begroting aangeeft rekening te houden met de financiële situatie van de gemeente en het ravijnjaar 2026, uit dit zich niet direct in de financiële cijfers van de begroting. Wij zouden graag zien hoe de GGD vanaf 2026 kan en wil bezuinigen, bijvoorbeeld door het efficiënter inrichten van de jeugdgezondheidszorg. Een voorbeeld hiervan is door de leeftijdsgroepen van 0 tot en met 18 samen te voegen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de zienswijze van onze gemeenteraad en kijken uit naar uw reactie en de definitieve programmabegroting.

Engelenburgerlaan 31 6971 BV Brummen
Postbus 5 6970 AA Brummen
Telefoon (0575) 56 82 33 Fax (0575) 56 82 88 E-mail: gemeente@brummen.nl

Met vriendelijke groet,
Namens de gemeenteraad van Brummen

Maaike Knook
Griffier

gemeente [gD] Doetinchem

GGD Noord- en Oost-Gelderland
T.a.v. de voorzitter van het Dagelijks Bestuur mevrouw J. Baardman

Postbus 3

7200 AA ZUTPHEN

datum:	8 juli 2024	onderwerp:	Zienswijze gemeenteraad Doetinchem op conceptprogrammabegroting GGD Noord- en Oost Gelderland
ons kenmerk:	1717807 / 1878829	uw kenmerk:	
inlichtingen bij:		uw brief van:	5 april 2024
telefoonnummer:		bijlage	--

Beste mevrouw Baardman,

Op 5 april 2024 ontving de gemeenteraad van u de conceptprogrammabegroting 2025 van de GGD NOG. De gemeenteraad heeft de begroting in zijn vergadering op 27 juni 2024 behandeld. De gemeenteraad heeft besloten een zienswijze in te dienen op de conceptprogrammabegroting 2025. Met deze brief maken wij de zienswijze van de gemeenteraad kenbaar aan uw dagelijks bestuur.

1 **Akkoord met inwonerbijdrage voor 2025 en heroverwegen inwonerbijdrage vanaf 2026**
We zijn akkoord met de voorgestelde inwonerbijdrage voor 2025 in lijn met afspraken die er liggen, maar we maken hierbij kenbaar dat de (financiële) ruimte bij de gemeente de komende jaren zeer beperkt is door onder andere aanpassingen in de indexeringssystematiek vanuit het Gemeentefonds. Dat betekent dat het waarschijnlijk niet meer houdbaar is om vast te houden aan de huidige wijze van het berekenen van de indexering (besluit van het AB van november 2019). Met het oog op een structureel sluitende begroting en een gezond meerjarenperspectief zijn wij genoodzaakt keuzes te maken en mogelijk besparingsmaatregelen door te voeren. Daarbij geven wij in overweging om vanaf 2026 de indexeringssystematiek te baseren op de (toekomstige) indexering voor gemeenten vanuit het gemeentefonds. Wij verzoeken u hierin mee te bewegen, te anticiperen en voorstellen voor te bereiden.

2 **Doorontwikkeling P&C-cyclus GGD NOG**
De speerpunten in de programma's voor 2025 zijn abstract. Er is behoefte aan verdere concretisering van de speerpunten (via onder andere indicatoren). Daarnaast zijn de vier hoofdthema's van de Bestuursagenda te weinig uitgewerkt in de speerpunten van de programma's. Wij verzoeken u om de planning en control (p&c)-cyclus in 2025 door te ontwikkelen. In de volgende Programmabegroting (2026) zien wij het resultaat graag tegemoet.

Raadhuisstraat 2 • Postbus 9020 • 7000 HA Doetinchem
T (0314) 377 377 • F (0314) 343 437 • gemeente@doetinchem.nl • www.doetinchem.nl

3 **Dienstverlening bij GALA en IZA**
De GGD NOG geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). De GGD NOG heeft van oudsher ook een wettelijke taak voor de advisering over publieke gezondheid. Deze taak voert de GGD NOG uit vanuit de inwonerbijdrage. Dit roept vragen op welke taken de GGD NOG voor het GALA en IZA vanuit de inwonerbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken. Er is behoefte aan meer duidelijkheid hierover. Wij verzoeken u hierover duidelijkheid te bieden.

4 **Risico's en weerstandscapaciteit**
De weerstandscapaciteit en risico's zijn in november 2018 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Tijden zijn veranderd door onder andere de uitbraak van de Covid-pandemie, de verdere digitalisering en de arbeidsmarktontwikkelingen. Het is wenselijk om het gesprek opnieuw te voeren over de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit.

5 **Uitwerken raadsadviescommissie**
Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de nog vast te stellen nieuwe gemeenschappelijke regeling (GR) van de GGD NOG is er de mogelijkheid om een raadsadviescommissie in te stellen. De kaderstellende en controlerende rol van de raden neemt toe als raden aan de voorkant van de p&c-cyclus meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie. Het verzoek aan de GGD NOG is om de mogelijkheid van een raadsadviescommissie verder uit te gaan werken

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Doetinchem

secretaris burgemeester

Gemeente Elburg

Aan het Dagelijks Bestuur van
GGD Noord-Oost-Gelderland
Postbus 3
7200 AA Zutphen

Ontvangen op:	5 april 2024	Uw kenmerk:	JB/mdv/24 dir – 07
Inlichtingen:		Zaaknummer:	388060
Telefoonnummer:		Datum	8 juli 2024
Onderwerp	Zienswijze concept Progammabegroting 2025	Bijlagen:	-
		Pagina:	1 van 2

Geacht Dagelijks Bestuur,

Op 5 april ontvingen wij de concept Programmabegroting 2025 van GGD Noord- en Oost-Gelderland. U gaf aan dat de gemeenteraad de mogelijkheid heeft om voor 2 juli 2024 een zienswijze in te dienen. De raad van Elburg heeft op 1 juli 2024 besloten de volgende zienswijze in te dienen:

Reactie GGD op eerder door de raad van Elburg ingediende zienswijzen
In de programmabegroting 2025-2028 gaat de GGD NOG in op de door gemeenten ingediende zienswijzen. De raad van Elburg heeft vragen en opmerkingen over uw reactie. Op pagina 6 van de programmabegroting meldt de GGD dat de gemeenteraden van Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten het belang benadrukken van subregionale samenwerking en het inspelen door de GGD op de vraag en de behoeften van de gemeenten. Het verbaast de raad dat Elburg daarbij niet genoemd wordt, terwijl ook de raad van Elburg diverse malen in een zienswijze heeft aangegeven dat de aansluiting van de GGD bij IZA-GALA en de subregionale samenwerking belangrijk is.
De raad van Elburg heeft u in eerder ingediende zienswijzen gewezen op het belang van concrete afspraken en acties en aandacht voor het komen tot SMART geformuleerde doelstellingen in het kader van IZA/GALA en het in voldoende mate toevoegen van indicatoren aan de nog vast te leggen afspraken en acties. De raad ziet weinig voortgang daarop en is van mening dat de GGD daar meer prioriteit aan moet geven. U geeft in uw reactie aan dat in de herfst van 2024, na afronding van de werkagenda's in het kader van IZA, de inventarisatie is afgerond. De raad van Elburg ontvangt dan ook graag in het najaar van 2024 de werkagenda met de rol van de GGD voor de Noord-Veluwe en het overzicht van thema's die zijn blijven liggen. Daarbij ontvangt de raad ook graag een planning voor het vervolg, zodat duidelijk is op welke termijn u de concretisering van de bestuursagenda, IZA-GALA en de producten- en dienstencatalogus en de daarmee samenhangende indicatoren heeft afgerond.

Hoogte inwonerbijdrage
De raad heeft er al eerder op aangedrongen om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage en heeft u opgeroepen om kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de te maken keuzes en/of de benodigde bezuinigingen en mee te bewegen met de (financiële) ruimte van gemeenten. Voor 2025 heeft de GGD NOG de huidige indexeringsmethode gehandhaafd. De raad stemt in met de daaropvolgende verhoging van de inwonerbijdrage van 2025. De raad plaatst daarbij de kanttekening dat het de GGD had gesierd als deze de gemaakte fout bij de indexering (bij het opstellen van de uitgangspuntennotitie) binnen de eigen begroting had opgelost,

Postadres Postbus 70, 8080 AB Elburg **Bezoekadres** Zuiderzeestraatweg Oost 19, 8081 LA Elburg
Telefoon 0525 - 688688 **Fax** 0525 - 688699 **E-mail** gemeente@elburg.nl **Internet** www.elburg.nl
IBAN NL23BNGH0285002333 **BIC** BNGHNL2G **KvK** 08218414 **BTW** NL001831124B01

zodat deze niet had geleid tot een hogere inwonerbijdrage. Wij horen graag van u wat uw overwegingen daarbij zijn geweest. Verder merkt de raad op dat in 2026 de uitkering vanuit het gemeentefonds fors lager is. Op basis van de huidige (financiële) situatie dient de GGD NOG alvast rekening te gaan houden met een bezuinigingsopdracht. De raad vraagt van u hier een proactieve houding in te nemen en de mogelijkheden te bespreken hoe de GGD hierin kan meebewegen (bijvoorbeeld een aanpassing van indexeringstechniek).

Doorontwikkeling P&C cyclus
Zoals u zelf al aan geeft zijn de speerpunten in de programma's voor 2025 abstract. Begin 2024 is de Productencatalogus opgeleverd. Er is behoefte aan verdere concretisering. De raad verzoekt u om de planning en control (P&C) cyclus door te blijven ontwikkelen, met een doorvertaling van de Bestuursagenda aan de hand van SMART geformuleerde doelstellingen en passende indicatoren. Het in gesprek blijven over het risicomanagement (o.a. de weerstandscapaciteit) ziet de raad als onderdeel hiervan. De inrichting van een PDCA-cyclus met de juiste data, inzichten en smart KPI's als breed pakket is nodig om als raad de kaderstellende en controlerende rol op een goede wijze toe te kunnen passen. De raad ziet het resultaat graag terug in de volgende Uitgangspuntennota/Programmabegroting (2026) en gaat daarover voorafgaand aan het opstellen van de uitgangspuntennota 2026 met u in gesprek.

Dienstverlening bij GALA en IZA
U geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). U heeft van oudsher ook een wettelijke taak voor de advisering over Publieke Gezondheid. Deze taak voert de u uit vanuit de inwonerbijdrage. Dit roept vragen op welke taken u voor het GALA en IZA vanuit de inwonerbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken of extra opdrachten. De raad heeft behoefte aan meer duidelijkheid hierover. De raad ziet het resultaat graag terug in een jaaroverzicht voor 2025 en de volgende Uitgangspuntennota/Programmabegroting 2026.

Uitwerking raadsadviescommissie
Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de nog definitief vast te stellen nieuwe GR van de GGD NOG is er de mogelijkheid om een raadadviescommissie in te stellen. De kaderstellende en controlerende rol van de raden neemt toe als raden aan de voorkant bij het opstellen van de uitgangspuntennota, de programmabegroting en de bestuursagenda meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie. De raad heeft eerder gewezen op het belang van het instellen van een raadsadviescommissie en verzoekt u om proactief het instellen van een raadsadviescommissie op te pakken. En daarop vooruitlopend vindt de raad het van belang dat de GGD de raden al bij het opstellen van de uitgangspuntennotitie 2026 betrekt (en niet alleen via de zienswijze), ook al is de raadadviescommissie dan wellicht formeel nog niet ingesteld. De raad van Elburg vraagt hierin van u een proactieve rol.

Wij zien uw reactie op onze zienswijze tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders,

De burgemeester, de secretaris,

Ir. J.N. Rozendaal Mw. mr. A.H. van der Maat-Bosma

Gemeente Epe

27 JUN 2024

Aan het Dagelijks Bestuur van de GGD NOG
t.a.v. mevrouw J.J. Baardman
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Zaaknummer : 975459
Behandeld door :
Telefoonnummer : 14 0578
Onderwerp : Zienswijze concept-Programmabegroting 2025 GGD NOG

Epe, 25 juni 2024

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur,

Op 5 april 2024 ontvingen wij de concept-Programmabegroting 2025 en de jaarstukken 2023 van de GGD NOG. Hierbij delen wij u mede dat de concept-Programmabegroting 2025 in de raadsvergadering van 20 juni 2024 aan de orde is geweest. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen kan de gemeenteraad elk jaar zijn zienswijze indienen over de begroting. Met deze brief brengen wij u op de hoogte van onze zienswijze. Wij verzoeken het bestuur van de GGD NOG deze zienswijze te betrekken bij het vaststellen van de stukken en horen graag op welke wijze deze zienswijze in de besluitvorming is meegenomen.

Doorontwikkeling P&C-cyclus
Wij begrijpen de keuze om de eerdere indicatoren niet meer op te nemen in de concept-programmabegroting 2025 GGD NOG. We hechten er veel belang aan dat er in het najaar van 2024, dus voorafgaand aan de start van het jaar 2025 waar de Programmabegroting over gaat, in samenspraak met de gemeenten, indicatoren zijn vastgelegd. De speerpunten in de programma's voor 2025 vinden wij namelijk abstract. Er is behoefte aan verdere concretisering van de speerpunten door bijvoorbeeld meetbare beleidsindicatoren op te stellen. Daarnaast zijn de vier hoofdthema's van de Bestuursagenda te weinig uitgewerkt in de speerpunten van de programma's. Hiervoor hebben wij reeds aandacht gevraagd in de zienswijzebrief bij de Bestuursagenda, waarin wij hebben benoemd dat de concretisering van de Bestuursagenda ook een plek zou moeten krijgen in de P&C-cyclus. Het verzoek aan de GGD NOG is daarom om de P&C-cyclus door te gaan ontwikkelen. In de volgende Programmabegroting (2026) ziet onze gemeenteraad het resultaat graag tegemoet.

Concretisering zorg voor 'nieuwkomers'
Wij waarderen het dat in de concept-Programmabegroting expliciet als speerpunt wordt benoemd dat GGD NOG in 2025 zorgt voor een duidelijke invulling en inrichting van de zorg voor 'nieuwkomers'. Het is echter uit de begroting onvoldoende op te maken op welke wijze de middelen in 2025 hier (extra) voor worden ingezet. Wij verzoeken GGD NOG om dit concreter op te nemen in de concept-Programmabegroting 2025 (en dit anders op te nemen als risico). Daarnaast blijft het voor ons onduidelijk wat er precies onder de inwonerbijdrage valt en wat onder plusproducten als het gaat om de inzet van GGD NOG rondom 'nieuwkomers'. Onze gemeenteraad zou graag zien dat GGD NOG hier in de toekomst meer inzicht in biedt.

Tot slot
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de zienswijze van onze gemeenteraad en kijken uit naar uw reactie.

Hoogachtend,

de raad voornoemd,

de voorzitter.	de griffier.
dhr. dr. T.C.M. Horn	mw. mr. J. Kattenberg

GGD Noord- en Oost-Gelderland vestiging Apeldoorn
t.a.v. dagelijks bestuur
Rijksstraatweg 65
7231 AC WARNSVELD

Raadhuisplein 2
Postbus 500
3850 AM Ermelo
t 0341 56 73 21
f 085 110 8515
e gemeente@ermelo.nl
i www.ermelo.nl
NL92 BNGH 0285 0024 49

datum 25 juni 2024
onderwerp Zienswijze concept programmabegroting 2025 GGDNOG
onze ref. 02330000215965
zaaknr. 02330000061782
behandeld door
telefoon direct

Geacht dagelijks bestuur,

Onze gemeenteraad heeft besloten met deze zienswijze op de programma-begroting 2025 eerder ingediende zienswijzen aan te vullen en aan te scherpen met een aantal concretere punten. In de voetnoot staan deze eerder ingediende zienswijzen vermeld.

In de zienswijzen vermeld in deze voetnoot zijn de volgende onderdelen opgenomen:

1. Inzet op versterking kaderstellende en controlerende rol van de raad door instrumenten vanuit wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen. Het belang van de adviescommissie en het starten met een adviescommissie is in de bijlage van de zienswijze op het ontwerp 7e wijziging gemeenschappelijke regeling opgenomen.
2. De inrichting van een PDCA-cyclus met de juiste data, inzichten en smart KPI's als breed pakket voor onze raad om haar kaderstellende en controlerende rol op een goede wijze toe te passen. De mate waarop de GGDNOG bijdraagt aan en zorgt voor impact op basis van o.a. het regioplan IZA (de beweging naar de voorkant). Deze behoefte groeit nu sprake is van een periode waarin de gemeenteraad nader keuzes moet maken.
3. Aangedrongen is op terughoudendheid in de koers die voorgesteld wordt.

In onze zienswijze op de programmabegroting 2025 merken wij aanvullend voor het volgende op:

- In aanvulling op punt 1. Het verzoek is om in lijn met de werkwijze van het dagelijks bestuur van de VNOG als GGDNOG ook over te gaan tot het actief instellen van een raadsadviescommissie.
- In aanvulling op punt 2. De rol van de GGDNOG in de regionale preventie infrastructuur is samenhang met het regioplan IZA en het GALA nader te duiden met duidelijk over de vragen wat binnen de wettelijke taak van de GGDNOG valt op het gebied van advisering over publieke gezondheid en wat de inzet is op versterking van de kennis en adviesfunctie van de GGDNOG vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).
- In aanvulling op punt 3. Gemeenten moeten anticiperen op het maken van (financiële) keuzes die voortvloeien uit de gevolgen door het verwachtte ravijnjaar 2026 met een verlaging van het gemeentefonds. Uw bestuur wordt gevraagd scenario's uit te werken waaruit kan worden geconcludeerd welke mogelijkheden aanwezig zijn om hieraan bij te dragen door de GGDNOG gezien de conclusies die zijn voortgekomen uit het traject GGD Robuust dat in 2021 is afgerond. Het is wenselijk tot herijking van de methodiek risico- en weerstandscapaciteit uit 2019 over te gaan, omdat andere grilliger tijden zijn aangebroken (corona pandemie,

bijlage(n) Zienswijze op de bestuursagenda 2023-2027 (document e230043456) .
Zienswijze op de concept-programmabegroting 2024 en het ontwerp 7e wijziging gemeenschappelijke regeling (document e230033487).

digitalisering, nadere krapte op de arbeidsmarkt ontwikkelingen die plaatsvonden met gevolgen voor een periode na de besluitvorming over GGD Robuust . De arbeidsmarkt dreigt vast te lopen zo geeft De Nederlandse Bank aan, een periode van uitzonderlijke hoge inflatie en hogere energie- en voedselprijzen heeft geleid tot hogere CAO's in 2023. De Nederlandse Bank adviseert op basis van een analyse de loonontwikkelingen nauw te blijven volgen.

Wij zien uw reactie op onze zienswijze met belangstelling tegemoet.

Het college van burgemeester en wethouders van Ermelo,

A.M. Weststrate,
secretaris,

P.J.T. van Daalen,
burgemeester,

gemeente harderwijk

10 JUL 2024

GGD Noord- en Oost-Gelderland
Rijksstraatweg 65
7231 AC WARNSVELD

datum: 8 juli 2024
ons kenmerk: 02430000177731 / 02430000615878
uw brief van: 5 april 2024
uw kenmerk: JB/mdv/24-dir OO7
onderwerp: Zienswijze op programmabegroting 2025 raad Harderwijk

Geacht bestuur,

Op 5 april 2024 heeft u de Programmabegroting 2025 aan ons toegestuurd. In uw brief vraagt u om een eventuele zienswijze in te dienen voor 2 juli 2024. Gezien de planning van de raadsvergadering is dit niet gelukt voor de gemeente Harderwijk. De Programmabegroting 2025 is besproken in de raadsvergadering van 4 juli 2024. Via deze brief stellen wij u op de hoogte van het raadsbesluit.

Standpunt Harderwijk
De raad van de gemeente Harderwijk dient, in lijn met de voor de Uitgangspuntennota 2025 aan u meegegeven aandachtspunten, de volgende zienswijzen op de Programmabegroting 2025 in:

1. **Structurele ombuigingsopgave voor de komende jaren**
   In onze brief van 15 februari in reactie op de Uitgangspuntennota 2025 hebben wij u gevraagd aandacht te hebben voor de financiële ontwikkelingen binnen gemeenten de komende jaren. Als gemeente Harderwijk staan wij voor een ombuigingsopgave, vanwege een forse teruggang qua inkomsten uit de Algemene Uitkering van het Rijk. Bij de kadernota 2025-2028 wordt een pakket aan structurele ombuigingen voorgesteld die ervoor moeten zorgen dat onze begroting structureel op orde blijft. Wij zien onze gemeenschappelijke regelingen als verleng lokaal bestuur en wij gaan graag samen deze ombuigingsopgave aan. Daarom vragen wij u om gelijktijdig met de gemeente Harderwijk de mogelijkheden voor ombuigingen te inventariseren.

organisatie eenheid: Team Samenleving
behandeld door: [redacted]
telefoonnummer:
bijlage(n):

Havendam 56
Correspondentieadres:
Postbus 149
3840 AC Harderwijk
T 0341 411 911
E info@harderwijk.nl
W harderwijk.nl
B NL44 BNGH 0285 0033 13

2. **Indexering in inwonerbijdrage herzien en aansluiten bij de financiën van gemeenten**
   Ook opgenomen in de onze brief aan u van 15 februari was de opmerking over het indexatiepercentage. Het indexeringspercentage waarmee de GGD rekent, is al enkele jaren hoger dan waar wij als gemeente zelf mee rekenen. Vanaf 2026 is de uitkering vanuit het gemeentefonds fors lager en wij verwachten dat u meebeweegt met de financiële ruimte van gemeenten en aansluit bij de percentages waar gemeenten mee rekenen. Het zal waarschijnlijk niet langer houdbaar zijn om vast te houden aan de huidige wijze van het berekenen van de indexering zoals besloten is in het AB van november 2019. Wij verwachten dat u een proactieve houding inneemt en de mogelijkheden doorneemt over hoe hierin mee te bewegen. Bijvoorbeeld door het aanpassen van de indexerings-systematiek.

3. **Doortonwikkelen van de P&C cyclus en concretisering van de speerpunten**
   Zoals u zelf al aan geeft zijn de speerpunten in de programma's voor 2025 abstract. Er is bij ons behoefte aan concretisering van de speerpunten en verdere uitwerking van de vier hoofdthema's uit de bestuursagenda in de speerpunten van de programma's. Hierbij rekening houdend met de subregionale samenwerking en vraag en behoeften van gemeenten, zoals ook aangegeven bij de uitgangspuntennota 2025. De gemeenteraad verzoekt de GGD NOG om de planning en control (P&C) cyclus door te blijven ontwikkelen, om zo te komen tot Smart geformuleerde doelstellingen en passende indicatoren. Het in gesprek blijven over het risicomanagement (o.a. de weerstands-capaciteit) zien wij als onderdeel hiervan. In de uitgangspuntennota en programma-begroting van 2026 zien wij het resultaat hiervan graag terug.

4. **Dienstverlening bij IZA/GALA**
   Zoals ook als aandachtspunt meegegeven bij de Uitgangspuntennota, is er behoefte aan meer concrete voorstellen voor subregionale bijdrage die de GGD op langere termijn kan leveren aan het regioplan dat in de drie subregio's vorm krijgt vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) in relatie tot het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Op de Noord-Veluwe hebben gemeenten, Zilveren Kruis en zorg- en welzijnsaanbieders afspraken gemaakt over een betere en domein overstijgende samenwerking met als doel de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De GGD is een belangrijke partner. De GGD NOG geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het GALA en IZA in de 3 subregio's. De GGD NOG heeft van oudsher ook een wettelijke taak voor de advisering over Publieke Gezondheid. Deze taak voert de GGD NOG uit vanuit de inwonersbijdrage. Dit roept vragen op welke taken de GGD NOG voor het GALA en IZA vanuit de inwonersbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken of extra opdrachten. Er is behoefte aan meer duidelijkheid hierover.

Graag ziet de gemeenteraad het resultaat hiervan terug in de volgende Uitgangspuntennota / Programmabegroting 2026.

5. Uitwerking Raadsadviescommissie

Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de nog vast te stellen nieuwe GR van de GGD NOG is er de mogelijkheid om een raadadviescommissie in te stellen. Wij hebben eerder aangegeven hier positief tegenover te staan. De kaderstellende en controlerende rol van de raden neemt toe als raden aan de voorkant van de P&C cyclus meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie. Het verzoek aan de GGD NOG is om de mogelijkheid van een raadsadviescommissie verder uit te gaan werken.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Harderwijk,

mevrouw F.H.W. de Jong	de heer J. Joon
secretaris	burgemeester

gemeente harderwijk

Reg.nummer.: 02430000177731 / 02430000615867

De raad van de gemeente Harderwijk;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 07 mei 2024,
nummer 02430000177731 ;

besluit:

De volgende zienswijzen in te dienen op de concept-Programmabegroting 2025 GGD NOG:

a. De GGD onderzoekt gelijktijdig met de gemeenten, de mogelijkheden voor ombuigingen, gezien de financiële ontwikkelingen binnen gemeenten de komende jaren;
b. Herzien van de indexeringssystematiek en hiermee aansluiten bij de financiën van gemeenten;
c. De P&C cyclus door ontwikkelen en de speerpunten concretiseren;
d. De dienstverlening IZA/GALA laten aansluiten bij sub-regio's en vraag en behoefte gemeenten en duidelijkheid over bekostiging hiervan (uit inwonerbijdrage of plustaak);
e. De mogelijkheid van een raadadviescommissie verder uit te werken.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente
Harderwijk in zijn openbare vergadering van
4 juli 2024.

de heer J. Joon
voorzitter

de heer H.R. Lanning
raadsgriffier

GGD Noord- en Oost-Gelderland
Rijksstraatweg 65
7231 AC Warnsveld

datum	:	10-04-2024
uw kenmerk	:	113819
ons nummer	:	
Inlichtingen bij	:	
telefoonnr.	:	

onderwerp: Concept programmabegroting 2025

Geachte Bestuur,

Op 5 april ontvingen wij van u de financiële documenten verzonden aan de deelnemende gemeenten waaronder de concept programmabegroting 2025. De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 27 mei besloten een zienwijze in te dienen. In deze brief leest u de zienwijze van de gemeenteraad van Hattem op drie onderdelen.

1. *Inzet op gezondheidsbevordering*
   De GGD NOG heeft veel specialistische kennis m.b.t. gezondheidsbevordering in huis. Wij zouden graag zien dat er binnen het aanbod van de GGD een verschuiving plaatsvindt waarbij de GGD meer inzet op gezondheidsbevordering gericht op de inwoners van de gemeente Hattem. Een eerste aanzet hiervoor is gedaan door de uitwerking van de sub-regionale uitvoeringsagenda MIJOV.

2. *Beleidsindicatoren*
   De speerpunten in de programma's voor 2025 zijn abstract. Er is behoefte aan verdere concretisering van de speerpunten door bijvoorbeeld meetbare beleidsindicatoren op te stellen. Het verzoek aan de GGD NOG is om de planning en control (p&c) cyclus in 2025 door te gaan ontwikkelen en daaraan beleidsindicatoren toe te voegen. In de volgende Programmabegroting (2026) zien wij het resultaat graag tegemoet.

3. *Ravijnjaar 2026 en verder*
   Wij vragen de GGD NOG er rekening mee te houden dat in 2026 de uitkering vanuit het gemeentefonds fors lager is. Het is dan waarschijnlijk niet meer houdbaar om vast te houden aan de huidige wijze van het berekenen van indexering (besluit van het AB van november 2019).Op basis van de huidige (financiële) situatie dient de GGD NOG alvast rekening te houden met een bezuinigingsopdracht.

De gemeenteraad van Hattem wenst u veel wijsheid, succes en plezier bij het uitvoeren van uw belangrijke rol voor de inwoners in onze gemeente en regio.

Hoogachtend,
Namens de raad van de gemeente Hattem,

bezoekadres	Markt 1, Hattem
postadres	Postbus 93
	8050 AB Hattem
telefoon	(038) 443 16 16
fax	(038) 444 68 39
email	gemeente@hattem.nl
internet	www.hattem.nl

De griffier,

Gemeente Heerde

cittaslow

Postbus 175
8180 AD Heerde
Tel. 0578 - 69 94 94
E-mail gemeente@heerde.nl
www.heerde.nl

Aan het Dagelijks Bestuur van de GGD NOG
t.a.v. mevr. Drs. J.J. Baardman
Postbus 3
7200 AA Zutphen

Contactpersoon

uw kenmerk
JB/mdv/24-dir 007/08

Bijlagen
-

Datum verzonden
18 JUL 2024

Ons kenmerk
637806

Onderwerp
Zienswijze programmabegroting GGD NOG 2025

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur,

Op 5 april 2024 ontvingen wij de concept-Programmabegroting 2025 en de jaarstukken 2023 van de GGD NOG. Hierbij delen wij u mede dat de concept-Programmabegroting 2025 in de raadsvergadering van 24 juni 2024 aan de orde is geweest. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen kan de gemeenteraad elk jaar zijn zienswijze indienen over de begroting. Met deze brief brengen wij u op de hoogte van onze zienswijze. Wij verzoeken het bestuur van de GGD NOG deze zienswijze te betrekken bij het vaststellen van de stukken en horen graag op welke wijze deze zienswijze in de besluitvorming is meegenomen.

Ontwikkel de indicatoren voor P&C cyclus
We lezen dat eerdere indicatoren niet meer opgenomen zijn in de concept-programmabegroting 2025 GGD NOG. Er wordt veel belang aan gehecht dat er in het najaar van 2024, dus voorafgaand aan de start van het jaar 2025 waar de Programmabegroting over gaat, in samenspraak met de gemeenten, indicatoren zijn vastgelegd. De speerpunten in de programma's voor 2025 zijn namelijk abstract. Er is behoefte aan verdere concretisering van de speerpunten door bijvoorbeeld meetbare beleidsindicatoren op te stellen. Hiervoor is aandacht gevraagd in de zienswijzebrief bij de uitgangspuntennota 2025, waarin is benoemd dat er extra aandacht en inzet komt om de uitvoeringstaken van de GGD beter te kunnen relateren aan de individuele begrotingen van de deelnemende gemeenten. Daarom het verzoek aan de GGD NOG om dit in de P&C-cyclus door te gaan ontwikkelen zodat we dit inzichtelijk hebben in de volgende Programmabegroting (2026).

Concretisering de zorg voor 'nieuwkomers'
In de concept-Programmabegroting is expliciet als speerpunt benoemd dat GGD NOG in 2025 zorgt voor een duidelijke invulling en inrichting van de zorg voor 'nieuwkomers'. In de raadvergadering van 4 maart 2024 is er, in aanwezigheid van mevrouw Baardman en de heer Nijland van de GGD, door de gemeenteraad specifiek aangevraagd om in de begroting 2025 van de GGD NOG te vermelden op welke wijze de middelen in 2025 hier (extra) voor worden ingezet.
Het is uit de begroting echter onvoldoende op te maken op welke wijze de middelen in 2025 hier (extra) voor worden ingezet. In deze zienswijze verzoeken GGD NOG om dit concreter op te nemen

in de concept-Programmabegroting 2025 (en anders op te nemen als risico). Daarnaast blijft het voor ons onduidelijk wat er precies onder de inwonerbijdrage valt en wat onder plusproducten als het gaat om de inzet van GGD NOG rondom 'nieuwkomers'. In deze zienswijze verzoeken GGD NOG om hier in de toekomst meer inzicht in te bieden richting gemeenten.

Maak de (meer)kosten voor forensische geneeskunde inzichtelijk
In de concept-Programmabegroting zijn de (meer)kosten voor forensische geneeskunde niet inzichtelijk. In de raadvergadering van 4 maart 2024 is er door de gemeenteraad specifiek gevraagd om dit in de begroting 2025 van de GGD NOG inzichtelijk te maken. In het algemeen bestuursvergadering van 25 april 2024 is aangeven dat er op dit moment op drie onderdelen binnen de forensische geneeskunde nu drie onzekerheden zijn, waardoor dit niet inzichtelijk gemaakt kan worden. Desondanks verzoeken wij de (meer)kosten voor forensische geneeskunde concreter en inzichtelijker op te nemen in de Programmabegroting 2025 (en anders op te nemen als risico).

Voldoende budget om vaccinatiegraad op peil te houden
De gemeenteraad van Heerde onderkent het belang van voldoende vaccinatiegraad in de gemeente. We zien graag dat de vaccinatiegraad op peil gehouden wordt. We willen inzichtelijk krijgen dat hiervoor voldoende budget is begroot. Indien hiervoor niet voldoende budget is opgenomen vragen wij om verhoging van het budget voor het vaccinatieprogramma.

Ten slotte
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Als u vragen heeft naar aanleiding van deze brief, kunt u contact opnemen met

Met vriendelijke groet,
het college,

secretaris
B. van Zuthem

burgemeester
Mr. O.G. Prinsen

Gemeente Lochem

GGD NOG
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 51
7300 AB APELDOORN

uw kenmerk:		datum verzending:	- 7 JUNI 2024
ons kenmerk:	2024-301881	datum besluit:	27 mei 2024
documentnummer:	2024041339985	behandeld door:	
onderwerp:	Zienswijze concept programmabegroting 2025 GGD NOG	telefoonnummer:	

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur,

Op 5 april 2024 heeft het gemeentebestuur van Lochem uw concept programma begroting 2025 ontvangen. In uw begeleidende brief biedt u de gemeenteraad van Lochem de mogelijkheid om een zienswijze kenbaar te maken op deze conceptprogrammabegroting.

In deze brief maken wij u, namens de gemeenteraad van Lochem, onze een zienswijze kenbaar. Wij vragen u om deze zienswijze te betrekken bij de besluitvorming omtrent de programmabegroting 2025 GGD NOG.

Zienswijze
De gemeenteraad van Lochem heeft de concept programmabegroting 2025 in zijn vergadering van 27 mei 2024 besproken en heeft ingestemd met ons voorstel om bij u een zienswijze kenbaar te maken.

Wij gaan er vanuit dat u de hieronder vermelde zienswijze met de overige deelnemers van de gemeenschappelijke regeling deelt. En dat u de zienswijze ter harte neemt in verdere besluitvorming over de programmabegroting 2025.

De gemeenteraad van Lochem verzoekt de GGD NOG meer concreet te worden in zijn aanbod en in de benoemde speerpunten in de programma's voor 2025.
We zien graag dat er binnen het aanbod van de GGD een verschuiving plaatsvindt waarbij de GGD NOG minder onderzoek & advies levert en in plaats daarvan meer concrete gezondheidsbevordering & publiekscommunicatie uitvoert, gericht op onze inwoners. Dit draagt bij aan het verder versterken van het preventieve karakter van veel GGD-taken. Dit mede bezien in relatie tot de (regionale) ontwikkelingen als gevolg van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).
De speerpunten in de programma's voor 2025 zijn nog te abstract. Er is behoefte aan verdere concretisering van de speerpunten door bijvoorbeeld meetbare beleidsindicatoren op te stellen. Daarnaast zijn de vier hoofdthema's van de Bestuursagenda te weinig uitgewerkt in de speerpunten van de programma's. Het verzoek aan de GGD NOG is om de planning en control cyclus in 2025 door te ontwikkelen. In de volgende Programmabegroting (2026) zien wij het resultaat graag tegemoet.

Vragen?
Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Heeft u vragen, dan kunt u contact opnemen

Wij verzoeken u bij eventuele schriftelijke correspondentie ons kenmerk en zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Lochem,

D. Kerkdijk
De secretaris van Lochem

S.W. van 't Erve
De burgemeester van Lochem

Afschrift aan: griffie@lochem.nl
Afschrift aan:

Gemeentehuis Bergvredestraat 10
6942 GK Didam
T (0316) 291 391
I www.montferland.info
E gemeente@montferland.info

GGD Noord- en Oost Gelderland
t.a.v. Mevr. drs. J.J. Baardman
Postbus 3
7200 AA Zutphen

Onderwerp: Zienswijze conceptprogrammabegroting 2025

Geachte mevrouw drs. J.J. Baardman,

Hierbij sturen we onze zienswijze op de Concept Programmabegroting 2025.

1. Eenmalig instemmen met de verhoging inwonerbijdrage 2025. Keuzes maken met het oog op een sluitende begroting gemeenten 2026.
In de zienswijze is opgenomen dat we voor 2025 instemmen met de verhoging van de inwonerbijdrage, maar dat in 2026 de uitkering vanuit het gemeentefonds fors lager wordt. Met het oog op een sluitende begroting vragen we de GGD mee te denken bij het maken van keuzes.

2. Door ontwikkelen P&C cyclus GGD NOG
Er ontbreekt een concretisering van de speerpunten in de Programmabegroting 2025. Er is echter wel behoefte aan verdere concretisering komend jaar (2026). Daarnaast zijn de vier hoofdthema's van de Bestuursagenda te weinig uitgewerkt in de speerpunten van de programma's. Het verzoek aan de GGD NOG is om de planning en control (p&c) cyclus in 2025 door te ontwikkelen. In de volgende Programmabegroting (2026) zien wij het resultaat graag tegemoet.

3. Dienstverlening bij GALA en IZA
De GGD NOG geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). De GGD NOG heeft van oudsher ook een wettelijke taak voor de advisering over Publieke Gezondheid. Deze taak voert de GGD NOG uit vanuit de inwonerbijdrage. Dit roept vragen op welke taken de GGD NOG voor het GALA en IZA vanuit de inwonerbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken. Er is behoefte aan meer duidelijkheid hierover.

4. Risico's en weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit en risico's zijn in november 2018 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Tijden zijn veranderd door onder andere de uitbraak van de Covid pandemie, de verdere digitalisering en de arbeidsmarktontwikkelingen. Het is wenselijk om het gesprek opnieuw te voeren over de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit.

5. Uitwerken raadsadviescommissie
Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de nog vast te stellen nieuwe GR van de GGD NOG is er de mogelijkheid om een raadadviescommissie in te stellen. De kader stellende en controlerende rol van de raden neemt toe als raden aan de voorkant van de P&C cyclus meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie. Het verzoek aan de GGD NOG is om de mogelijkheid van een raadsadviescommissie verder uit te gaan werken

Onder voorbehoud van goedkeuring door onze gemeenteraad verzoeken wij om onze zienswijze te betrekken bij de vaststelling van uw begroting 2025, gepland voor de vergadering van 12 september 2024 in uw Algemeen Bestuur.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Montferland,
De secretaris, De burgemeester

B.F.M. Booltink H.H. de Vries

7 JUN 2024

GEMEENTE Nunspeet

Markt 1
Postbus 79
8070 AB Nunspeet
Telefoon (0341) 25 99 11
Internet www.nunspeet.nl
E-mail gemeente@nunspeet.nl
IBAN NL05 BNGH 0285 0135 21

GGD Noord- en Oost-Gelderland
Rijksstraatweg 65
7231 AC WARNSVELD

Datum	Ons kenmerk	Collegebesluit	Behandeld door	Bijlage
31 mei 2024	1136348	23 april 2024		

- 4 JUNI 2024

Onderwerp: Zienswijze Concept Programmabegroting 2025 GGD NOG

Geacht Bestuur,

Op 5 april ontvingen wij de Concept Programmabegroting 2025 van GGD Noord- en Oost-Gelderland. U gaf aan dat de gemeenteraad de mogelijkheid heeft om voor 2 juli 2024 een zienswijze in te dienen. De gemeenteraad heeft op 30 mei 2024 besloten de volgende zienswijze in te dienen:

- ***Hoogte inwonersbijdrage***

De gemeenteraad heeft er eerder al op aangedrongen om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage en heeft u opgeroepen om kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de te maken keuzes en/of de benodigde bezuinigingen en mee te bewegen met de (financiële) ruimte van gemeenten.

Voor 2025 heeft de GGD NOG de huidige indexeringsmethode gehandhaafd, de gemeente stemt in met de daaropvolgende verhoging van de inwonersbijdrage van 2025. Toch wil de gemeente hierbij wel al aankondigen dat de uitkering vanuit het gemeentefonds in 2026 fors lager is. Graag zien we dat de GGD NOG hier een pro-actieve houding in neemt en mogelijkheden bespreekt hoe hier in mee te bewegen (bijv. aanpassing van indexeringstechniek).

- ***Doorontwikkeling P&C cyclus***

Zoals u zelf al aan geeft zijn de speerpunten in de programma's voor 2025 abstract. Begin 2024 is de Productencatalogus opgeleverd. De gemeenteraad verzoekt de GGD NOG om de planning en control (P&C) cyclus door te blijven ontwikkelen, waarna er een doorvertaling ligt van de Bestuursagenda aan de hand van SMART geformuleerde doelstellingen en passende indicatoren. Het in gesprek blijven over het risicomanagement (o.a. de weerstandscapaciteit) zien wij als onderdeel hiervan. Graag ziet de gemeenteraad het resultaat hiervan terug in de volgende Uitgangspuntennota/ Programmabegroting 2026.

- ***Dienstverlening bij GALA en IZA***

Daarnaast is er behoefte aan meer inzicht op de subregionale bijdrage die de GGD op langere termijn kan leveren aan het regioplan dat in de drie subregio's vorm krijgt vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) in relatie tot het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Op de Noord-Veluwe hebben gemeenten, Zilveren Kruis en zorg- en welzijnsaanbieders afspraken gemaakt over een betere en domein overstijgende samenwerking met als doel de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De GGD is een belangrijke partner. De GGD NOG geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het GALA en IZA in de 3 subregio's. De GGD NOG heeft van oudsher ook een wettelijke taak voor de advisering over Publieke Gezondheid. Deze taak voert de GGD NOG uit vanuit de inwonersbijdrage. Dit roept vragen op welke taken de GGD NOG voor het GALA en IZA vanuit de inwonersbijdrage uit voert en welke vanuit eventuele plustaken of extra opdrachten. Er is behoefte aan meer duidelijkheid hierover. Graag ziet de gemeenteraad het resultaat hiervan terug in de volgende Uitgangspuntennota/ Programmabegroting 2026.

- ***Uitwerken raadsadviescommissie***

Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de nog definitief vast te stellen nieuwe GR van de GGD NOG is er de mogelijkheid om een raadadviescommissie in te stellen. De kaderstellende en controlerende rol van de raden neemt toe als raden aan de voorkant bij het opstellen van de uitgangspuntennota, de programmabegroting en de bestuursagenda meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie. Het verzoek aan de GGD NOG is om actief het instellen van een raadsadviescommissie op te pakken.

Naast bovenstaande punten willen we benadrukken dat we de inzet die de GGD NOG toont om aan te sluiten bij subregionale/lokale wensen en behoeften waarderen.

Burgemeester en wethouders van Nunspeet,
de secretaris. de burgemeester,

mr. A. Heijkamp C.W.J. Blom

A

Gemeente Oldebroek

Raadhuisplein 1
8096 CP Oldebroek

www.oldebroek.nl
0525 63 82 00

GGD Noord- en Oost-Gelderland
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

e-mail: ggd@ggdnog.nl

Uw brief/kenmerk	Zaaknummer	Inlichtingen	Bijlage(n)
5 april 2024 JB/mdv/24-dir 007	112973		

Onderwerp
Zienswijze concept-programmabegroting 2025

Datum
12-7-2024

Geacht Bestuur,

Op 5 april ontvingen wij de concept-Programmabegroting 2025. De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 11 juli besloten een zienswijze in te dienen op de concept-Programmabegroting 2025.

Hoogte inwonersbijdrage
Voor 2025 heeft de GGD NOG de huidige indexeringsmethode gehandhaafd, de gemeente stemt in met de daaropvolgende verhoging van de inwonerbijdrage van 2025. Toch wil de gemeente hierbij wel al aankondigen dat de uitkering vanuit het gemeentefonds in 2026 fors lager is. Graag zien we dat de GGD NOG hier een proactieve houding in neemt en mogelijkheden bespreekt hoe hier in mee te bewegen, bijvoorbeeld door een aanpassing van de indexeringstechniek.
We roepen u op om kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan te maken keuzes en/of benodigde bezuinigingen en zo mee te bewegen met de (financiële) ruimte van gemeenten.

Dienstverlening bij GALA en IZA
Er is behoefte aan meer inzicht op de subregionale bijdrage die de GGD op langere termijn kan leveren aan het regioplan dat in de drie subregio's vorm krijgt vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) in relatie tot het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).
Op de Noord-Veluwe hebben gemeenten, Zilveren Kruis en zorg- en welzijnsaanbieders afspraken gemaakt over een betere en domein overstijgende samenwerking met als doel de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De GGD is een belangrijke partner. De GGD NOG geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het GALA en IZA in de 3 subregio's.
De GGD NOG heeft van oudsher ook een wettelijke taak voor de advisering over Publieke Gezondheid. Deze taak voert de GGD NOG uit vanuit de inwonerbijdrage. Dit roept vragen op welke taken de GGD NOG voor het GALA en IZA vanuit de inwonerbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken of

extra opdrachten. Er is behoefte aan meer duidelijkheid hierover. Graag ziet de gemeenteraad het resultaat hiervan terug in de volgende Uitgangspuntennota / Programmabegroting 2026.

Met vriendelijke groet,
de gemeenteraad van Oldebroek,

, griffier J. Tabak, , voorzitter T.H. Haseloop-Amsing.

gemeente Oost Gelre

Raadsbesluit

Agendapunt : 15
Titel : GGD NOG jaarstukken 2023 en conceptprogrammabegroting 2025

De raad van de gemeente Oost Gelre,

gezien het voorstel van het college van de gemeente Oost Gelre van 30 april 2024,

gelet op de Gemeentewet, Wet publieke gezondheid;
gelet op artikel 34 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

overwegende dat:
de GGD Noord- en Oost Gelderland de Programmabegroting 2025 heeft aangeboden aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten,

B E S L U I T :

1. Een zienswijze in te dienen op de conceptprogrammabegroting 2025 van de GGD Noord- en Oost Gelderland met daarin het volgende:
   - in te stemmen met de verhoging van de inwonersbijdrage van 2025
   - rekening te houden met de gevolgen van het ravijnjaar 2026 op de financiële bijdrage van de gemeente in 2026;
   - het verzoek aan de GGD NOG om de Planning en Control (P&C) in 2025 door te ontwikkelen;
   - het verzoek aan de GGD NOG om inzichtelijk te maken welke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorg Akkoord (IZA) taken zij uit de inwonersbijdrage uitvoeren en welke vanuit eventuele plustaken;
   - het verzoek aan de GGD NOG om het gesprek te voeren over de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 4 juni 2024.

De raad van de gemeente Oost Gelre,

raadsgriffier (plv), voorzitter,

W.H.J.M. te Brake A.H. Bronsvoort

gemeente
Oude IJsselstreek

GGD Noord- en Oost-Gelderland
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Bezoekadres:
Staringstraat 25, Gendringen
Postbus 42
7080 AA Gendringen
Telefoon: (0315) 292 292
E-mail: info@oude-ijsselstreek.nl
Internet: www.oude-ijsselstreek.nl

Uw kenmerk: JB/mdv/24-dir 0 **Verzenddatum:** dinsdag 9 juli 2024
Ons kenmerk: 720720

Onderwerp: Zienswijze op concept Programmabegroting 2025

Beste mevrouw Baardman,

Op vrijdag 5 april 2024 stuurde u de concept Programmabegroting 2025 van GGD Noord en Oost-Gelderland (GGD NOG). U biedt ons daarbij de mogelijkheid om tot dinsdag 2 juli een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting.

Besluit raad van de gemeente Oude IJsselstreek
De raad van de gemeente Oude IJsselstreek heeft in de vergadering op donderdag 4 juli 2024 besloten om een zienswijze in te dienen op de concept Programmabegroting 2025.

Zienswijze op de concept Programmabegroting 2025
De gemeenteraad van Oude IJsselstreek verzoekt het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD NOG bij haar voorbereiding over de definitieve besluitvorming over de Programmabegroting 2025 de onderstaande aandachtspunten mee te nemen:

Het indexpercentage van 7.48% is in financieel uitdagende tijden voor gemeenten te hoog
Uit de recent verschenen Voorjaarsnota van het kabinet blijkt dat in 2025 de uitkering uit het Gemeentefonds voor gemeenten éénmalig 675 miljoen lager is dan eerder verwacht vanuit de Septembercirculaire 2023. Door deze laat aangekondigde korting van het Gemeentefonds staan alle gemeenten voor een keuze hoe dit alsnog te verwerken in hun meerjarenbegroting 2025-2028.

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek doet een beroep op de GGD NOG om ook een bijdrage te leveren aan de keuzes om de korting vanuit het Gemeentefonds te verwerken. Daarbij is het verzoek om een lager indexpercentage te hanteren. Het voorstel is om het indexpercentage niet hoger te laten zijn dan het indexpercentage van de Rijksoverheid in de nog te verschijnen Meicirculaire Gemeentefonds 2024.

Een lagere indexatie betekent dat de GGD NOG waarschijnlijk keuzes dient te gaan maken in haar dienstverlening. De suggestie is om bijvoorbeeld de programma's '*NOG Fitter en Vitaler*' en de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) '*SLIMMER*' niet meer aan te bieden. Beide programma's zijn geen wettelijke verplichting. Daarnaast zijn beide programma's ook uit te voeren door marktpartijen.

Het ontbreken van indicatoren en een minimale koppeling met de Bestuursagenda 2023-2027
In de concept Programmabegroting 2025 zijn – in tegenstelling tot vorige programmabegrotingen - geen indicatoren opgenomen. Doordat op dit moment indicatoren in de concept Programmabegroting 2025 ontbreken is het in de Planning & Control (P&C) cyclus nauwelijks mogelijk om de voortgang te volgen.

De koppeling met de Bestuursagenda 2023-2027 is daarnaast in de uitwerking minimaal. De vier inhoudelijke hoofdthema's uit de Bestuursagenda (*'Vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen'*, *'Mentale gezondheid'*, *'Gezonde leefstijl'* en *'Gezonde fysieke en sociale leefomgeving'*) komen nauwelijks terug bij de speerpunten.

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek verzoekt aan de GGD NOG om de doorontwikkeling van de P&C cyclus in 2025 echt verder vorm te geven. Bij de Programmabegroting van 2026 dient er in de programma's een betere koppeling met de Bestuursagenda 2023-2027 te zijn. Daarnaast dienen er ook concrete (prestatie)indicatoren in de Programmabegroting 2026 te staan.

Rol bij invulling werkzaamheden voor het GALA en het IZA
De GGD NOG geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). De GGD NOG heeft van oudsher ook een wettelijke taak voor de advisering over Publieke Gezondheid. Deze taak voert de GGD NOG uit vanuit de inwonersbijdrage.

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek verzoekt aan de GGD NOG om meer duidelijkheid te geven over de invulling van de financiering van de werkzaamheden voor het GALA en het IZA. Daarbij dient er een duidelijk onderscheid te zijn welke dienstverlening er mogelijk is vanuit de inwonersbijdrage en welke dienstverlening een extra plustaak is.

Actualisatie berekening weerstandsvermogen en risicobeheersing
Het aan te houden weerstandsvermogen is in de concept Programmabegroting 2025 teruggebracht naar €1.150.000,-. In de Programmabegroting 2024 was het aan te houden weerstandsvermogen nog €1.626.000,-.

De verlaging komt vooral door toevoeging van jaarlijks €100.000,- aan de post onvoorzien in de exploitatie vanuit het nieuwe beleid in de Programmabegroting 2024. De toevoeging van dit extra bedrag onvoorzien had als doel om het aantal begrotingswijzigingen te verminderen en de slagvaardigheid van de GGD NOG te vergroten. In de Programmabegroting 2024 is de toezegging gedaan dat als het budget niet of niet volledig benut is het restant na vaststelling van de jaarrekening terug gaat naar de deelnemende gemeenten.

Het Algemeen Bestuur heeft op 22 november 2018 de belangrijkste risico's in het kader van het risicomanagement vastgesteld. Het is de vraag in hoeverre het risicomanagement nog actueel is en past in deze tijd met onder andere de krapte op de arbeidsmarkt, de technologische ontwikkelingen en de vergrote kans op een uitbraak van een infectieziekte (zoals COVID 19).

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek verzoekt de GGD NOG om een gesprek op te starten over een mogelijke actualisatie van de risico's en de hoogte van het weerstandsvermogen van de GGD NOG.

Kaderstellende rol van de raad via een raadsadviescommissie
De kaderstellende en controlerende rol van de raden neemt toe als raden aan de voorkant van de P&C cyclus meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie.

De GGD NOG laat het initiatief voor het instellen van een adviescommissie vooralsnog bij de raden. Als er een initiatief vanuit de raden tot stand komt, dan werkt de GGD NOG daar aan mee. In vergelijking met de GGD NOG is de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) op basis van de zienswijzen wel alvast aan de slag gegaan met een verdere verkenning naar de

oprichting van een raadsadviescommissie en uitwerking van een bijbehorende regeling. Gezien de GGD NOG en de VNOG grotendeels samenwerkten in de wijziging van hun gemeenschappelijke regeling lijkt het logisch als de GGD NOG een vergelijkbare stap zet.

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek verzoekt de GGD NOG om in afstemming met de griffies de mogelijkheid van een raadsadviescommissie ook verder uit te gaan werken.

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek ziet het oordeel van het Dagelijks Bestuur over bovenstaande zienswijze graag tegemoet in voorbereiding op definitieve besluitvorming in het Algemeen Bestuur van donderdag 12 september 2024.

Vragen en/of meer informatie?
Voor vragen en meer informatie over deze brief, neemt u contact

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oude IJsselstreek.

Ron Frerix
Gemeentesecretaris

Mirjam Naasdam-Hoevers
Waarnemend burgemeester

Bijlage
Bijlage 1: Raadsbesluit Concept Programmabegroting 2025 GGD Noord- en Oost Gelderland

gemeente Oude IJsselstreek

Raadsvergadering 4 juli 2024

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek,

overwegende dat de raad de mogelijkheid heeft om een zienswijze in te dienen op de concept Programmabegroting 2025 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 mei 2024,

gelet op het bepaalde in de Wet publieke gezondheid (Wpg) en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr),

BESLUIT:

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2023 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland;
2. Een zienswijze in te dienen op de concept Programmabegroting 2025;

Aldus besloten door de raad van de gemeente Oude IJsselstreek in zijn openbare vergadering van 4 juli 2024,

De griffier, de waarnemend voorzitter,

M.B.J. Looman M. Maasdam-Hoevers

8 JUL 2024

gemeente
putten

Fontanusplein 1
3881 BZ Putten
T (0341) 359 611
E info@putten.nl
www.putten.nl

IBAN NL88 BNGH 0285 0069 83
BTW NL001831227B02
KvK 08216960

GGD Noord- en Oost-Gelderland
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Uw brief van / uw kenmerk	JB/mdv/24-dir 007	**Zaaknummer:** 1704975
Behandelend ambtenaar		**Documentnummer:** 1716982
Telefoonnummer		
Afdeling	SL / BA	
Onderwerp	Zienswijze Concept-Programmabegroting 2025 GGD NOG	**Verzonden: 5 juli 2024**

Geacht bestuur,

Putten, 4 juli 2024

Op 5 april ontvingen wij de Concept-Programmabegroting 2025 van GGD Noord- en Oost-Gelderland. U gaf aan dat de gemeenteraad de mogelijkheid heeft om een zienswijze in te dienen. De gemeenteraad heeft op 4 juli 2024 besloten de volgende zienswijze in te dienen:

Eerder is al gewezen op het belang van concrete afspraken en acties en aandacht voor het komen tot SMART geformuleerde doelstellingen in het kader van IZA/GALA. De raad van Putten wil meer voortgang daarop zien en is van mening dat de GGD nog meer prioriteit moet geven aan concretisering van de geformuleerde doelen.

- ***Hoogte inwonersbijdrage***

Voor 2025 heeft de GGD NOG de huidige indexeringsmethode gehandhaafd. De gemeenteraad stemt in met de daaruit volgende verhoging van de inwonerbijdrage van 2025. Toch wil de raad hierbij wel al aankondigen dat de uitkering vanuit het gemeentefonds in 2026 fors lager zal zijn. Graag zien we dat de GGD NOG hierbij een proactieve houding inneemt en mogelijkheden bespreekt hoe hier in mee te bewegen (bijv. aanpassing van de indexeringstechniek).

- ***Doorontwikkeling P&C cyclus***

Zoals u zelf al aan geeft zijn de speerpunten in de programma's voor 2025 abstract. Begin 2024 is de productencatalogus opgeleverd. De gemeenteraad verzoekt de GGD NOG om de planning en control (P&C) cyclus door te blijven ontwikkelen, zodat er een doorvertaling komt van de bestuursagenda aan de hand van SMART geformuleerde doelstellingen en passende indicatoren. Het in gesprek blijven over het risicomanagement (o.a. de weerstandscapaciteit) zien wij als onderdeel hiervan.
De inrichting van de PDCA-cyclus met de juiste data, inzichten en SMART KPI's als breed pakket is nodig om als raad de kaderstellende en controlerende rol op een goede wijze in te vullen. De raad ziet daarom graag het resultaat hiervan terug in de volgende uitgangspunten-nota/programmabegroting 2026.

- ***Dienstverlening bij GALA en IZA***

Daarnaast is er behoefte aan meer inzicht in de subregionale bijdrage die de GGD op langere termijn kan leveren aan het regioplan dat in de drie subregio's vorm krijgt vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) in relatie tot het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Op de Noord-Veluwe hebben gemeenten, Zilveren Kruis en zorg- en welzijnsaanbieders afspraken gemaakt over een betere en domein overstijgende samenwerking met als doel de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De GGD is een belangrijke partner. De GGD NOG geeft aan te voorzien in verschillende rollen voor de uitvoering van het GALA en IZA in de drie subregio's. De GGD NOG heeft van oudsher ook een wettelijke taak als het gaat om de advisering over publieke gezondheid. Deze taak voert de GGD NOG uit vanuit de inwonerbijdrage. Dit roept vragen op welke taken de GGD NOG voor het GALA en IZA vanuit de inwonerbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken of extra opdrachten. Er is behoefte aan meer duidelijkheid hierover. Graag ziet de gemeenteraad het resultaat hiervan terug in de volgende uitgangspuntennota/programmabegroting 2026.

- ***Uitwerken raadsadviescommissie***

Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de nog definitief vast te stellen nieuwe GR van de GGD NOG is er de mogelijkheid om een raadsadviescommissie in te stellen. De kaderstellende en controlerende rol van de raden wordt versterkt toe als raden aan de voorkant bij het opstellen van de uitgangspuntennota, de programmabegroting en de bestuursagenda meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie. Het verzoek aan de GGD NOG is om het instellen van een raadsadviescommissie actief op te pakken.

Met vriendelijke groet,
de gemeenteraad van de gemeente Putten,

E.G. van Drie-Timmer,
griffier

H. A. Lambooij,
voorzitter

19 JUL 2024

19 JUL 2024

GGD Noord- en Oost-Gelderland, vestiging Apeldoorn
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Datum
16 juli 2024

Bijlage

Inlichtingen

Uw kenmerk

Zaaknummer
463618

Onderwerp
concept-Programmabegroting 2025 GGD Noord- en Oost-Gelderland (NOG)

gemeente voorst
14 0571
0571-27 99 11
gemeente@voorst.nl
www.voorst.nl

Geacht GGD-bestuur,

Wij hebben op 5 april 2024 uw concept-Programmabegroting 2025 ontvangen. U vroeg ons om een eventuele zienswijze hierop voor 2 juli 2024 bij u in te leveren. In onze vergadering van 3 juni 2024 hebben wij de volgende zienswijze vastgesteld met het oog op uw jaarstukken 2023 en uw concept-Programmabegroting 2025. In deze brief geef ik een nadere toelichting.

Nadere toelichting
Ter bespreking en besluitvorming bij het volgende Bestuurlijke Overleg van het Algemeen Bestuur op 11 juli 2024:
1. In de concept-Programmabegroting 2025 staan geen beleidsindicatoren voor 2025. Wij hechten eraan dat deze beleidsindicatoren nog in 2024 worden geformuleerd (in samenspraak met de gemeenten), met het oog op de Programmabegroting 2025).
2. Wij vragen uw aandacht voor de uitvoeringskosten voor 2026 en de jaren hierna, in het licht van de financieel onzekere situatie waarin gemeenten verkeren. Wij vragen aan uw organisatie om mee te bewegen met de financiële ontwikkelingen bij gemeenten. Ook als er na 2025 minder budget beschikbaar is.
3. U heeft al langere tijd ingezet op meer robuustheid. Wat zijn hiervan de resultaten?
4. Omdat de gemeente Voorst bij het beleidsonderdeel Integraal Zorgakkoord (IZA) onderdeel is van een andere GGD (namelijk GGD IJsselland), vragen wij u om het volgende. Geef ons helder inzicht in de kostenverdeling in onze regio per gemeente voor de volgende posten: IZA, Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en standaard beleidstaken. Hiermee krijgen wij een helder zicht op de financiële uitgavenverdeling voor onze gemeente bij uw organisatie.

Reageren?
Dan vragen wij u vriendelijk om zaaknummer 463618 te gebruiken.

Vragen
Heeft u vragen? Neem dan gerust contact met mij op.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders

raadsbesluit

2024, nr. Vla-08

De raad van de gemeente Winterswijk;

overwegende dat:

de GGD Noord- en Oost Gelderland overeenkomstig de bepalingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen de jaarstukken 2023 en de concept programmabegroting 2025 van de GGD Noord- en Oost Gelderland ter kennisneming aan de raad heeft aangeboden;

overeenkomstig de bepalingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen de gemeenteraad de mogelijkheid heeft om een zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de concept programmabegroting 2025;

gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van 28 mei 2024, nr. 2269681;

besluit:

1. kennis te nemen van de jaarrekening 2023 van de GGD Noord- en Oost Gelderland;

2. de volgende zienswijzen in te brengen ten aanzien van de concept programmabegroting 2025 van de GGD Noord- en Oost Gelderland:

   a. de opdracht mee te geven bij de definitieve begroting alsnog te zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden voor 2025 en verder;
   b. te verzoeken de doorontwikkeling van de planning en control cyclus in 2025 verder vorm te geven;
   c. te verzoeken meer duidelijkheid te geven over de invulling van de financiering van de werkzaamheden voor het GALA en het IZA;
   d. te verzoeken de risico's en de hoogte van het weerstandsvermogen te actualiseren;
   e. te verzoeken de mogelijkheid van een raadsadviescommissie verder uit te werken;
   f. te verzoeken geen (financiële) middelen voor nieuwe huisvesting op te nemen in de begroting 2025 en verder.

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Winterswijk in zijn openbare vergadering gehouden op 20 juni 2024,

de griffier, voorzitter,

R.J.F. Jansen B.J.J. Bengevoord

GGD NOG
Dagelijks Bestuur, t.a.v. mevrouw drs. J.J. Baardman
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Inlichtingen bij:		*Telefoon:*	14 0575	*Bijlage(n):*	-
Team:	Welzijn	*Zaaknummer:*	662727	*Uw bericht van:*	5 april 2024
Onderwerp:	Zienswijze over concept Programmabegroting 2025	*Datum:*	29 mei 2024	*Uw nummer:*	JB/mdv/24-dir 007

Geacht dagelijks bestuur, geachte mevrouw Baardman,

Op 27 mei 2024 heeft de gemeenteraad van Zutphen de Programmabegroting 2025 GGD NOG in zijn vergadering behandeld. Hierbij ontvangt u de zienswijze namens de gemeenteraad.

In grote lijnen kunnen wij ons vinden in de Programmabegroting 2025 van de GGD NOG. Wel hebben wij nog drie aandachtspunten richting 2025 en de jaren daarna.

1. Wij zouden graag zien dat de GGD in de basisdienstverlening vanuit de inwonerbijdrage een verschuiving laat zien, waarbij er meer wordt ingezet op gezondheidsbevordering en voorlichtingscampagnes gericht op inwoners en minder op (bovenwettelijk) onderzoek en advies. Het (bovenwettelijk) onderzoek en advies kan dan als plusproduct aangeboden worden.

2. Wij hechten veel belang aan goede indicatoren voor de monitoring. Deze ontbreken nu nog in de Programmabegroting. We waarderen uw voorstel om nieuwe indicatoren in afstemming met de gemeenten te ontwikkelen. En vinden het belangrijk dat deze uiterlijk in het najaar van 2024, dus voorafgaand aan het jaar van deze Programmabegroting, worden vastgesteld.

3. Vanwege de onzekere financiële situatie van gemeenten na 2025, vragen wij u terughoudendheid als het gaat om verdere verhoging van de inwonerbijdrage na 2025 en de bereidheid om mee te bewegen met de financiële ruimte van gemeenten, ook als die kleiner wordt.

Vragen
Als u nog vragen heeft over deze brief, neemt u dan contact op

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Zutphen,
de burgemeester, de secretaris,

Programmabegroting 2025

GGD Noord- en Oost-Gelderland

Concept d.d. 15 maart 2024

Inhoudsopgave

1. Voorwoord 4
2. Zienswijzen op de Uitgangspuntennota 2025 5
   2.1. Zienswijzen 5
   2.2. Reactie dagelijks bestuur op zienswijzen gemeenten 5
3. Tijdsplanning 7
4. Kerngegevens begroting 2025 8
5. Bestuurlijke en beleidsmatige kaders 12
   5.1. Gemeentelijke organisatie voor publieke gezondheid 12
   5.2. Indeling GGD-taken 12
   5.3. Beleidsmatige ontwikkelingen 13
   5.4. De organisatie van de GGD 15
6. Begrotingsaanpassingen 2025 16
   6.1. Beleidsindicatoren 16
   6.2. Invoering functiewaarderingssysteem HR21 16
7. Programma Jeugdgezondheid 18
   7.1. Wat willen we bereiken? 18
   7.2. Wat gaan we ervoor doen? 18
   7.3. Wat mag het kosten? 19
8. Programma Algemene gezondheidszorg 20
   8.1. Wat willen we bereiken? 20
   8.2. Wat gaan we ervoor doen? 20
   8.3. Wat mag het kosten? 21
9. Programma Kennis- en Expertise 22
   9.1. Wat willen we bereiken? 22
   9.2. Wat gaan we ervoor doen? 22
   9.3. Wat mag het kosten? 22
10. Inwonerbijdrage en organisatieprojecten 23
   10.1. Wat willen we bereiken? 23
   10.2. Wat gaan we ervoor doen? 23
   10.3. Wat mag het kosten? 23
11. Overhead 24
   11.1. Wat willen we bereiken? 24
   11.2. Wat gaan we ervoor doen? 24

Speerpunten 2025 24
11.3. Wat mag het kosten? 24
12. Paragrafen 25
12.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 25
12.2. Financiering 27
12.3. Openbaarheidsparagraaf 27
12.4. Bedrijfsvoering 28
13. Financiële uitgangspunten 29
13.1. Uitgangspuntennota 2025 29
13.2. Indexering 29
13.3. Overzicht baten en lasten 2022-2027 en toelichting 32
13.4. Uitzetting van de financiële positie en toelichting 34
13.5. Meerjarenraming en toelichting 37
13.6. Staat van activa 39
14. BIJLAGEN 40
14.1. Bijlage A: Inwonerbijdragen 2025 per deelnemende gemeente 40
14.2. Bijlage B: Overzicht zienswijzen raden op de Uitgangspuntennota 2025 en reactie dagelijks bestuur GGD 43

ALGEMEEN DEEL

1. Voorwoord

Programmabegroting 2025
U ontvangt hierbij de ontwerpbegroting voor het jaar 2025 van GGD Noord- en Oost-Gelderland.
De uitgangspunten voor deze Programmabegroting zijn verwoord in de Uitgangspuntennota 2025.
De gemeenteraden konden een zienswijze op deze Uitgangspuntennota indienen. Deze zienswijzen hebben wij meegenomen bij het opstellen van deze begroting.
Een samenvatting van de beleidsmatige kaders uit die Uitgangspuntennota staat in hoofdstuk 5 van deze begroting. De financiële kaders staan in hoofdstuk 13.

Zienswijzen op de ontwerpbegroting indienen uiterlijk 2 juli 2024
Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen hebben de raden van de gemeenten een termijn van 12 weken om een zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen. De zienswijzetermijn voor deze ontwerpbegroting loopt tot 2 juli 2024.
De raden kunnen in hun afweging over de begroting 2025 ook de informatie in de Jaarrekening 2023 betrekken. Deze ontvangen de gemeenten vóór 30 april 2024. Ook met voorlopige reacties of standpunten kunnen de raden ons helpen bij de voorbereiding van de besluitvorming in het algemeen bestuur.
Wij informeren de raden voorafgaand aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd over ons oordeel over de zienswijzen en de conclusies die wij daaraan verbinden.

Het algemeen bestuur van de GGD beslist op 12 september 2024 over de Programmabegroting 2025.

Toelichting door GGD
De GGD is van harte bereid om aan de raden van de gemeenten een toelichting te geven op deze Programmabegroting. De GGD laat zich door de raad of een raadscommissie graag hiervoor uitnodigen.

Nadere informatie
Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met:
- R. Schwebke
- M. de Vries

Warnsveld, 4 april 2024
Het dagelijks bestuur,

drs. J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

A.J. Prins,
voorzitter

2. Zienswijzen op de Uitgangspuntennota 2025

Op 30 november 2023 zijn de beleidsmatige en financiële kaders voor de Programmabegroting 2025 aan de raden van de gemeenten gezonden. Zij konden tot 1 maart 2024 hun zienswijze op deze Uitgangspuntennota indienen.

Wij hebben diverse zienswijzen ontvangen. Deze zienswijzen zijn betrokken bij het opstellen van deze Programmabegroting. Ook later ontvangen zienswijzen hebben wij voor zover mogelijk hierin meegenomen.

In dit hoofdstuk staan de hoofdlijnen van de ontvangen zienswijzen de reactie van ons dagelijks bestuur daarop. Een uitgebreid overzicht van alle zienswijzen en ons oordeel over deze zienswijzen en eventuele conclusies die wij daaraan verbinden staan in bijlage B van deze Programmabegroting.

2.1. Zienswijzen

Een aantal gemeenten stemt in met de Uitgangspuntennota of dient geen zienswijze in. Een enkele gemeente geeft hierbij wel enkele opmerkingen mee.

Geen zienswijze of een instemmende zienswijze is ontvangen van de gemeenten Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Hattem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Voorst en Zutphen.
De raden van Elburg en Ermelo dienen geen nieuwe zienswijze in, maar verwijzen naar de eerder toegezonden zienswijzen op de Programmabegroting 2024 en de Bestuursagenda GGD NOG 2023-2027.
De raad van Aalten benadrukt het belang van toegankelijke en laagdrempelige vaccinatiecentra.

De raden van Apeldoorn, Epe, Harderwijk, Heerde, Nunspeet, Oldebroek en Putten stemmen in met de Uitgangspuntennota of dienen geen zienswijze in, maar geven enkele aandachtspunten mee. De raad van Winterswijk geeft als zienswijze de opdracht mee om te zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden.

Op de zienswijzen gaan wij in de volgende paragraaf in.

2.2. Reactie dagelijks bestuur op zienswijzen gemeenten

Vaccinatie-organisatie
De raad van Aalten benadrukt het belang van een stevige vaccinatie-organisatie en van de toegankelijkheid en de laagdrempeligheid van de vaccinatiecentra en het gesprek met ouders en hun kinderen over vaccinatie.

Aangezien de GGD niet de Jeugdgezondheidszorg voor 0 – 4-jarigen uitvoert, beschikt de GGD momenteel niet over kleinschalige uitvoeringslocaties. Het belang van bovenstaande onderschrijven wij wel en wij trachten zoveel mogelijk onze werkwijze daarop aan te passen. Dit doen wij in samenspraak met de gemeenten.

Doelen en indicatoren Bestuursagenda
Een aantal gemeenten (Apeldoorn, Elburg, Ermelo, Nunspeet en Oldebroek) benoemt het belang van het stellen van doelen c.q. indicatoren naar aanleiding van de Bestuursagenda GGD NOG 2023-2027.

Wij streven nadrukkelijk naar het opnemen van indicatoren in de Programmabegroting. In januari 2024 is online de Producten- en dienstencatalogus van de GGD gepubliceerd. Hierin staat welke producten en diensten wij leveren. Het voornemen is deze online-catalogus door te ontwikkelen en wordt bezien of daar indicatoren aan toegevoegd kunnen worden. Een selectie hiervan kan terugkomen in de bestuursrapportage, programmabegroting en jaarverslag.
Wanneer de werkagenda's in het kader van IZA klaar zijn, inventariseren wij welke thema's uit de Bestuursagenda zijn blijven liggen. In de herfst van 2024 ronden wij dit af. Overigens krijgt een belangrijk deel van de Bestuursagenda vorm via de andere beleidsdomeinen van gemeenten. Daarom wil de GGD graag de gemeenten betrekken bij het ontwikkelen van indicatoren.

Financiële ruimte bij gemeenten
Verschillende gemeenten (Apeldoorn, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Winterswijk) hebben in hun zienswijze opmerkingen die verband houden met de financiële ruimte van gemeenten.

Ons dagelijks bestuur heeft begrip voor de financiële ontwikkelingen bij de gemeenten. Als GGD streven wij nadrukkelijk doelmatigheid en kosten-efficiëntie na. Uit de enkele jaren geleden gevoerde takendiscussie blijkt dat het kostenniveau van GGD NOG op tal van taakgebieden (beneden-)gemiddeld is vergeleken met andere GGD'en. Door samenwerking in Hét Service Centrum beperken wij op ons afkomende meerkosten op het terrein van de bedrijfsvoering.

Aansluiting bij wensen van de gemeenten
De gemeenteraden van Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten benoemen het belang van subregionale samenwerking en het inspelen door de GGD op de vraag en behoeften van de gemeenten.

Het inspelen op de vraag van gemeenten is een van de doelstellingen van GGD NOG Robuust. In de afgelopen periode heeft dit geleid tot een intensieve samenwerking rondom IZA en GALA. De GGD kan hierin diverse rollen vervullen voor gemeenten, afhankelijk van de behoefte van de gemeenten. De GGD sluit verder aan bij relevante ambtelijk en bestuurlijke overlegstructuren in de subregio.

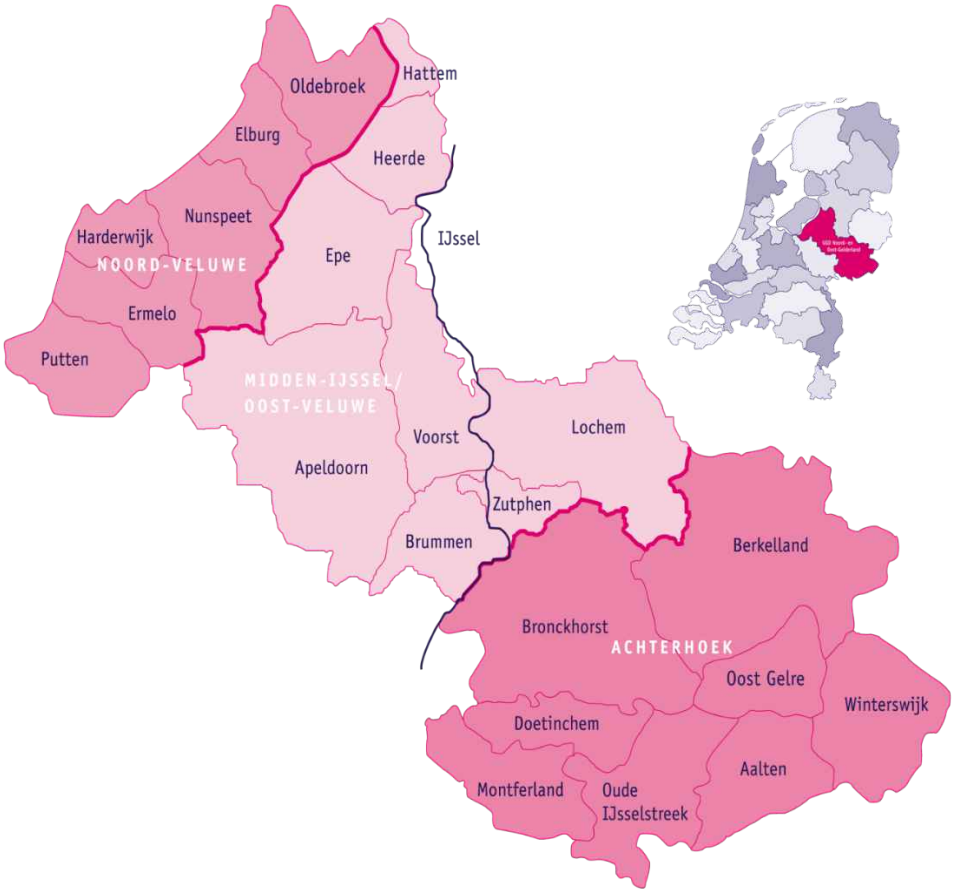
3. Tijdsplanning

	Wanneer	Wat	Wie
Uitgangspunten-nota 2025	30 november 2023	Uitgangspuntennota 2025 bespreken.	Algemeen bestuur GGD[1]
	30 november 2023	Uitgangspuntennota 2025 naar raden zenden met verzoek om een zienswijze.	Dagelijks bestuur GGD
	1 december 2023 – 1 maart 2024	Zienswijzen op Uitgangspuntennota 2025 indienen	Gemeenten
Jaar-rekening 2023	4 april 2024	Vaststellen Jaarrekening 2023 en ter informatie aan de raden zenden.	DB GGD
Programmabegroting 2025	4 april 2024	Concept-Programmabegroting 2025 bespreken.	AB GGD
	9 april 2024	Concept-Programmabegroting 2025 aan de raden toezenden.	DB GGD
	tot 2 juli 2024	Zienswijzen op concept-Programmabegroting 2025 indienen.	Gemeenten
	Vóór 12 september 2024	Raden informeren over oordeel dagelijks bestuur over de zienswijzen.	DB GGD
	12 september 2024	Beslissen over vaststelling Programmabegroting 2025.	AB GGD
	Februari 2025	Beslissen over: - actualisering van inhoudelijke speerpunten 2025 - actualisering van financiële cijfers (op basis producten-raming) en Staat van activa (voorgenomen investeringen), beide zonder gevolg voor inwonerbijdragen.	AB GGD

[1] Het algemeen bestuur (AB) van GGD NOG bestaat uit de wethouders volksgezondheid van de 22 deelnemende gemeenten. Het AB kiest uit zijn midden een dagelijks bestuur (DB). Hierin hebben zes wethouders zitting en één burgemeester (namens het DB van Veiligheidsregio NOG, met in beide besturen de portefeuille geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio - GHOR).

4. Kerngegevens begroting 2025

Werkgebied GGD Noord- en Oost-Gelderland

Deelnemende gemeenten en inwoneraantallen 31-12-2023

Aantal deelnemende gemeenten	22
Totaal aantal inwoners	844.849

Noord-Veluwe		**Midden-IJssel / Oost-Veluwe**		**Achterhoek**	
Elburg	23.906	Apeldoorn	168.212	Aalten	27.308
Ermelo	27.859	Brummen	21.282	Berkelland	43.928
Harderwijk	49.378	Epe	33.168	Bronckhorst	36.118
Nunspeet	29.074	Hattem	12.623	Doetinchem	59.613
Oldebroek	24.276	Heerde	19.227	Montferland	36.879
Putten	24.975	Lochem	34.292	Oost Gelre	29.971
		Voorst	25.383	Oude IJsselstreek	39.396
		Zutphen	48.746	Winterswijk	29.235
totaal	179.468	totaal	362.933	totaal	302.448
aantal gemeenten	6	aantal gemeenten	8	aantal gemeenten	8

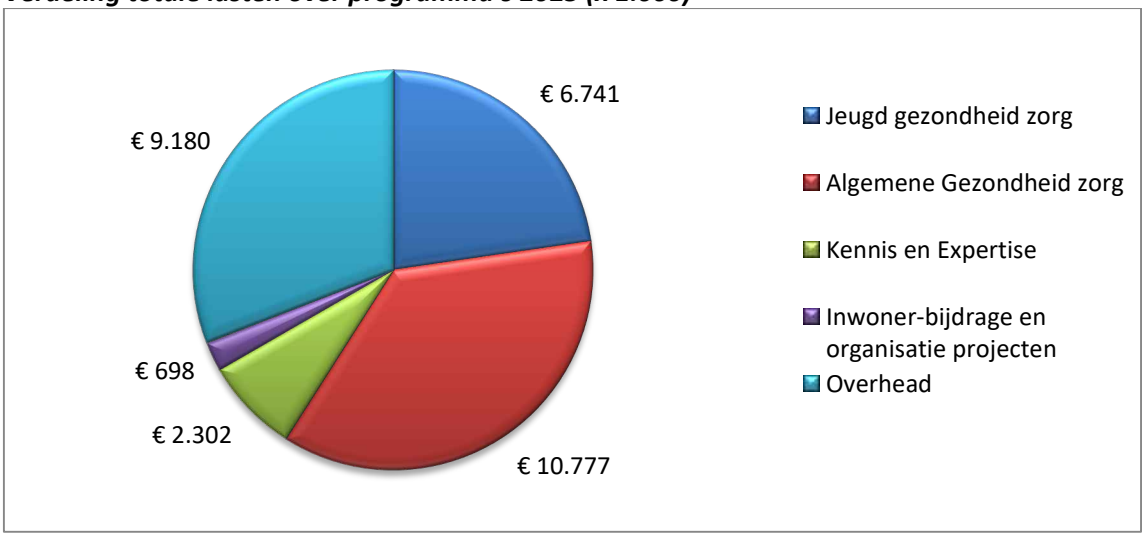
Personeelsbestand per 31-12-2023

	in vaste dienst	in tijdelijke dienst	Uitzend-krachten	totaal
Aantal medewerkers	239	71	26	336
Aantal fte's	166	51	n.v.t	217

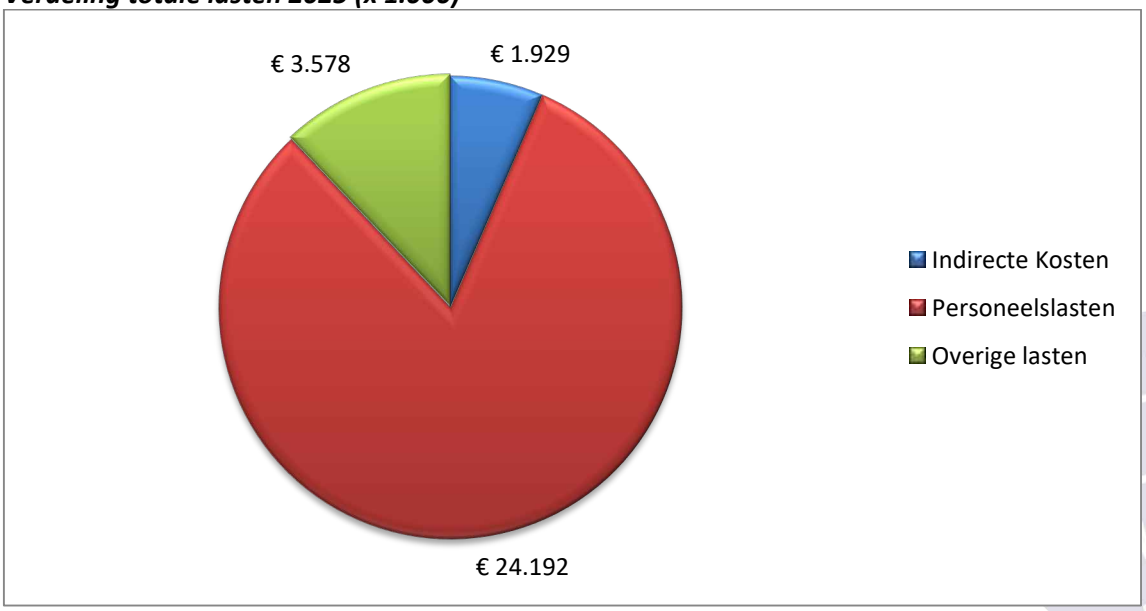
Totaal lasten en baten begroting 2025

Lasten	€ 29.698.000
Baten	€ 29.726.000

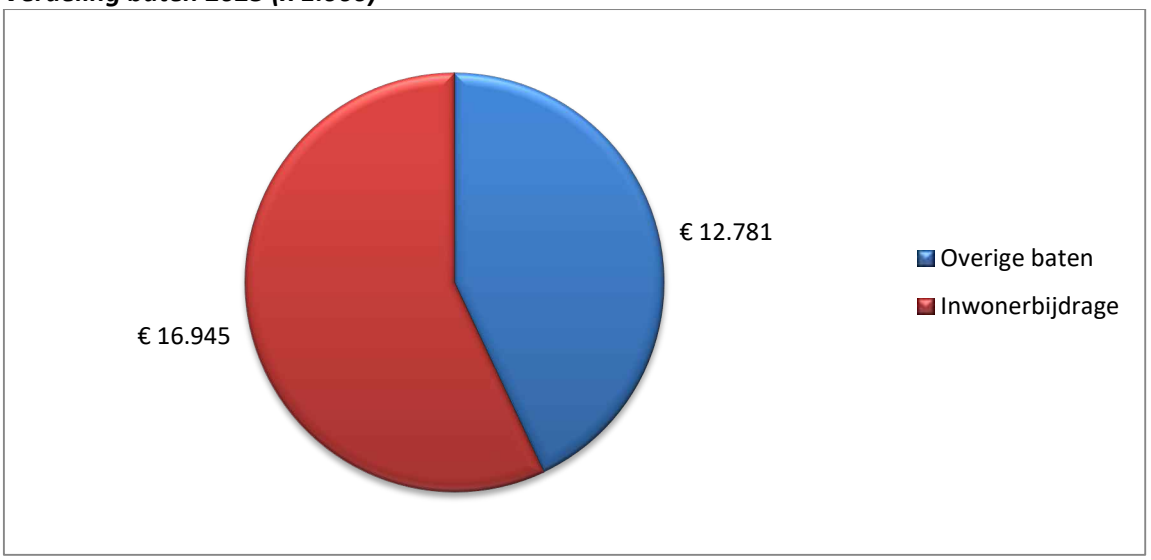
Verdeling totale lasten over programma's 2025 (x 1.000)

Verdeling totale lasten 2025 (x 1.000)

Verdeling baten 2025 (x 1.000)

Verplichte beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren taakveld Bestuur en ondersteuning	
Indicator	kengetal
Formatie per 1000 inwoners	0,26
Bezetting per 1000 inwoners	0,26
Apparaatkosten per inwoner	4,75
Externe inhuur als % van de loonsom en kosten inhuur	2,28%
Overhead in % van de totale kosten	31,0%

BESLUIT

Het algemeen bestuur van GGD Noord- en Oost-Gelderland;

B E S L U I T :

de Programmabegroting 2025 van GGD Noord- en Oost-Gelderland vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 12 september 2024

drs. J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

A.J. Prins,
voorzitter

BELEIDSBEGROTING

5. Bestuurlijke en beleidsmatige kaders

In dit hoofdstuk beschrijven wij de taken van de GGD en gaan wij in op de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen, die wij ook noemden in de Uitgangspuntennota 2025.

5.1. Gemeentelijke organisatie voor publieke gezondheid

De taken van de gemeenten en de GGD op het terrein van de publieke gezondheidszorg staan in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Ook laten gemeenten andere taken door de GGD uitvoeren. Dit zijn taken die aansluiten bij de kerntaken en de deskundigheid van de GGD. De 22 colleges van B en W hebben hun samenwerkingsafspraken vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling.

5.2. Indeling GGD-taken

Gemeenten willen weten welke invloed zij hebben op GGD-taken en hoe zij hierop kunnen sturen. GGD NOG onderscheidt daarom zijn taken volgens het ABCD-model:

A. wettelijke GGD-taken

Taken van gemeenten die zij wettelijk verplicht laten uitvoeren door de GGD.

B. wettelijke gemeentelijke taken

Taken die de gemeenten op basis van een wet moeten uitvoeren en die de GGD in hun opdracht kan uitvoeren. Daarbij is er een onderscheid in:

- *B1-taken*: taken die vastliggen in de gemeenschappelijke regeling (zoals de Jeugdgezondheidszorg), en
- *B2-taken*: taken die de GGD uitvoert op basis van subsidiëring en/of een dienstverleningsovereenkomst (bijvoorbeeld activiteiten voor maatschappelijke zorg, toezicht Wmo of lijkschouw).

C. autonome gemeentelijke taken

Zelfstandige taken van gemeenten die de GGD kan uitvoeren in hun opdracht.

D. externe taken

Taken die de GGD uitvoert in opdracht van derden, zoals rijksoverheid, politie en burgers, in aansluiting op de kerntaken van de GGD.

In de programma's onderscheiden wij steeds deze vier soorten taken. Meer informatie hierover en de mate van (beleids)invloed van gemeenten op de dienstverlening vindt u in onderstaand schema.

5.3. Beleidsmatige ontwikkelingen

In de Uitgangspuntennota 2025, die wij op 30 november 2023 naar de raden zonden, staan de voor 2025 meest relevante inhoudelijke ontwikkelingen genoemd. Voor een uitgebreidere beschrijving van deze ontwikkelingen verwijzen wij naar de Uitgangspuntennota 2025.
De financiële ontwikkelingen staan in hoofdstuk 13.

Gezamenlijke opgaven gemeenten en GGD
De GGD voert als dienst van de gemeenten met name taken uit op het terrein van de publieke gezondheidszorg. Voor een goede uitvoering van die taken is samenwerking noodzakelijk. De gezamenlijke opgaven zijn beschreven in de nieuwe Bestuursagenda 2023-2027. Belangrijke uitdagingen liggen in de samenwerking rondom de gezondheidsakkoorden IZA en GALA.

Bestuursagenda
De koers van gemeenten en GGD en gemeenten in deze bestuursperiode ligt vast in de Bestuursagenda 2023-2027. De inhoudelijke speerpunten in deze bestuursagenda zijn:
- Vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen;
- Mentale gezondheid;
- Gezonde leefstijl;
- Gezonde fysieke en sociale leefomgeving.

In 2025 evalueert het algemeen bestuur tussentijds de bestuursagenda. Bezien wordt of deze thema's nog steeds relevant zijn of dat nieuwe inzichten en gebeurtenissen tot andere inhoudelijke speerpunten leiden binnen de publieke gezondheid.

IZA/GALA
Voortvloeiend uit de thema's in deze Bestuursagenda en met het oog op het IZA (Integraal Zorgakkoord) en GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) bespreken gemeenten en GGD de inzet van de GGD hierop. De GGD ondersteunt gemeenten en kan diverse rollen op zich nemen, afhankelijk van de vraag van de gemeenten, zoals de levering en duiding van data, advisering rondom

gezondheidsvraagstukken, projectleiderschap op subregionale gezondheidsthema's of de uitvoering van collectieve en selectieve interventies.

Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid
Eén van de lessen uit de coronapandemie is het belang van versterking van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid (VIP). Het doel is een slagvaardig, wendbaar en opschaalbaar stelsel van infectieziektebestrijding dat is toegerust op een grootschalige uitbraak van een infectieziekte met landelijke impact. Deze versterking kent verschillende aspecten, waaronder:

- Versterken van de infectieziektebestrijding door GGD'en;
- Oprichting van een Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (LFI);
- Versterking van de informatievoorziening en ICT infectieziektebestrijding.

Een specifiek onderdeel van het VIP-programma is dat de GGD voorbereid blijft op eventuele nieuwe uitbraken van COVID-19 en op het periodiek vaccineren van grote groepen inwoners hiertegen.

De rijksoverheid investeert vanaf 2025 structureel in de versterking van de infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid bij GGD'en. Dit betreft een aanvullende financiering via een specifieke uitkering aan GGD'en naast de financiering van de algemene infectieziektebestrijding via het gemeentefonds.
In dit kader is ook een onderzoek van Berenschot relevant. Dit onderzoek leidt tot een kwantitatieve norm van het benodigde aantal professionals voor de uitvoering van de reguliere infectieziektebestrijding bij GGD'en.

Voor de GGD zijn vorenstaande ontwikkelingen ook in 2025 van groot belang.

In de Uitgangspuntennota 2025 beschrijven wij ook het voornemen van het ministerie om te komen tot een vaccinatievoorziening voor volwassenen. Inmiddels is duidelijk dat dit niet vóór 2026 gerealiseerd zal worden en in 2025 minder inzet van de GGD zal vragen dan aanvankelijk verwacht.

Wijzigingen Rijksvaccinatieprogramma
De rijksoverheid past met ingang van 2025 het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) aan. De GGD moet de werkwijze aan dit nieuwe schema aanpassen. Dit brengt hogere kosten met zich mee, waarvoor wij vanuit het rijk een compensatie richting gemeentefonds verwachten. Zodra hier meer duidelijkheid over is, doen wij een voorstel om dit op te nemen in de inwonerbijdrage.

Het ministerie vindt daarnaast grootschalige groepsvaccinaties niet geschikt voor kinderen van 5 jaar. Daarom gaat de voorkeur uit naar individuele momenten van contact (ook om een gesprek met ouders te kunnen voeren) of naar zo kleinschalig mogelijk ingerichte groepsvaccinaties.
Voor GGD NOG is dit een grotere uitdaging dan voor de gemiddelde GGD, aangezien GGD NOG geen Jeugdgezondheidszorg voor 0 – 4-jarigen uitvoert en daarmee niet beschikt over een groot aantal kleinschalige, decentrale uitvoeringslocaties.
De GGD gaat met gemeenten het gesprek aan over de wensen en mogelijkheden voor het realiseren van meer kleinschalige vaccinatielocaties en de gevolgen hiervan.

Nieuwkomers
Onder het begrip 'nieuwkomers' vallen vluchtelingen, asielzoekers, statushouders, kennismigranten, Oekraïners en hun kinderen. De verwachting is dat de instroom van deze groepen de komende jaren onverminderd hoog blijft. De GGD geeft voorlichting aan deze nieuwkomers en aan de professionals

die met hen werken. De kinderen uit deze doelgroepen ontvangen jeugdgezondheidszorg van de GGD.
Bij de uitvoering van deze taken heeft de GGD te maken met verschillende opdrachtgevers en financieringsstromen. Ook is de problematiek bij nieuwkomers over het algemeen intensiever dan bij mensen die al langer in Nederland wonen.
De GGD werkt eraan om het geheel rondom de zorg voor nieuwkomers inzichtelijk te maken en te zorgen voor een adequate inrichting en invulling van de zorg voor deze groepen.

5.4. De organisatie van de GGD

De afgelopen jaren hebben gemeenten geïnvesteerd in versterking van de GGD. Dit staat bekend onder de naam GGD NOG Robuust.
Een van de doelen hiervan is om beter in te spelen op de vraag van gemeenten. Hiertoe is een impuls gegeven aan relatiemanagement en projectmanagement binnen de GGD. De contacten met gemeenten zijn mede hierdoor verder aangehaald. Vanuit partnerschap zijn afspraken tussen gemeenten en GGD gemaakt. Ook dit was een van de pijlers van GGD NOG Robuust.
Daarnaast is het informatiebeveiligingsbeleid van de GGD verstevigd. De komende jaren blijft dit echter nadrukkelijk aandacht vragen.

De GGD participeert vanaf 1 januari 2024 volledig in Hét Service Centrum. Dit is een samenwerkingsverband op het terrein van de bedrijfsvoering van GGD Hart voor Brabant, GGD West Brabant en de Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord. Hiermee wordt de GGD minder kwetsbaar en kan hogere kwaliteit geleverd worden.

Arbeidsmarkt
De krapte op de arbeidsmarkt, in het bijzonder voor medische functies, baart de GGD zorgen. Op verschillende manieren, onder meer door samenwerking met andere GGD'en, probeert de GGD hiervoor een oplossing te vinden. De GGD wil een aantrekkelijke werkgever zijn. Mede hierom wordt functiewaarderingssystematiek HR21 geïmplementeerd.

Nieuwe uitdagingen
In het kader van GGD NOG Robuust zijn stappen gezet om te komen tot de benodigde versteviging van de organisatie. Tegelijkertijd zien we uitdagingen op ons afkomen die maken dat een verdere ontwikkeling van de organisatie nodig is.
De omgeving verandert; er wordt van de GGD gevraagd om mee te ontwikkelen, te innoveren en te ondersteunen. Zie ook de beleidsmatige ontwikkelingen, zoals eerder in dit hoofdstuk beschreven. Deze ontwikkelingen gaan veel vragen van de GGD. De organisatie moet voor wat betreft formatie, deskundigheid, inrichting en aansturing toegerust zijn op deze nieuwe uitdagingen. Dit is onderdeel van het organisatieontwikkelingstraject dat in aanvulling op GGD NOG Robuust gaande is binnen de GGD.

6. Begrotingsaanpassingen 2025

6.1. Beleidsindicatoren

Een aantal raden heeft in hun zienswijze op de Bestuursagenda gevraagd om concrete doelstellingen en indicatoren rondom de thema's die in de Bestuursagenda staan. Hier willen wij in de loop van 2024 nader invulling aan geven, in overleg met de gemeenten, want ook wij hechten aan het opnemen van indicatoren in de Programmabegroting.

Een van de opties is om dit te koppelen aan de nieuwe Producten- en Dienstencatalogus die de GGD in januari 2024 online heeft gepubliceerd. Deze catalogus wordt doorontwikkeld; daarbij wordt bezien of prestatie-indicatoren hieraan toegevoegd kunnen worden.
In de programmabegroting, het jaarverslag en de bestuursrapportages kan dan een selectie van die indicatoren meegegeven worden, bijvoorbeeld om de inzet van de GGD rond IZA/GALA en de Bestuursagenda weer te geven. Wanneer de werkagenda's in het kader van IZA klaar zijn, inventariseren wij welke thema's uit de Bestuursagenda zijn blijven liggen. In de herfst van 2024 ronden wij dit af. Wij betrekken graag de gemeenten bij het ontwikkelen van indicatoren.

De afgelopen jaren kende de Programmabegroting een hoofdstuk met beleidsindicatoren. Deze indicatoren waren gekoppeld aan de Bestuursagenda 2019-2023. In de Programmabegroting 2025 zijn deze beleidsindicatoren niet opgenomen.

De reden hiervoor is onder meer dat er een nieuwe Bestuursagenda voor de periode 2023-2027 is vastgesteld. Daarnaast is de ervaring dat de tot nu toe gehanteerde indicatoren niet geschikt zijn om te sturen op de hoofdlijnen van het GGD-beleid. Ten slotte komt nieuwe informatie over de betreffende beleidsindicatoren te weinig frequent beschikbaar (veelal maar een keer per vier jaar via de monitors) en zegt feitelijk ook weinig over de prestaties van de GGD.

In deze programmabegroting staan wel de verplichte beleidsindicatoren voor het taakveld 'Bestuur en ondersteuning' uit de Regeling beleidsindicatoren gemeenten. Voor de overige taakvelden van deze regeling heeft de GGD geen gegevens beschikbaar. Deze beleidsindicatoren staan in hoofdstuk 4 van deze Programmabegroting.

6.2. Invoering functiewaarderingssysteem HR21

Zoals in de Uitgangspuntennota 2025 is vermeld, implementeert de GGD functiewaarderingssysteem HR 21. De GGD heeft in vergelijking met andere GGD'en een achterstand op het terrein van de waardering van functies. Mede met het oog op de krapte op de arbeidsmarkt wil de GGD een aantrekkelijke werkgever zijn en blijven. De actualisering van het functiewaarderingssysteem draagt hieraan bij.
Eerder al is de functie van verpleegkundige geherwaardeerd en hoger ingeschaald. Hiervoor zijn in de vorige begroting incidenteel middelen beschikbaar gesteld.

Aan de herwaardering van functies zijn kosten verbonden. De structurele meerkosten voor de verpleegkundigen bedragen in 2025 € 43.635. Voor de overige functies bedragen de kosten voor 2025 in totaal € 192.342. Dit leidt tot een verhoging van de inwonerbijdrage.
De verhoging van de kosten voor functies die niet uit de inwonerbijdrage worden betaald, komen

niet ten laste van de inwonerbijdrage. Deze worden gedekt uit een verhoging van de voor de betreffende (plus)taken geldende tarieven.

In de Uitgangspuntennota 2025 maakten wij, om geen onnodige verhoging van de inwonerbijdrage te vragen, een behoudende inschatting van € 40.000 van de meerkosten voor de overige functies. In maart 2024 is de concept-indeling van HR21 bekend geworden. Met deze informatie is een berekening gemaakt voor de kosten van de herwaardering van de functies.

De totale meerkosten van de implementatie van HR21 bedragen € 373.000. Dit blijft ruim binnen de in de Uitgangspuntennota genoemde inschatting van, oplopend naar 2026, € 450.000. Wij gaan ervan uit dat voor 2026 geen aanvullende meerkosten voor HR21 gemaakt worden.

PROGRAMMAPLAN

7. Programma Jeugdgezondheid

7.1. Wat willen we bereiken?

De jeugdgezondheid heeft als collectieve opdracht het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van de jeugd in de gemeenten. Daarnaast monitort de jeugdgezondheid kinderen op individueel niveau. Hierdoor is het mogelijk om kinderen in een kwetsbare situatie te signaleren en samen met de jeugdige/de ouders af te stemmen welke vervolgstappen gezet worden. Daarbij werkt de GGD samen met (lokale) netwerken.
De jeugdgezondheid gaat uit van de eigen kracht van gezinnen (ouders en kinderen) en hun omgeving op basis van het concept van positieve gezondheid.

7.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- Gemeenten laten de beleidsadvisering vanuit de jeugdgezondheidszorg uitvoeren door de GGD, in samenhang met de algemene taken van de GGD bij monitoring, signalering en advisering (Wet publieke gezondheid).

B. Wettelijke gemeentelijke taken die de GGD uitvoert

- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het actief aanbieden van jeugdgezondheidszorg aan alle kinderen en jongeren tot 18 jaar (Wet publieke gezondheid - Wpg).
  Het Basispakket Jeugdgezondheidzorg geeft aan welke activiteiten beschikbaar moeten zijn (zie het Besluit publieke gezondheid). Dit is uitgewerkt in het landelijk professioneel kader JGZ en landelijke professionele richtlijnen. De uitvoering van de jeugdgezondheidszorg sluit aan op de ontwikkelingen in het sociaal domein. In de regio NOG hebben 21 gemeenten de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg voor 4-18-jarigen opgedragen aan de GGD.
- Voor de kinderen binnen de doelgroep nieuwkomers is bij de uitvoering van de reguliere jeugdgezondheidszorg een extra inspanning van de GGD nodig.
- De jeugdgezondheidszorg draagt bij aan preventie en jeugdhulp op grond van de Jeugdwet. Op verzoek van gemeenten voert de GGD deze preventieve activiteiten uit.
- De GGD voert het rijksvaccinatieprogramma (RVP) uit voor de 4-18-jarigen. De uitvoering van het RVP is gekoppeld aan de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg.

D. Taken die de GGD in opdracht van derden uitvoert

- De GGD voert de jeugdgezondheidszorg voor asielzoekers uit op basis van een landelijke overeenkomst met het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA).

Speerpunten 2025

- Wij gaan graag met gemeenten in gesprek over de uitvoering van ons pakket Jeugdgezondheid en nemen daarin de landelijke ontwikkelingen, inclusief het Landelijk professioneel kader, mee.

- Wij stemmen de werkwijze en organisatie rondom het Rijksvaccinatieprogramma af op de wijzigingen in het RVP en de nieuwe richtlijnen.

- Wij zorgen voor een duidelijke invulling en inrichting van de zorg voor 'nieuwkomers' . Dit betreft de inhoud van de zorg, maar ook de financiering, organisatie en de afstemming met ketenpartners.

7.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Jeugdgezondheid						
Baten	2.126	848	911	911	911	911
Lasten	6.751	6.212	6.741	6.741	6.741	6.741
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-4.625**	**-5.364**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**
Dotatie reserve	21	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.646**	**-5.364**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**

8. Programma Algemene gezondheidszorg

8.1. Wat willen we bereiken?

Het programma Algemene gezondheidszorg bestaat uit een groot aantal verschillende producten. Gemeenschappelijk doel is het bevorderen, bewaken en beschermen van de gezondheid van de bevolking in de regio, met speciale aandacht voor risicogroepen.

8.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De wettelijke taken in dit programma betreffen de infectieziektebestrijding (waaronder de coronabestrijding), medisch milieukundige zorg, algemene technische hygiënezorg en psychosociale hulp bij rampen (Wet publieke gezondheid).
- De GGD draagt bij aan de geneeskundige hulpverlening in de regio (GHOR, Wet veiligheidsregio's).
- De gemeenten zien toe op de naleving van de kwaliteitseisen voor kinderopvang. Zij wijzen de GGD aan als toezichthouder (Wet Kinderopvang).
- Voor de doelgroep statushouders (vluchtelingen die in de gemeenten zijn gehuisvest) is bij de uitvoering van reguliere taken een extra inspanning van de GGD nodig. Daarbij gaat het vooral om infectieziektebestrijding, seksuele gezondheid en gezondheidsbevordering (Wet publieke gezondheid).

B. Wettelijke gemeentelijke taken die de GGD uitvoert

- De GGD voert de lijkschouw uit voor de gemeenten, als onderdeel van de forensische geneeskunde (Wet op de lijkbezorging).
- De GGD is belast met het kwaliteitstoezicht op de uitvoering van de maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), op basis van een overeenkomst.
- In opdracht van een aantal gemeenten voert de GGD taken uit voor bemoeizorg, toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg (Wet maatschappelijke ondersteuning 2015).

D. Taken die de GGD in opdracht van derden uitvoert

- De GGD verzorgt reizigersadvisering en -vaccinaties voor burgers.
- Het ministerie van VWS heeft de GGD belast met de inspectie en vergunningverlening voor het aanbrengen van tatoeages en piercings (op basis van de Warenwet).
- De GGD ontvangt van VWS een subsidie voor de uitvoering van aanvullende seksuele gezondheidszorg.
- De GGD ontvangt via de subsidieregeling PrEP een subsidie voor de medische begeleiding bij het gebruik van PrEP door een specifieke doelgroep met een verhoogd risico op hiv.
- De GGD voert de arrestantenzorg en forensisch medisch onderzoek uit voor politie en justitie, als onderdeel van de forensische geneeskunde.
- In opdracht van het RIVM voert GGD NOG de Doetinchemstudie uit, een langlopende cohortstudie (bevolkingsonderzoek).
- De GGD voert de publieke gezondheidszorg asielzoekers uit op basis van een landelijke overeenkomst met het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA).

EEN GEZOND HOUVAST

Speerpunten 2025

- Wij versterken in 2025 de infectieziektebestrijding in het kader van het landelijke programma gericht op versterking van de infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid.

- Voor de uitvoering van de forensische geneeskunde is samenwerking met andere GGD'en vereist voor de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening. GGD NOG is bereid hierin een voortrekkersrol te vervullen. In 2024 worden hier nadere afspraken over gemaakt. In 2025 vindt verdere uitwerking van die samenwerking plaats.

8.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Algemene Gezondheid						
Baten	25.122	9.223	9.962	9.962	9.962	9.962
Lasten	21.227	9.928	10.777	10.777	10.777	10.777
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**3.895**	**-705**	**-815**	**-815**	**-815**	**-815**
Dotatie reserve	9	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**3.886**	**-705**	**-815**	**-815**	**-815**	**-815**

9. Programma Kennis- en Expertise

9.1. Wat willen we bereiken?

De GGD biedt gemeenten inzicht in de gezondheidssituatie van de inwoners van de gemeenten, geeft integraal beleidsadvies en advies over gebruik van effectief gebleken interventies die leiden tot verbetering van leefstijl en gezonder gedrag van de bevolking.

9.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De gemeenten laten een aantal taken voor de publieke gezondheid (het onderzoek van de gezondheidssituatie van de bevolking, beleidsadvisering, bijdragen aan preventieprogramma's en gezondheidsbevordering en preventieve ouderengezondheidszorg) uitvoeren door de GGD (Wet publieke gezondheid).

C. Autonome gemeentelijke taken die de GGD in opdracht van de gemeenten uitvoert

- Academische werkplaats AGORA, een samenwerkingsverband met Wageningen University & Research, voert onderzoeken uit voor gemeenten, die deels boven de afgesproken basistaken uitgaan en afzonderlijk worden bekostigd. Dit geldt ook voor het Evaluatiebureau publieke gezondheid, dat voortkomt uit AGORA.

Speerpunt 2025

- De GGD ondersteunt gemeenten bij de uitvoering van IZA en GALA. Gemeenten en GGD bespreken de inzet van de GGD. Inzet van de GGD is mogelijk op het gebied van onderzoek, advisering, projectleiding en/of uitvoering van preventieactiviteiten.

9.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Kennis & Expertise						
Baten	1.383	1.038	1.115	1.115	1.115	1.115
Lasten	2.371	2.178	2.302	2.302	2.302	2.414
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-988**	**-1.140**	**-1.187**	**-1.187**	**-1.187**	**-1.299**
Dotatie reserve	34	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	112	0	0	0	112
Gerealiseerd resultaat	**-1.022**	**-1.056**	**-1.215**	**-1.215**	**-1.215**	**-1.215**

10. Inwonerbijdrage en organisatieprojecten

10.1. Wat willen we bereiken?

In dit programma staan de kosten en opbrengsten van:

- organisatie-ontwikkelingstrajecten binnen de GGD
- nog te realiseren, niet gespecificeerde omzet van plusopdrachten
- de inwonerbijdrage van gemeenten voor de uitvoering van de basistaken van de GGD.

10.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten in een veiligheidsregio, treffen een gemeenschappelijke regeling voor de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst in die regio (Wet publieke gezondheid). De wet schrijft voor dat de gemeenten een aantal taken voor de publieke gezondheid laten uitvoeren door de GGD.

Speerpunt 2025

- ➢ De GGD faciliteert gemeenten via het programma informatiegestuurd werken met data over de resultaten van de GGD. Deze data worden beschikbaar gesteld via afzonderlijke rapportages en de Producten- en Dienstencatalogus.

10.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Inwonerbijdrage en projecten						
Baten	14.814	17.224	17.587	17.345	17.345	17.345
Lasten	6	1.504	698	698	698	698
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**14.808**	**15.720**	**16.889**	**16.647**	**16.647**	**16.647**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	657	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**15.465**	**15.720**	**16.889**	**16.647**	**16.647**	**16.647**

11. Overhead

11.1. Wat willen we bereiken?

Een onderdeel van het programma Overhead is bestuursondersteuning. Het doel van de bestuursondersteuning is om het GGD-bestuur en de gemeenten in positie te brengen voor het besturen van de GGD. Dit betreft:

1. advisering en ondersteuning voor de bestuurlijke besluitvorming, en
2. het agenderen en oppakken van maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken op het gebied van de publieke gezondheid.

11.2. Wat gaan we ervoor doen?

Speerpunten 2025

- De GGD voert in 2025 samen met gemeenten een tussentijdse evaluatie uit van de Bestuursagenda 2023-2027.

- Wij geven invulling aan de actieve informatieplicht naar aanleiding van de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling, waaronder de publicatie van de besluitenlijsten van het dagelijks bestuur.

11.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Overhead						
Baten	831	187	151	151	56	56
Lasten	13.396	8.782	9.180	8.938	8.843	8.843
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-12.565**	**-8.595**	**-9.029**	**-8.787**	**-8.787**	**-8.787**
Dotatie reserve	208	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-12.773**	**-8.595**	**-9.029**	**-8.787**	**-8.787**	**-8.787**

PARAGRAFEN

12. Paragrafen

Op basis van artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat deze begroting drie paragrafen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten:

- weerstandsvermogen en risicobeheersing (inventarisatie weerstandcapaciteit, inventarisatie risico's en beleid);
- financiering (treasurybeleid);
- bedrijfsvoering (bedrijfsprocessen om de beleidsdoelstellingen te realiseren en de sturing en beheersing daarvan).

De andere paragrafen uit artikel 9 zijn niet van toepassing voor GGD Noord- en Oost-Gelderland. Dit geldt ook voor de paragraaf verbonden partijen. De GGD kent ook geen verbonden partijen in de zin van de wet, d.w.z. waar de GGD bestuurlijke invloed en financieel belang heeft.

12.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf geven wij weer hoe robuust de financiële positie is. Het weerstandsvermogen is het vermogen van GGD NOG om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat de continuïteit van de GGD in gevaar komt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald op basis van de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, d.w.z. de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten te dekken, en
- alle risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

In het kader van de vernieuwing van de BBV is een uniforme basisset financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voorgeschreven. Voor GGD NOG zijn de onderstaande kengetallen van toepassing:

- Netto Schuldquote: de netto schuld gedeeld door de totale inkomsten;
- Solvabiliteit: eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen;
- Structurele exploitatieruimte: het structurele exploitatiesaldo in percentage van de totale baten.

Kengetal	realisatie 2023	begroot 2024	begroot 2025
Netto schuld quote	-4,2%	-3,3%	-2,9%
Solvabiliteit	19,3%	41,1%	42,0%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%

Weerstandscapaciteit en risico's
Het algemeen bestuur heeft op 22 november 2018 de onderstaande risico's als belangrijkste risico's voor de GGD in het kader van het risicomanagement vastgesteld.

1. inhoudelijke risico's en risico's met betrekking tot opbrengsten:
   a. wijziging wetgeving
   b. uitbraak infectieziekte/tbc
   c. gemeenten laten taken niet door de GGD uitvoeren
   d. omzetdaling/minder opdrachten
   e. morele verplichting voor uitvoering van taken die niet kostendekkend zijn
2. risico's vanwege personele omstandigheden:
   a. ziekteverzuim boven 4%
   b. WW-verplichting
   c. arbeidsmarktkrapte/leeftijdsopbouw
3. risico's vanuit de bedrijfsvoering:
   a. begrotingsoverschrijding
   b. technologische ontwikkeling

Deze risico's zijn gekwantificeerd voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Voor de inwonerbijdrage Jeugdgezondheid worden de gemeenten geacht zelf een reserve aan te houden. Bij eventueel uittreden komt er een frictiebijdrage die de kosten voor de andere gemeenten dekt.

Risico's
Om het benodigde weerstandsvermogen te bepalen hanteren wij als definitie van een risico: een gebeurtenis of omstandigheid met mogelijk nadelige financiële gevolgen voor de organisatie.

Beleid weerstandscapaciteit en de risico's

Percentage weerstandscapaciteit

Berekening percentage weerstandscapaciteit	**31-12-2023**
Weerstandscapaciteit (materieel gezien)	1.131.000
Voorstel tot storting bij jaarrekening 2023	19.000
Stand weerstandsvermogen bij GGD na stortingsvoorstel	1.150.000
Weerstandsvermogen aan te houden bij de GGD per 31-12-2023	1.150.000
Percentage weerstandscapaciteit	**98%**

Benodigd weerstandsvermogen structurele exploitatierisico's

Omschrijving risico	**in €**
1 Inhoudelijke risico's en risico's met betrekking tot opbrengsten	1.995.000
2 Risico's vanwege personele omstandigheden	1.938.000
3 Risico's uit bedrijfsvoering	967.000
Totaal risico	4.900.000
kans dat risico's zich gelijk voordoen	50%
Totaal risico GGD NOG	2.450.000
af post onvoorzien in exploitatie	1.300.000
aan te houden weerstandsvermogen	**1.150.000**

Bij de opstelling van de jaarstukken 2023 is het weerstandsvermogen geactualiseerd. De berekening is gemaakt op basis van de begroting voor het jaar 2024. Doordat het bedrag onvoorzien in de begroting 2024 is verhoogd, is het benodigde weerstandsvermogen lager geworden. Het percentage weerstandscapaciteit is 98%. In euro's is het weerstandsvermogen € 19.000 te laag. Bij de jaarrekening 2023 is een voorstel gedaan om € 19.000 te doteren aan de algemene reserve zodat de weerstandscapaciteit 100% wordt.

12.2. Financiering

Inleiding
Deze paragraaf omvat de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

De financieringsparagraaf geeft kaders voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. Het algemeen bestuur van de GGD heeft een Treasurystatuut vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten zijn vastgelegd.

- zoveel mogelijke interne financiering;
- een risicomijdende gedragslijn;
- rekening houdend met deze randvoorwaarden, het optimaliseren van de renteresultaten.

Schatkistbankieren en financiering
De Wet schatkistbankieren schrijft voor dat de decentrale overheden, waaronder de GGD, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Daarmee zijn de mogelijkheden om de renteresultaten te optimaliseren uitgeput.
Wij verwachten dat het ook in 2024 niet nodig is externe financieringsmiddelen aan te trekken. De GGD kan volledig gebruik maken van interne financiering.

Kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen van de GGD betreffen medische apparatuur, kantoorinventaris, ICT- en telefoniemiddelen.
De rekening 2023 heeft per 31-12-2023 een boekwaarde van kapitaalgoederen van afgerond € 1,2 miljoen. Op 20 november 2024 bieden wij bij een wijziging op de Programmabegroting 2025 het algemeen bestuur een geactualiseerde Staat van activa aan.

12.3. Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo), die op 1 mei 2023 gedeeltelijk in werking is getreden, heeft tot doel een transparante overheid te bevorderen en de informatiehuishouding op orde te brengen.
De Woo geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen zoals GGD NOG. Het is verplicht om in de begrotingsstukken in een openbaarheidsparagraaf aan te geven hoe het staat met de uitvoering van de Woo. Dit biedt een basis voor het algemeen bestuur om de uitvoering van de Woo te controleren.

Programma 'Informatiehuishouding in control'
GGD NOG heeft de eerste (verplichte) stappen voor de invoering van de Woo gezet. Samen met Hét Servicecentrum (HSC, de samenwerking voor bedrijfsvoering) heeft de GGD het programma 'Informatiehuishouding in control' uitgevoerd. Onderdeel hiervan is inrichting van een archiveringsoplossing die een veilig en goed georganiseerd archief tot doel heeft. De gekozen oplossing sluit aan bij de M365-applicaties die GGD NOG in gebruik heeft.

Woo-contactpersoon
GGD NOG heeft team Communicatie aangewezen als Woo-contactpersoon. Ook is informatie ingevoerd voor de Woo-index, een soort verwijsindex die in de plaats is gekomen van het oorspronkelijk beoogde publicatiesysteem van het rijk (PLOOI). Dit moet nog worden uitgewerkt.

Plan van aanpak verdere invoering Woo
Voor de verdere invoering van de Woo is een plan van aanpak opgesteld. Dit betreft ook de actieve openbaarmaking van de bestuursinformatie (de wettelijke verplichting hiertoe wordt gefaseerd ingevoerd) en het stroomlijnen van de afhandeling van Woo-verzoeken.

12.4. Bedrijfsvoering

In de Uitgangspuntenbrief 2025 en elders in deze programmabegroting zijn onderwerpen aan bod gekomen die relevant zijn voor de Bedrijfsvoering in 2025.

Speerpunten 2025

- Blijvende inzet is nodig om de organisatie ook op het terrein van de bedrijfsvoering toegerust te houden op de vele uitdagingen die op de GGD afkomen (zoals versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid, IZA/GALA en informatieveiligheid).

- De GGD neemt maatregelen om een aantrekkelijke werkgever te zijn om medewerkers aan te trekken en te binden en het ziekteverzuim te beperken.

- De Wet open overheid (Woo) regelt de actieve en passieve openbaarmaking van overheidsinformatie. De GGD voldoet aan de Woo een heeft een proces ingericht om dit efficiënt te realiseren.

FINANCIËLE BEGROTING

13. Financiële uitgangspunten

13.1. Uitgangspuntennota 2025

In november 2023 hebben wij een brief met de uitgangspunten voor de begroting 2025 toegezonden aan de raden van de gemeenten.

13.2. Indexering

Methodiek
Ons uitgangspunt bij indexeren is dat de index in relatie staat tot de werkelijke ontwikkeling van de kosten. Dat houdt in dat wij de kosten voor het komende jaar begroten mét indexering.
Het algemeen bestuur heeft in zijn vergadering van 21 november 2019 de aangepaste indexeringssytematiek vastgesteld. Deze systematiek gaat uit van:

- het basisjaar is het jaar van de begroting minus twee jaar;
- de indexcijfers uit de CPB kortetermijnraming van december;
- de verdeling van de kosten in 70% loonkosten (loonvoet sector overheid) en 30% materiële kosten (prijs overheidsconsumptie, netto materieel).

Als de vergelijking met de ontwikkeling van de inkomsten uit het Gemeentefonds daartoe naar oordeel van het algemeen bestuur aanleiding geeft, dan kan het AB besluiten een bezuinigingsopdracht te geven. Het uitgangspunt is dat een eventuele bezuinigingsopdracht gebaseerd is op een discussie over de inhoud en omvang van het takenpakket van de GGD. Wij handhaven de inspanningsverplichting van de afgelopen jaren tot het “inverdienen” van de indexering.

Index 2025
In de Uitgangspuntennota 2025 zijn wij uitgegaan van een gewogen index van 7,25%. We maken gebruik van de indexcijfers van de septembercirculaire 2023. We zijn in de Uitgangspuntennota echter van de verkeerde tabel in de septembercirculaire uitgegaan. We rekenen in de programmabegroting met de juiste tabel. De gewogen index is 7,48%. Dat is 0,23% hoger dan in de Uitgangspuntennota stond.

De gebruikte indexcijfers voor 2025 zijn:

Loonkosten:	5,8%	(loonvoet sector overheid CPB 2023 en septembercirculaire 2023)
Materiële kosten:	1,6%	(prijs overheid consumptie netto materiaal CPB 2023 en septembercirculaire 2023)

Indexcijfers 2025 (gebaseerd op septembercirculaire 2022)

Omschrijving	Ontwik-kelingen 2024	Indexcijfer 2025	Indexering begroting 2025
Loonkostenindex	4,20%	5,80%	10,00%
Materiële kostenindex	0,00%	1,60%	1,60%
Gewogen Index	2,94%	4,54%	7,48%

De kosten van de GGD bestaan voor 70% uit loonkosten en 30% uit materiële kosten. De bovenstaande berekening leidt tot het volgende indexeringsvoorstel voor inwonerbijdrage deelnemende gemeenten:

Gewogen index
loonkosten 0,7 * 10,00% + materiële kosten 0,3 * 1,60% = 7,48%.

Inwonerbijdrage

Als gevolg van de geactualiseerde indexcijfers wijzigt de inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten. Wij gaan in deze programmabegroting 2025 uit van de inwonertallen per 31 december 2023. Bij de inwonerbijdrage maken wij onderscheid tussen:

- de bijdrage voor de A-taken voor publieke gezondheidszorg die worden bekostigd uit de inwonerbijdrage van alle gemeenten, en
- de B-taak Jeugdgezondheidszorg 4 - 18-jarigen die wordt bekostigd uit een inwonerbijdrage van 21 gemeenten (Apeldoorn laat vanaf 2017 de jeugdgezondheidszorg uitvoeren door het Centrum voor Jeugd en Gezin Apeldoorn).

Voor 2025 leidt dit tot de volgende inwonerbijdragen voor de gemeenten:

Omschrijving	Aantal inwoners	Totaal inwoner bijdrage in €	Per Inwoner in €	Aantal inwoners	Totaal inwoner bijdrage in €	Per Inwoner in €
Inwoneraantal 31-12-2022	842.134			674.909		
Toename inwoners	2.715			1.728		
Inwoneraantal 31-12-2023	844.849			676.637		
Programma begroting 2024	842.134	8.156.559	9,686	674.909	7.316.251	10,840
Toename inwoners	2.715	26.296		1.728	18.732	
HR21		161.953			30.389	
HR 21 verpleegkundige		13.486			30.149	
Actualisering prijspeil 2024 2,94%		245.734			217.428	
CPB Index 2025 4,54%		390.623			345.628	
Inwonerbijdrage deelnemende gemeente 2025	844.849	8.994.651	10,646	676.637	7.958.577	11,762
Korting logopedie Voorst		0			8.059	
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten 2025 na correctie korting logopedie		8.994.651			7.950.518	

De totale inwonerbijdrage van een deelnemende gemeente is het bedrag per inwoner vermenigvuldigd met het aantal inwoners van die gemeente (zie 14.1 Bijlage A op pag. 40 voor een overzicht).
De gemeente Voorst maken van oudsher geen gebruik van het onderdeel Spraak- en taalscreening (logopedie) van de jeugdgezondheid. Hiervoor krijgen zij een korting op de inwonerbijdrage.
De totale inwonerbijdrage aan de GGD voor 2025 is begroot op € 16.953.228. Voor de berekening per inwoner is de korting hierbij opgeteld. Dit resulteert in een inwonerbijdrage Publieke Gezondheid van € 10,646 en een inwonerbijdrage Jeugdgezondheid van € 11,762.

Als het aantal inwoners van een gemeente lager wordt, dan neemt de totale inwonerbijdrage van deze gemeente ook relatief af. De definitieve inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten wordt bepaald aan de hand van de werkelijke inwonertallen op 1 januari van het jaar waarop de kosten betrekking hebben (zie Gemeenschappelijke regeling GGD NOG).

13.3. Overzicht baten en lasten 2022-2027 en toelichting

in € 1.000 per programma

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Jeugdgezondheid						
Baten	2.126	848	911	911	911	911
Lasten	6.751	6.212	6.741	6.741	6.741	6.741
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-4.625**	**-5.364**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**
Dotatie reserve	21	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.646**	**-5.364**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**
Algemene Gezondheid						
Baten	25.122	9.223	9.962	9.962	9.962	9.962
Lasten	21.227	9.928	10.777	10.777	10.777	10.777
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**3.895**	**-705**	**-815**	**-815**	**-815**	**-815**
Dotatie reserve	9	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**3.886**	**-705**	**-815**	**-815**	**-815**	**-815**
Kennis & Expertise						
Baten	1.383	1.038	1.115	1.115	1.115	1.115
Lasten	2.371	2.178	2.302	2.302	2.302	2.414
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-988**	**-1.140**	**-1.187**	**-1.187**	**-1.187**	**-1.299**
Dotatie reserve	34	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	112	0	0	0	112
Gerealiseerd resultaat	**-1.022**	**-1.056**	**-1.215**	**-1.215**	**-1.215**	**-1.215**
Overhead						
Baten	831	187	151	151	56	56
Lasten	13.396	8.782	9.180	8.938	8.843	8.843
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-12.565**	**-8.595**	**-9.029**	**-8.787**	**-8.787**	**-8.787**
Dotatie reserve	208	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-12.773**	**-8.595**	**-9.029**	**-8.787**	**-8.787**	**-8.787**
Inwonerbijdrage en projecten						
Baten	14.814	17.224	17.587	17.345	17.345	17.345
Lasten	6	1.504	698	698	698	698
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**14.808**	**15.720**	**16.889**	**16.647**	**16.647**	**16.647**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	657	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**15.465**	**15.720**	**16.889**	**16.647**	**16.647**	**16.647**

in € 1.000 Totaal GGD NOG

Staat van baten en lasten	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma-begroting 2025	Meerjaren-raming 2026	Meerjaren-raming 2027	Meerjaren raming 2028
GGD Noord- en Oost Gelderland						
Baten	44.276	28.520	29.726	29.484	29.389	29.389
Lasten	43.751	28.604	29.698	29.456	29.361	29.473
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**525**	**-84**	**28**	**28**	**28**	**-84**
Dotatie reserve	272	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	657	112	0	0	0	112
Gerealiseerd resultaat	**910**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

In de programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 hebben we geen rekening gehouden met COVID-19 financiering door het ministerie van VWS is. Wanneer hier duidelijkheid van VWS over is komen wij met een begrotingswijzing. Uitgangspunt is dat dit kostendekkend is.
De incidentele baten en lasten opgenomen in de programmabegroting 2025 zijn nul. In de lasten van het programma Overhead is € 390.000 onvoorzien begroot. Dit is 1% van de totale begroting plus een extra bedrag van € 100.000.
De meerjarenraming 2026-2028 wordt opgenomen tegen prijspeil 2024. De hardheid van meerjaren-prijsindexering is beperkt en deze meenemen geeft niet een reëler beeld.

13.4. Uitzetting van de financiële positie en toelichting

Balans 2023- 2025 in € 1.000

ACTIVA	Balans per 31 december		
	2023	2024	2025
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	1.206	1.250	1.300
Financiële vaste activa	34	35	35
Totaal vaste activa	**1.240**	**1.285**	**1.335**
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	50	50	50
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	12.162	3.000	3.000
Liquide middelen	1.048	250	250
Overlopende activa	1.948	600	500
Totaal vlottende activa	**15.208**	**3.900**	**3.800**
TOTAAL GENERAAL	**16.448**	**5.185**	**5.135**

PASSIVA	Balans per 31 december		
	2023	2024	2025
VASTE PASSIVA			
Eigen vermogen	3.182	2.130	2.158
Voorzieningen	373	150	100
Totaal vaste passiva	**3.555**	**2.280**	**2.258**
VLOTTENDE PASSIVA			
Crediteuren	1.697	500	500
Overlopende passiva	11.196	2.405	2.377
Totaal vlottende passiva	**12.893**	**2.905**	**2.877**
TOTAAL GENERAAL	**16.448**	**5.185**	**5.135**

Berekening EMU saldo 2023- 2025 (in € 1.000)

		2023		2024		2025
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	525		-84		28
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	251		325		325
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-233		-200		-100
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans geactiveerd	356		325		325
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen	0		0		0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0		0		0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0		0		0
8	Baten bouwgrondexploitatie:	0		0		0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties	0		0		0
	met derden betreffen					
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0		0		0
11	Verkoop van effecten:					
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee		nee		nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
	Berekend EMU-saldo	**187**		**-284**		**-72**

Het BBV schrijft voor dat GGD NOG een overzicht in de begroting opneemt met een verdeling van de baten, lasten en het saldo per taakveld. De taakvelden zijn door de rijksoverheid gedefinieerd. Onderstaand het overzicht met de verdeling naar taakvelden over begroting 2025.

Taakvelden 2025 (in € 1.000)

Taakveld IV3		Baten	Lasten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning			
0.4	Overhead	9.080	9.180	-100
0.5	Treasury	100	0	100
0.9	Vennootschapsbelasting	0	10	-10
0.10	Mutaties reserves	0	28	-28
0.11	Resultaat van rekening van baten en lasten	0	0	0
1.	Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing/brandweer	151	151	0
7.	Volksgezondheid en Milieu			
7.1	Volksgezondheid	19.752	19.866	-114
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	644	491	152

13.5. Meerjarenraming en toelichting

Geprognosticeerde balans in € 1.000

ACTIVA	Balans per 31 december			
	2025	2026	2027	2028
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa	1.300	1.300	1.300	1.300
Financiële vaste activa	35	35	35	35
Totaal vaste activa	**1.335**	**1.335**	**1.335**	**1.335**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden	50	50	50	50
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.000	3.000	3.000	3.000
Liquide middelen	250	200	200	200
Overlopende activa	500	500	500	500
Totaal vlottende activa	**3.800**	**3.750**	**3.750**	**3.750**
TOTAAL GENERAAL	**5.135**	**5.085**	**5.085**	**5.085**

PASSIVA	Balans per 31 december			
	2025	2026	2027	202
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen	2.158	2.158	2.158	2.158
Voorzieningen	100	100	100	100
Totaal vaste passiva	**2.258**	**2.258**	**2.258**	**2.258**
VLOTTENDE PASSIVA				
Crediteuren	500	500	500	500
Overlopende passiva	2.377	2.327	2.327	2.327
Totaal vlottende passiva	**2.877**	**2.827**	**2.827**	**2.827**
TOTAAL GENERAAL	**5.135**	**5.085**	**5.085**	**5.085**

Geprognosticeerd meerjaren EMU saldo (in € 1.000)

		2025	2026	2027	2028
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	28	28	28	-84
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	325	300	300	300
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-100	0	0	0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans geactiveerd	325	300	300	300
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overige	0	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0	0	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie:	0	0	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties	0	0	0	0
	met derden betreffen				
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0
11	Verkoop van effecten:				
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?				
	Berekend EMU-saldo	**-72**	**28**	**28**	**-84**

Meerjaren kengetallen

Kengetal	begroot 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Netto schuld quote	-3,0%	-3,0%	-3,0%	-3,0%
Solvabiliteit	42,0%	42,4%	42,4%	42,4%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

EEN GEZOND HOUVAST

13.6. Staat van activa

Wij leggen de Staat van activa (voorgenomen investeringen) op 20 november 2024 voor aan het algemeen bestuur in de vorm van een begrotingswijziging. Voor de inwonerbijdrage heeft dit geen gevolgen.

14. BIJLAGEN

14.1. Bijlage A: Inwonerbijdragen 2025 per deelnemende gemeente

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2023 incl Apeldoorn	Aantal inwoners 31-12-2023 excl Apeldoorn	Begroting 2025 Publieke Gezondheid in €	Begroting 2025 Jeugd Gezondheid in €	Begroting 2025 Totaal in €
Aalten	27.308	27.308	290.734	321.196	611.929
Berkelland	43.928	43.928	467.678	516.679	984.357
Bronckhorst	36.118	36.118	384.529	424.818	809.347
Doetinchem	59.613	59.613	634.667	701.166	1.335.833
Montferland	36.879	36.879	392.631	433.769	826.400
Oost Gelre	29.971	29.971	319.085	352.518	671.603
Oude IJsselstreek	39.396	39.396	419.428	463.374	882.802
Winterswijk	29.235	29.235	311.249	343.861	655.110
Regio Achterhoek	**302.448**	**302.448**	**3.220.001**	**3.557.381**	**6.777.382**
Apeldoorn	168.212	0	1.790.862	0	1.790.862
Brummen	21.282	21.282	226.578	250.318	476.896
Epe	33.168	33.168	353.122	390.121	743.243
Hattem	12.623	12.623	134.390	148.471	282.861
Heerde	19.227	19.227	204.699	226.147	430.847
Lochem	34.292	34.292	365.088	403.341	768.430
Voorst	25.383	25.383	270.239	298.554	568.793
Korting Voorst			0	-8.059	-8.059
Zutphen	48.746	48.746	518.972	573.349	1.092.321
Regio Midden IJssel /Oost Veluwe	**362.933**	**194.721**	**3.863.952**	**2.282.242**	**6.146.194**
Elburg	23.906	23.906	254.514	281.181	535.696
Ermelo	27.859	27.859	296.600	327.676	624.276
Harderwijk	49.378	49.378	525.701	580.782	1.106.483
Nunspeet	29.074	29.074	309.535	341.967	651.502
Oldebroek	24.276	24.276	258.453	285.533	543.987
Putten	24.975	24.975	265.895	293.755	559.650
Regio Noord Veluwe	**179.468**	**179.468**	**1.910.699**	**2.110.895**	**4.021.594**
Totaal GGD NOG	**844.849**	**676.637**	**8.994.651**	**7.950.519**	**16.945.170**
Korting Voorst ivm logopedie				8.059	8.059
Totaal inwonerbijdrage			8.994.651	7.958.578	16.953.229
Bijdrage per inwoner			**10,646**	**11,762**	**22,408**
Bijdrage per inwoner Apeldoorn					**10,646**

Inwonerbijdrage 2025 incidenteel en structureel

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2023 incl Apeldoorn	Aantal inwoners 31-12-2023 excl Apeldoorn	Begroting 2025 Totaal in €	Incidentele bijdrage GGD NOG Robuust	Totaal bijdrage 2025
Aalten	27.308	27.308	611.929	8.735	620.664
Berkelland	43.928	43.928	984.357	14.050	998.408
Bronckhorst	36.118	36.118	809.347	11.552	820.900
Doetinchem	59.613	59.613	1.335.833	19.067	1.354.901
Montferland	36.879	36.879	826.400	11.796	838.196
Oost Gelre	29.971	29.971	671.603	9.586	681.189
Oude IJsselstreek	39.396	39.396	882.802	12.601	895.403
Winterswijk	29.235	29.235	655.110	9.351	664.461
Regio Achterhoek	**302.448**	**302.448**	**6.777.382**	**96.739**	**6.874.121**
Apeldoorn	168.212	0	1.790.862	25.576	1.816.438
Brummen	21.282	21.282	476.896	6.807	483.703
Epe	33.168	33.168	743.242	10.609	753.851
Hattem	12.623	12.623	282.861	4.037	286.899
Heerde	19.227	19.227	430.847	6.150	436.996
Lochem	34.292	34.292	768.430	10.968	779.398
Voorst	25.383	25.383	568.793	8.119	576.912
Korting Voorst			-8.059	0	-8.059
Zutphen	48.746	48.746	1.092.321	15.592	1.107.912
Regio Midden IJssel /Oost Veluwe	**362.933**	**194.721**	**6.146.193**	**87.858**	**6.234.051**
Elburg	23.906	23.906	535.696	7.646	543.342
Ermelo	27.859	27.859	624.276	8.911	633.187
Harderwijk	49.378	49.378	1.106.483	15.794	1.122.277
Nunspeet	29.074	29.074	651.502	9.299	660.802
Oldebroek	24.276	24.276	543.987	7.765	551.752
Putten	24.975	24.975	559.650	7.988	567.639
Regio Noord Veluwe	**179.468**	**179.468**	**4.021.594**	**57.403**	**4.078.998**
Totaal GGD NOG	**844.849**	**676.637**	**16.945.170**	**242.000**	**17.187.170**
Korting Voorst ivm logopedie			8.059		8.059
Totaal inwonerbijdrage			16.953.229	242.000	17.195.229
Bijdrage per inwoner			**22,408**	**0,320**	**22,728**
Bijdrage per inwoner Apeldoorn			**10,646**	**0,152**	**10,799**

Inwonerbijdrage 2025-2028 per gemeente

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2023 incl Apeldoorn	Begroting 2025 in €	meerjaren raming 2026 in €	meerjaren raming 2027 in €	meerjaren raming 2028 in €
Aalten	27.308	611.929	635.427	657.159	679.634
Berkelland	43.928	984.357	1.022.156	1.057.114	1.093.267
Bronckhorst	36.118	809.347	840.426	869.169	898.894
Doetinchem	59.613	1.335.833	1.387.129	1.434.569	1.483.631
Montferland	36.879	826.400	858.134	887.482	917.834
Oost Gelre	29.971	671.603	697.392	721.243	745.910
Oude IJsselstreek	39.396	882.802	916.702	948.053	980.476
Winterswijk	29.235	655.110	680.266	703.532	727.592
Regio Achterhoek	**302.448**	**6.777.382**	**7.037.633**	**7.278.320**	**7.527.239**
Apeldoorn	168.212	1.790.862	1.859.631	1.923.231	1.989.005
Brummen	21.282	476.896	495.209	512.145	529.660
Epe	33.168	743.242	771.783	798.178	825.476
Hattem	12.623	282.861	293.723	303.769	314.158
Heerde	19.227	430.847	447.391	462.692	478.516
Lochem	34.292	768.430	797.937	825.227	853.449
Voorst	25.383	568.793	590.635	610.834	631.725
Korting Voorst	0	-8.059	-8.369	-8.655	-8.951
Zutphen	48.746	1.092.321	1.134.266	1.173.058	1.213.176
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**362.933**	**6.146.193**	**6.382.207**	**6.600.478**	**6.826.215**
Elburg	23.906	535.696	556.266	575.291	594.966
Ermelo	27.859	624.276	648.248	670.418	693.347
Harderwijk	49.378	1.106.483	1.148.972	1.188.267	1.228.905
Nunspeet	29.074	651.502	676.520	699.657	723.585
Oldebroek	24.276	543.987	564.876	584.195	604.174
Putten	24.975	559.650	581.141	601.016	621.571
Regio Noord Veluwe	**179.468**	**4.021.594**	**4.176.024**	**4.318.844**	**4.466.548**
Totaal GGD NOG	**844.849**	**16.945.169**	**17.595.864**	**18.197.642**	**18.820.002**

De inwonerbijdragen 2026-2028 zijn berekend met de index uit de septembercirculaire 2023.

Omschrijving	2026	2027	2028
Loonkostenindex	4,80%	4,20%	4,20%
Materiële kostenindex	1,60%	1,60%	1,60%
Gewogen Index	3,84%	3,42%	3,42%

EEN GEZOND HOUVAST

14.2. Bijlage B: Overzicht zienswijzen raden op de Uitgangspuntennota 2025 en reactie dagelijks bestuur GGD

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Aalten	*Raadsbesluit d.d. 27 februari 2024:* De raad van Aalten benadrukt het belang van een stevige vaccinatie-organisatie en van de toegankelijkheid en de laagdrempeligheid van de vaccinatiecentra, in het bijzonder in plattelandsgemeenten zoals Aalten. De inrichting van vaccinatiecentra en gesprekken met ouders over de vaccinatie van hun kinderen maken daar onderdeel vanuit. Een kleinschalige opzet van vaccinatiecentra gecombineerd met passende voorlichtings- en ontmoetingsactiviteiten zijn volgens de raad heel belangrijk. De raad hecht aan een benadering, waarin niet alleen ouders, maar ook andere volwassenen, een uitgebreider gesprek krijgen aangeboden over het belang van vaccinatie voor henzelf. Een fijnmaziger netwerk van vaccinatiecentra en een uitgebreidere voorlichting aan verschillende kwetsbare groepen inwoners vraagt om uitwerking op organisatorisch, personeel en financieel terrein. De raad ontvangt graag een voorstel, waarin verschillende mogelijkheden worden uitgewerkt.	Wij onderschrijven het belang van een goede toegankelijkheid van vaccinatievoorzieningen en ruimte voor goed contact met volwassenen, jongeren en ouders. De werkwijze en organisatie rondom het Rijksvaccinatieprogramma in 2025 stemmen wij zoveel mogelijk daarop af. Overigens is het nu ook al mogelijk om tijdens de individuele onderzoeken door Jeugdgezondheid of via telefonisch contact met een vragen te stellen over vaccinaties. De landelijke ontwikkelingen rondom vaccinatiecentra voor volwassenen lopen wat vertraging op. Realisatie daarvan is niet voorzien vóór 2026. Ook daarvoor gelden dus de principes van goede toegankelijkheid en ruimte voor contact. Voor GGD NOG is het realiseren van kleinschalige vaccinatiecentra overigens een grotere uitdaging dan voor de gemiddelde GGD, aangezien GGD NOG geen Jeugdgezondheidszorg voor 0 – 4-jarigen uitvoert en daarmee niet beschikt over een groot aantal kleinschalige, decentrale uitvoeringslocaties. Wij gaan nadrukkelijk bezien hoe beide ontwikkelingen te combineren zijn en zullen dit doen in samenspraak met de gemeenten.

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Apeldoorn	*Raadsbesluit d.d. 15 februari 2024:* De raad stemt in met met de inhoudelijke en financiële uitgangspunten van de begroting 2025. De GGD wordt verzocht om in de programmabegroting 2025 mee te nemen: • de genoemde gezondheidsdoelen van de Bestuursagenda 2023-2027 (1. Vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen, 2. Mentale gezondheid, 3. Gezonde leefstijl en 4. Gezonde fysieke en sociale leefomgeving), zowel financieel als inhoudelijk; • de besparing op de (meer)kosten, door participatie in Hét Service Centrum. De raad ziet deze besparing graag terug in de meerjarenbegroting en de inwonerbijdrage. Apeldoorn wil ten slotte dat de gelden die het rijk beschikbaar stelt via het gemeentefonds voor wettelijke taken die uitgevoerd worden door de GGD, zoals infectieziektebestrijding, beschikbaar worden gesteld aan GGD NOG.	In januari 2024 is een nieuwe Producten- en dienstencatalogus (PDC) van de GGD online gepubliceerd. Voornemen is om de PDC door te ontwikkelen; daarbij wordt bezien of daar indicatoren aan toegevoegd kunnen worden. In programmabegroting, jaarverslag en bestuursrapportage kan vervolgens een selectie van die indicatoren meegegeven worden, bijvoorbeeld om de GGD-inspanning rond IZA/GALA en de Bestuursagenda weer te geven. Een aanzienlijk deel van de Bestuursagenda krijgt daarnaast vorm via de andere beleidsdomeinen van gemeenten. De GGD denkt graag mee over het ontwikkelen van gezamenlijke indicatoren om de multidisciplinaire inspanningen weer te geven. De participatie in HSC heeft als voordelen vooral kwaliteitswinst en reductie van kwetsbaarheid. Het financiële voordeel zit met name in minder meerkosten om aan de toenemende eisen voor bedrijfsvoering te kunnen voldoen. Dit voorkomt verhoging van de inwonerbijdrage. ---

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Berkelland	*Raadsbesluit d.d. 30 januari 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* Geen zienswijze indienen.	---
Bronckhorst	*Raadsbesluit d.d. 15 februari 2024:* De raad dient geen zienswijze in.	---
Brummen	*Raadsvoorstel voor 21 maart 2024:* De raad dient geen zienswijze in.	---
Doetinchem	*Raadsbesluit d.d. 29 februari 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* Geen zienswijze indienen.	---
Elburg	*Raadsbesluit d.d. 5 februari 2024:* De raad brengt geen nieuwe, actuele onderwerpen onder de aandacht van het dagelijks bestuur, maar vraagt nogmaals aandacht voor de eerder ingediende zienswijzen op de programmabegroting 2024, de bestuursagenda en de wijziging van de gemeenschappelijke regeling. De raad vindt de indexering fors, maar deze is conform afspraken. Elburg roept de GGD op, gelet op de financiële situatie van de gemeenten de komende jaren, zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage en kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de te maken keuzes en/of de benodigde bezuinigingen en mee te bewegen met de (financiële) ruimte van gemeenten.	De GGD besteedt nauwgezet aandacht aan doelmatigheid en kosten-efficiëntie. In de praktijk zien we dat ook terug; uit een benchmark van extern bureau Lysias in 2021, blijkt dat het kostenniveau van GGD NOG op tal van taakgebieden beneden-gemiddeld of gemiddeld is vergeleken met de andere GGD'en. De GGD levert dus relatief veel waarde voor elke euro die het ontvangt. De

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
		GGD opereert evenwel niet in een vacuüm. Medewerkers vallen onder de CAO SGO en de daar vastgelegde loonsverhogingen hebben een aanzienlijk effect op de indexering van de GGD. Loonkosten vormen het leeuwendeel van de GGD-begroting.
	Een ander belangrijk aandachtspunt voor de raad van Elburg voor de komende jaren is het concretiseren van de bestuursagenda naar concrete afspraken en acties. De wens bestaat om meer grip te krijgen op de GGD en de positie van de raden te versterken. Daarvoor is het belangrijk dat de uitvoering van de speerpunten uit de bestuursagenda goed gemonitord kan worden. De raad vraagt nogmaals aandacht voor het komen tot SMART geformuleerde doelstellingen en het in voldoende mate toevoegen van indicatoren aan de nog vast te leggen afspraken en acties.	In januari 2024 is een nieuwe Producten- en dienstencatalogus (PDC) van de GGD online gepubliceerd. Voornemen is om de PDC door te ontwikkelen en te bezien of daar indicatoren aan kunnen worden toegevoegd. In programmabegroting, jaarverslag en bestuursrapportage kan dan vervolgens een selectie van die indicatoren meegegeven worden, bijvoorbeeld om de GGD-inspanning rond IZA/GALA en de Bestuursagenda weer te geven. Nadat de werkagenda's in het kader van IZA klaar zijn, inventariseren wij welke thema's uit de Bestuursagenda zijn blijven liggen. In de herfst van 2024 ronden wij dit af. Een aanzienlijk deel van de Bestuursagenda krijgt daarnaast vorm via de andere beleidsdomeinen van gemeenten. De GGD denkt graag mee over het ontwikkelen van gezamenlijke indicatoren om de multidisciplinaire inspanningen weer te geven.
	De gemeenteraad van Elburg wil graag via een jaaroverzicht concreet inzicht krijgen in wat de GGD voor de inwoners van Elburg betekent. In een jaaroverzicht wordt in beeld gebracht wat er van de GGD het komende jaar verwacht kan worden en achteraf wat er in het achterliggende jaar heeft plaatsgevonden. De gemeenteraad wil daarmee ook inzicht krijgen in de rol van de GGD bij de uitvoering van de afspraken die de gemeenten met	De hierboven genoemde Producten- en dienstencatalogus geeft eveneens weer welke taken de GGD uitvoert in gemeenten. Een stap in de doorontwikkeling is dat daarbij voor de producten onder 'Overige bekostiging' zichtbaar gemaakt wordt welke gemeenten het betreffende product afnemen. Op tal van taakgebieden levert de GGD al informatie over

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	zorgverzekeraar Zilveren Kruis hebben gemaakt over een betere en domeinoverstijgende samenwerking met als doel de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden (IZA-GALA). De GGD is daarbij een belangrijke partner.	de ontwikkelingen in gemeenten. Deze overzichten zijn voor Elburg terug te vinden via de volgende link: https://kvnog.nl/home-elburg. De rol van de GGD in het bijdragen aan de regionale preventie infrastructuur (IZA – GALA) is zich nog aan het vormen. In juni 2024 wordt de PDC geüpdatet, dan zullen ook deze rollen een plek krijgen in het overzicht.
Epe	*Raadbesluit d.d. 29 februari 2024:* De in de Uitgangspuntennota genoemde ontwikkelingen zijn voornamelijk een voortzetting van de al bekende afspraken. GGD NOG ligt daarmee voor zover bij de raad bekend op koers. Ook is er een aantal ontwikkelingen op initiatief van het ministerie van VWS waar druk achter zit. De raad begrijpt dat dit veel van de GGD gaat vragen. Zij hopen daarom dat er de komende tijd geen (landelijke) ontwikkelingen aandienen die nu nog niet bij hen bekend zijn. De raad verzoekt verder om bij de nieuwe structuur van de Programmabegroting ook de opzet van de Uitgangspuntennota mee te nemen, zodat in de toekomst de link met de nieuwe Programmabegroting duidelijk(er) kan worden gelegd.	--- Het is ons voornemen de in de Uitgangspuntennota genoemde speerpunten terug te laten komen bij de programma's in de begroting. Ook de genoemde indexering en de gevraagde inwonerbijdragen staan zowel in de Uitgangspuntennota als in de Programmabegroting.
Ermelo	*Raadbesluit d.d. 31 januari 2024:* De gemeenteraad van Ermelo dient geen zienswijze in, maar verwijst naar de door hen eerder ingediende zienswijzen op de concept programmabegroting 2024 en de bestuursagenda GGD NOG 2023-2027.	In de reactie op deze zienswijzen hebben wij aangegeven, dat de GGD zorgvuldig met publieke middelen omgaat. Wij streven naar effectiviteit en doelmatigheid bij de nieuwe uitdagingen en kansen die er op gemeenten en GGD afkomen.

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	(*Hierin dringt de raad aan bij het dagelijks bestuur om zeer terughoudend te zijn in de koers die voorgesteld wordt en kansen te benutten hoe de GGD een bijdrage kan leveren aan de te maken keuzes. Ook wil de raad meer inzicht op de bijdrage van de GGD aan de impact vanuit IZA en GALA. De nadruk voor Ermelo ligt daarbij op de regionale preventie-infrastructuur.* *Voor wat betreft de zienswijze op de bestuursagenda pleit de raad van Ermelo voor de inrichting van de PDCA-cyclus met de juiste data, inzichten en smart KPI's, waarmee de raad in staat wordt gesteld de kaderstellende en controlerend rol van de raad toe te kunnen passen.)* De raad is in afwachting van de conclusies van het dagelijks bestuur op deze zienswijzen en neemt dit mee in het uiteindelijke besluit op het zienswijzevoorstel over de concept-programmabegroting 2025.	De GGD ondersteunt gemeenten bij het opstellen van het regiobeeld per subregio en bij de ontwikkeling van het regioplan en het GALA-plan. Bij de uitvoering van de akkoorden kan de GGD verschillende rollen vervullen voor de gemeenten. De GGD sluit aan bij de relevante ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuren in de subregio. In januari 2024 is de Producten- en dienstencatalogus (PDC) van de GGD online gepubliceerd. Voornemen is om de PDC door te ontwikkelen en te bezien of daar indicatoren aan toe te voegen zijn. In programmabegroting, jaarverslag en bestuursrapportage kan vervolgens een selectie van die indicatoren meegegeven worden. Daarnaast geven wij invulling aan de informatieplicht op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Wij zien de invulling van de actieve informatieplicht van het GGD-bestuur naar de raden als een speerpunt voor de komende tijd.
Harderwijk	*Raadsbesluit d.d. 15 februari 2024:* De raad van de gemeente Harderwijk stemt in met de Uitgangspuntennota 2025, maar heeft daarbij de volgende aandachtspunten: a. De in de Uitgangspuntennota genoemde subregionale samenwerking vorm te geven in subregionale afspraken, waarbij wordt ingespeeld op de vraag en behoeften van gemeenten; b. Te komen met concrete voorstellen voor het IZA/GALA budget wat aansluit bij de behoefte van gemeenten en de subregio.	De GGD wil vraaggericht werken. Daarom sluiten wij aan op het beleid en de vragen van gemeenten op subregionaal niveau. Dit houdt ook in dat wij in overleg met gemeenten komen met voorstellen voor aanwending van het IZA/GALA-

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	c. Aandacht te hebben voor de financiële ontwikkelingen binnen gemeenten de komende jaren.	budget.
	De GGD kan binnen de publieke gezondheid en de ingezette koers naar meer preventie en een gezonde leefomgeving zoals beschreven in het IZA en het GALA haar rol pakken in het adviseren over gezondheidsvraagstukken en het leveren en duiden van data en indicatoren om dit goed te monitoren voor gemeenten. De raad is van mening dat de GGD deze rol goed oppakt, wanneer wordt aangesloten bij de wensen en behoeften van de gemeenten en subregio's.	Wij ondersteunen gemeenten bij het geven van uitvoering aan de opgaven die voortvloeien uit IZA en GALA. Daarin kan de GGD diverse rollen vervullen, afhankelijk van de behoefte van de gemeenten. Ook hierover gaan wij graag en zijn wij al in gesprek met gemeenten.
	Het indexatiepercentage waarmee de GGD NOG rekent, is al enkele jaren hoger dan waar de gemeente zelf mee rekent vanuit de meicirculaire. Gezien de financiële ontwikkelingen binnen gemeenten de komende jaren, verwacht de raad dat de GGD meebeweegt met de (financiële) ruimte van gemeenten en aansluit bij de percentages waar gemeenten mee rekenen. Eventuele gevolgen van de gemeentelijke ombuiging kunnen dan ook effecten hebben voor de GGD.	Volgens afspraak met de gemeenten rondom de indexering baseren wij deze op de cijfers van het Centraal Planbureau. De GGD besteedt nauwgezet aandacht aan doelmatigheid en kosten-efficiëntie. Het kostenniveau van GGD NOG is op tal van taakgebieden beneden-gemiddeld of gemiddeld vergeleken met de andere GGD'en, zo is gebleken tijdens de enkele jaren geleden gehouden takendiscussie. De GGD levert dus relatief veel waarde voor elke euro die het ontvangt. Wij zijn van mening dat gemeentelijke ombuigingen op het terrein van de GGD gevolgen hebben voor de inhoudelijke taken en dat deze elders binnen het sociaal domein tot een kostenstijging zullen leiden.
	De raad spreekt ten slotte zijn waardering uit voor de inzet van de GGD om mee te bewegen met de ontwikkelingen in een sterk veranderende omgeving, waarin ook de GGD mee moet ontwikkelen en innoveren.	---
Hattem	*Raadsbesluit d.d. 5 februari 2024:*	

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	De raad dient geen zienswijze in. De genoemde ontwikkelingen in de Uitgangspuntennota zijn veelal een voortzetting van de al bekende afspraken. GGD NOG ligt daarmee wat de raad betreft op koers. Ook zijn er een aantal ontwikkelingen op initiatief van het ministerie van VWS waar druk achter zit. De raad heeft er begrip voor dat deze ontwikkelingen veel van de GGD vragen. Zij hopen daarom dat er de komende tijd geen (landelijke) ontwikkelingen aandienen die nu nog niet bij hen bekend zijn.	---
Heerde	*Raadsbesluit d.d. 4 maart 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De Uitgangspuntennota geeft een overzichtelijk beeld van de ontwikkelingen die uitgewerkt moeten worden in de begroting voor 2025. In de uitgangspuntennota wordt door de raad van gemeente Heerde gemist dat er extra aandacht en inzet komt om de uitvoeringstaken van de GGD beter te kunnen relateren aan de individuele begrotingen van de deelnemende gemeenten. Doordat de doorontwikkeling van de productenstructuur van de GGD plaatsvindt roept de raad op deze te koppelen aan de individuele begrotingen van de deelnemende gemeenten, waardoor inzet van de GGD beter inzichtelijk wordt in relatie tot hetgeen er begroot wordt. Op deze wijze hoopt de raad dat er op gemeenteniveau meer inzicht komt in de uitgaven die door de GGD gedaan worden vanuit de inwonersbijdrage.	Wij onderschrijven het belang van transparantie in de kosten en verrichtingen van de GGD. De GGD is echter een gemeenschappelijke regeling. Op grond van die regeling wordt het totaal van de kosten verdeeld over de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners. Daarmee is een koppeling tussen de inzet van de GGD per gemeente en de individuele begroting van een gemeente niet te maken. Voor de gewenste inzichtelijkheid van de producten en diensten van de GGD is in januari 2024 een producten- en dienstencatalogus online gezet. Hiermee is zichtbaar welke producten en diensten de GGD levert vanuit de inwonerbijdrage en welke vanuit overige bekostiging. Deze catalogus wordt doorontwikkeld, waarbij bezien wordt of hieraan prestatie-indicatoren gekoppeld kunnen worden; zo mogelijk op gemeenteniveau.

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Lochem	Geen zienswijze ontvangen.	---
Montferland	*Raadsbesluit d.d. 14 maart 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* Geen zienswijze indienen.	 ---
Nunspeet	*Raadbesluit d.d. 29 februari 2024:* De raad van Nunspeet stemt in met de Uitgangspuntennota 2025, maar heeft daarbij de volgende aandachtspunten, waar binnen redelijke termijn, maar niet later dan dit kalenderjaar, vervolg aan wordt gegeven: a. De in de Uitgangspuntennota genoemde subregionale samenwerking vorm te geven in subregionale afspraken, waarbij wordt ingespeeld op de vraag en behoeften van gemeenten; b. Te komen met concrete voorstellen voor het IZA/GALA budget wat aansluit bij de behoefte van gemeenten en de subregio. c. Te komen met de vertaling van de bestuursagenda 2023-2027 naar concrete afspraken en daden. Dit aan de hand van SMART geformuleerde doelstellingen en het in voldoende mate toevoegen van indicatoren aan de nog vast te leggen afspraken en acties;	 De GGD wil graag vraaggericht werken. Daarom sluiten wij aan op het beleid en de vragen van gemeenten op subregionaal niveau. Deze en andere voornemens willen wij zo snel als mogelijk is met u en ander gemeenten oppakken. Dit houdt ook in dat wij in overleg met gemeenten komen met voorstellen voor aanwending van het IZA/GALA-budget. Wanneer de werkagenda's in het kader van IZA klaar zijn, inventariseren wij welke thema's uit de Bestuursagenda zijn blijven liggen. In de herfst van 2024 ronden wij dit af. Begin 2024 is een Producten- en dienstencatalogus (PDC) van de GGD online gepubliceerd. Voornemen is om de PDC door te ontwikkelen en te bezien of daar indicatoren aan kunnen worden toegevoegd. In programmabegroting, jaarverslag en bestuursrapportage kan dan vervolgens

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
		een selectie van die indicatoren meegegeven worden, bijvoorbeeld om de GGD-inspanning rond IZA/GALA en de Bestuursagenda weer te geven. Een aanzienlijk deel van de Bestuursagenda krijgt daarnaast vorm via de andere beleidsdomeinen van gemeenten. De GGD denkt graag mee over het ontwikkelen van gezamenlijke indicatoren om de multidisciplinaire inspanningen weer te geven.
	d. Zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage en kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de te maken keuzes en/of de genodigde bezuinigingen en mee te bewegen met de (financiële) ruimte van gemeenten. Tevens hierbij in te zetten op slimme innovaties om de stijgende vraag in de toekomst het hoofd te kunnen blijven bieden.	De GGD besteedt nauwgezet aandacht aan doelmatigheid en kosten-efficiëntie. Dat blijkt ook uit een benchmark van extern bureau Lysias in 2021; het kostenniveau van GGD NOG is op tal van taakgebieden beneden-gemiddeld of gemiddeld vergeleken met de andere GGD'en. De GGD levert dus relatief veel waarde voor elke euro die het ontvangt. Wij hebben oog voor innovatieve werkwijzen, waarmee wij doelmatigheid verder trachten te bevorderen. De GGD opereert evenwel niet in een vacuüm. Medewerkers vallen onder de CAO SGO en de daar vastgelegde loonsverhogingen hebben een aanzienlijk effect op de indexering van de GGD.
	De raad van de gemeente Nunspeet onderschrijft het belang van een goede publieke gezondheid en de ingezette koers naar meer preventie en een gezonde leefomgeving zoals beschreven in het IZA en het GALA. De GGD kan hierin haar rol pakken in adviseren van gezondheidsvraagstukken en het leveren en duiden van data en indicatoren om de ingezette koers naar meer preventie goed te monitoren voor gemeenten.	Wij ondersteunen gemeenten bij het geven van uitvoering aan de opgaven die voortvloeien uit IZA en GALA. Daarin kan de GGD diverse rollen vervullen, afhankelijk van de behoefte van de gemeenten. Ook hierover gaan wij graag en zijn wij al in gesprek met gemeenten.

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	De raad vindt dat de GGD deze rol goed oppakt, wanneer wordt aangesloten bij de wensen en behoeften van de gemeenten en subregio's. Ondanks dat de bestrijding van covid niet meer leidend is, begrijpt de raad dat het nog steeds inspannende tijden zijn door de sterk veranderende omgeving waarin ook de GGD mee moet ontwikkelen en innoveren. Daarom sluit de raad de brief af met het uitspreken van hun waardering voor de inzet van de GGD.	
Oldebroek	*Raadsbesluit 14 maart 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De gemeenteraad heeft besloten geen zienswijze in te dienen, maar wel drie aandachtspunten mee te willen geven. 1. De gemeenteraad vraagt aandacht voor het concreet uitwerken van uw subregionale samenwerking. Zowel in de bestuursagenda als in de uitgangspuntennota benoemt de GGD deze samenwerking. De raad ziet echter nog niet voldoende (initiatief tot) omzetting van middelen en uren naar in samenspraak gevormde samenwerkingsafspraken, opgestelde doelen of uitvoering. De raad is ervan overtuigd dat de GGD met de kennis- en adviesfunctie een aanvulling is voor het gemeentelijk apparaat. 2. De gemeenteraad vraagt ook aandacht voor de politieke sensitiviteit. Als er zaken spelen zoals benoemd in en rondom het krantenbericht de datum 30 december 2023, willen de raad graag hier actief van op de hoogte gebracht worden. Daarnaast vraagt de raad zich af wat de gevolgen zijn van de berichtgeving in de media.	De GGD wil graag met u en andere gemeenten aan de slag met de uitvoering van het beleid en de vragen van gemeenten op subregionaal niveau. De werkagenda's in het kader van IZA zijn in het voorjaar van 2024 klaar; daarna inventariseren wij welke thema's uit de Bestuursagenda zijn blijven liggen. In de herfst van 2024 ronden wij dit af. De leden van het algemeen bestuur van GGD NOG zijn indertijd direct geïnformeerd. Bij de wijziging in 2022 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is de actieve informatieplicht van GGD-bestuur (rechtstreeks) naar de gemeenteraden aangescherpt. Dit wordt ook vastgelegd in de gewijzigde gemeenschappelijke regeling van de GGD. Dit jaar willen wij in overleg met het algemeen

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	3. Als laatste vraagt de raad aandacht voor de jeugdgezondheidszorg in hun subregio. Het is voor hun inwoners belangrijk zo integraal mogelijk samen te werken. Het komen tot de samenwerking binnen het Centrum voor jeugd en gezin (CJG) heeft veel inzet en energie gevraagd van alle partijen. Voor de raad is het perspectief vanuit de inwoner richtinggevend bij het organiseren van zorg. De raad hoopt dat processen en afspraken omtrent de zorg van inwoners in de toekomst garant blijven staan voor deze integraliteit.	bestuur en de gemeenten bekijken hoe wij die aangescherpte actieve informatieplicht concreet invullen. Wij ervaren geen negatieve gevolgen van de berichtgeving in de krant. De organisatie van de GGD is op de goede weg; dit wordt ondersteund door de resultaten van een recent gehouden medewerkersonderzoek. GGD NOG zet zich in voor een goede samenwerking binnen het Centrum voor jeugd en gezin. Goede preventieve zorg voor kinderen en hun ouders staat ook voor de GGD voorop. Belangrijke randvoorwaarden daarbij zijn dat er een goede en transparante governance is en dat verantwoordelijkheden duidelijk zijn belegd. Ook hiervoor zet de GGD zich in.
Oost Gelre	*Raadsbesluit d.d. 6 februari 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De raad dient geen zienswijze in.	---
Oude IJsselstreek	*Raadsbesluit d.d. 29 februari 2024:* De raad dient geen zienswijze in. De raad van Oude IJsselstreek is van mening, dat de zienswijzeprocedure op de Uitgangspuntennota geen meerwaarde heeft in de begrotingscyclus, gelet op de wettelijk verplichte zienswijzeprocedure voor de gemeenschappelijke regeling.	---
Putten	*Raadsbesluit 7 maart 2024:*	

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	De raad van Putten stemt in met de Uitgangspuntennota 2025, maar heeft daarbij de volgende aandachtspunten. De raad verzoekt: a. De in de Uitgangspuntennota genoemde subregionale samenwerking vorm te geven in subregionale afspraken, waarbij wordt ingespeeld op de vraag en behoeften van gemeenten; b. Te komen met concrete voorstellen voor het IZA/GALA-budget die aansluiten bij de behoeften van gemeenten en de subregio. De raad van de gemeente Putten onderschrijft het belang van een goede publieke gezondheid en de ingezette koers naar meer preventie en een gezonde leefomgeving zoals beschreven in het IZA en het GALA. De GGD kan hierin haar rol pakken in het adviseren over gezondheidsvraagstukken en het leveren en duiden van data en indicatoren om de ingezette koers naar meer preventie goed te monitoren voor gemeenten. De raad is van mening dat de GGD deze rol goed oppakt wanneer er wordt aangesloten bij de wensen en behoeften van de gemeenten en subregio's. De raad spreekt ten slotte zijn waardering uit voor de inzet van de GGD om mee te bewegen met de ontwikkelingen in een sterk veranderende omgeving, waarin ook de GGD mee moet ontwikkelen en innoveren.	De GGD wil graag vraaggericht werken. Daarom sluiten wij aan op het beleid en de vragen van gemeenten op subregionaal niveau. Dit houdt ook in dat wij in overleg met gemeenten komen met voorstellen voor aanwending van het IZA/GALA-budget. Wij ondersteunen gemeenten bij het geven van uitvoering aan de opgaven die voortvloeien uit IZA en GALA. Daarin kan de GGD diverse rollen vervullen, afhankelijk van de behoefte van de gemeenten. Ook hierover gaan wij graag en zijn wij al in gesprek met gemeenten.
Voorst	*Raadsmededeling d.d. 4 maart 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De raad dient geen zienwijze in.	---
Winterswijk	*Raadbesluit d.d. 29 februari 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De raad neemt kennis van de Uitgangspuntennota 2025 van de GGD Noord- en Oost Gelderland.	De GGD besteedt nauwgezet aandacht aan doelmatigheid en kosten-efficiëntie. Het kostenniveau van GGD NOG is

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	De raad van Winterswijk geeft als zienswijze mee de opdracht aan de GGD om bij de opstelling van de begroting 2025 te zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden.	op tal van taakgebieden beneden-gemiddeld of gemiddeld vergeleken met de andere GGD'en, zo is gebleken tijdens de enkele jaren geleden gehouden takendiscussie. De GGD levert dus relatief veel waarde voor elke euro die het ontvangt. Wij zijn van mening dat gemeentelijke ombuigingen op het terrein van de GGD gevolgen hebben voor de inhoudelijke taken en dat deze elders binnen het sociaal domein tot een kostenstijging zullen leiden.
Zutphen	*Raadsbesluit d.d. 26 februari 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De raad dient geen zienswijze in.	 ---